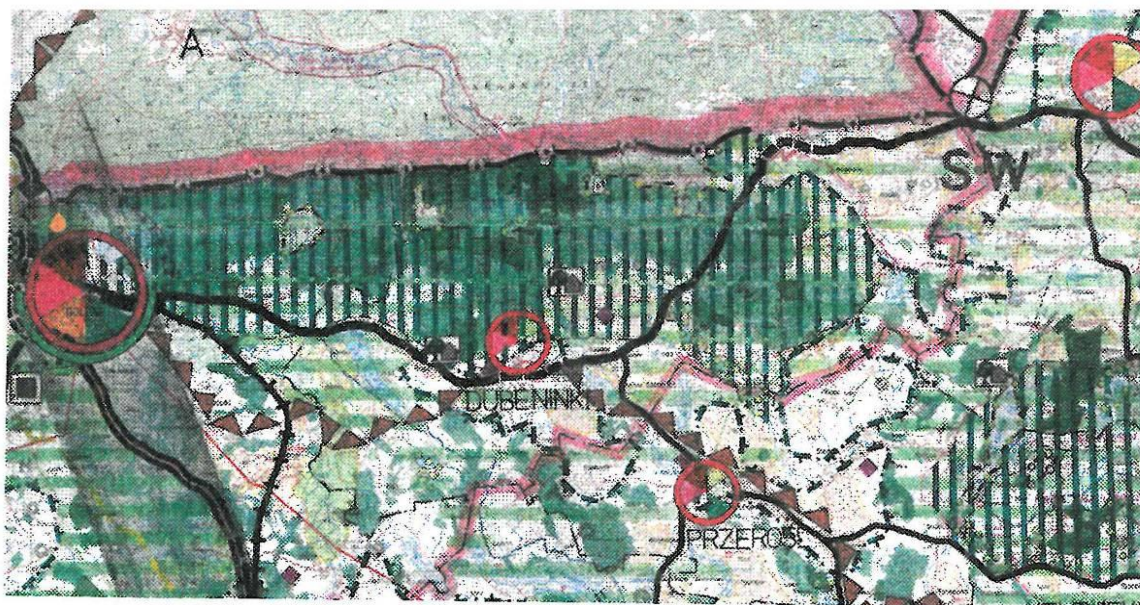


WÓJT GMINY DUBENINKI

STUDIUM UWARUNKOWAŃ  
I KIERUNKÓW  
ZAGOSPODAROWANIA  
PRZESTRZENNEGO GMINY  
DUBENINKI

TEKST UJEDNOLICONY



ZAŁĄCZNIK NR 1  
DO UCHWAŁY Nr XXXI/137/98  
RADY GMINY DUBENINKI  
z dnia 18 czerwca 1998 r.

ZAŁĄCZNIK NR 1 DO UCHWAŁY Nr XXVIII/203/2013  
RADY GMINY DUBENINKI z dnia 13 listopada 2014 r.

SUWAŁKI – DUBENINKI 1998 R. – 2011 - 2014 R.

## **Opracowanie:**

**WOJEWÓDZKIE BIURO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO  
16-400 SUWAŁKI, ul. Kościuszki 71**

## **GŁÓWNI PROJEKTANCI:**

mgr inż. Arch. Jan Urbanowicz  
Uprawnienia urbanistyczne nr 1159/91

mgr inż. Arch. Maciej Sieniawski  
Uprawnienia urbanistyczne nr 1486/97

## **ZESPÓŁ AUTORSKI:**

dypl. ekonom. Krystyna Kozakiewicz  
– zagadnienia społeczne i programowe  
mgr inż. Dorota Jabłońska  
– rolnictwo i gospodarka żywnościowa  
mgr Alicja Jaworowska  
– zagadnienia środowiska  
przyrodniczego  
mgr inż. Henryka Kulesza  
– elektroenergetyka  
mgr inż. Bogdan Leszczyński  
– gospodarka wodno-ściekowa  
– gazownictwo, ciepłownictwo  
mgr inż. Stanisław Nowak  
– zagadnienia komunikacyjne

## **OPRACOWANIE GRAFICZNE I KOMPUTEROWE**

techn. Danuta Zaworska  
techn. Janina Rowińska  
Mariusz Miłek

## **ZESPÓŁ AUTORSKI STUDIUM OCHRONY WARTOŚCI ZABYTKOWYCH I KULTUROWYCH:**

mgr Maciej Ambrosiewicz  
mgr Jerzy Siemaszko  
dr Janusz Mackiewicz

## **Opracowanie projektu zmian:**

inż. Teresa E. Fimowicz,  
uprawnienia urbanistyczne MGIPiB 1359/94,  
wpis na listę Okręgowej Izby Urbanistów w Warszawie  
pod nr WA-04,  
mgr inż. arch. Katarzyna Jabłońska  
mgr Alicja Jaworowska-Jurewicz  
mgr inż. Elżbieta Rybak  
lic. Bartłomiej Żuchowski

SPIS TREŚCI:

**ROZDZIAŁ I – WSTĘP**

<b>1. WSTĘP</b>	str. 8
<b>2. PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA</b> str. 9	
2.1. Podstawy prawne opracowania	str. 9
2.2. Wykaz ważniejszych materiałów wyjściowych	str. 11
<b>3. CELE ROZWOJU GMINY DUBENINKI</b>	str. 11
3.1. Misja i cele rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	str. 13
3.1.1. Ustalenia Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	str. 13
3.1.1.1. Misja Województwa Warmińsko-Mazurskiego	str. 13
3.1.1.2. Cele generalne rozwoju województwa	str. 13
3.1.1.3. Zasady zagospodarowania przestrzeni przyjęte w planie województwa	str. 14
3.1.1.4. Priorytety strategiczne	str. 14
3.2. Ustalenia Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Dubeninki na lata 2004-2013	str. 15
3.2.1. Cel rozwoju Gminy Dubeninki	str. 15
3.2.2. Planowane projekty i zadania inwestycyjne w latach 2004 – 2013 w gminie Dubeninki.	str. 16
3.3. Cele generalne zagospodarowania przestrzennego	str. 16
3.4. Cele strategiczne i kierunki realizacji celów strategicznych zagospodarowania przestrzennego Gminy Dubeninki	str. 17
3.5. Cele kierunkowe zagospodarowania przestrzennego	str. 20

**ROZDZIAŁ II – UWARUNKOWANIA**

<b>1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POŁOŻENIA GMINY W REGIONIE</b> str. 22	
1.1. Podstawowe dane	str. 23
1.2. Położenie gminy i jej powiązania z otoczeniem	str. 23
1.2.1. Położenie administracyjno – geograficzne	str. 23
1.2.2. Powiązania przyrodnicze	str. 25
1.2.3. Powiązania komunikacyjne	str. 26
<b>2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENÓW</b> str. 26	
2.1. Przeznaczenie terenów	str. 26
2.2. Zagospodarowania terenów	str. 26
2.3. Wyposażenie w infrastrukturę techniczną i jej stan	str. 29

2.3.1.	Zaopatrzenie w wodę	str. 29
2.3.2.	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	str. 29
2.3.3.	Gospodarka odpadami	str. 30
2.3.4.	Elektroenergetyka	str. 31
2.3.5.	Zaopatrzenie w gaz	str. 32
2.3.6.	Ciepłownictwo	str. 32
2.3.7.	Telekomunikacja	str. 32
2.4.	System komunikacji	str. 33
2.4.1.	Powiązania komunikacyjne	str. 33
2.4.2.	Droga wojewódzka	str. 33
2.4.3.	Drogi powiatowe	str. 33
2.4.4.	Drogi gminne	str. 34
2.4.5.	Zaplecze techniczne motoryzacji	str. 36
2.4.6.	Komunikacja zbiorowa	str. 36
2.4.7.	Ocena stanu istniejącego komunikacji w gminie	str. 37
3.	<b>UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY</b>	
	str. 37	
4.	<b>UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOSCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA</b>	str. 38
4.1.	Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	str. 38
4.1.1.	Stan i struktura użytkowania gruntów	str. 38
4.1.2.	Struktura użytków rolnych	str. 39
4.1.3.	Lasy	str. 40
4.2.	Uwarunkowania wynikające z zasobów i walorów środowiska oraz warunków fizjograficznych	str. 47
4.2.1.	Rzeźba terenu	str. 47
4.2.2.	Budowa geologiczno - gruntowa i surowce mineralne	str. 48
4.2.3.	Gleby	str. 49
4.2.4.	Zmeliorowane użytki rolne	str. 50
4.2.5.	Rolnicza przestrzeń produkcyjna	str. 50
4.2.6.	Stosunki wodne	str. 50
4.2.7.	Wody powierzchniowe	str. 50
4.2.8.	Wody podziemne	str. 51
4.2.9.	Klimat	str. 52
4.3.	Uwarunkowania wynikające z istniejących przeobrażeń i procesów degradacji środowiska	str. 54
4.4.	Uwarunkowania wynikające z zakresu wymaganej prawnej ochrony środowiska przyrodniczego	str. 55
5.	<b>UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY</b>	str. 56
6.	<b>UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ</b>	
	str. 57	
6.1.	Osadnictwo wiejskie	str. 57
6.2.	Zespoły dworsko – ogrodowe	str. 60
6.3.	Budownictwo leśne	str. 61
6.4.	Cmentarze	str. 61

6.5.	Linia kolejowa	str. 62
6.6.	Drogi	str. 63
6.7.	Kamienie pamiątkowe	str. 64
6.8.	Inne	str. 64
7.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA	
	str. 65	
7.1.	Zagadnienia demograficzne i społeczne	str. 65
	7.1.1. Ludność	str. 65
	7.1.2. Pracujący	str. 70
	7.1.3. Bezrobocie	str. 70
7.2.	Mieszkalnictwo - zasoby mieszkaniowe	str. 72
7.3.	Obiekty obsługi mieszkańców	
	str. 73	
	7.3.1. Administracja i bezpieczeństwo	str. 73
	7.3.2. Oświata i wychowanie	str. 73
	7.3.3. Ochrona zdrowia	str. 74
	7.3.4. Handel i gastronomia	str. 75
	7.3.5. Sport i rekreacja	str. 75
7.4.	Kultura	str. 75
7.5.	Obiekty kultu religijnego	str. 76
7.6.	Cmentarze	str. 76
8.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOSCI I JEJ MIENIA	str. 76
8.1.	Ochrona przeciwpożarowa	str. 76
8.2.	Woda do celów przeciwpożarowych	str. 76
8.3.	Łączność	str. 77
8.4.	Możliwość zapewnienia wody w sytuacjach nadzwyczajnych	
	str. 77	
8.5.	Hałas, wibracje i promieniowanie	str. 77
8.6.	Porażenie prądem	str. 79
9.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	str. 80
9.1.	Budżet gminy	str. 80
9.2.	Podmioty działalności gospodarczej	str. 80
9.3.	Turystyka	str. 80
9.4.	Uwarunkowania wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	str. 81
10.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z STANU PRAWNEGO GRUNTÓW	
	str. 83	
10.1.	Struktura władania	str. 83
10.2.	Struktura obszarowa gospodarstw indywidualnych	str. 83
10.3.	Leśnictwo	str. 86
10.4.	Gospodarka rybacka	str. 87
11.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	str. 87
11.1.	Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej	str. 88
11.2.	Rezerваты przyrody	str. 90

11.3.	Obszary Chronionego Krajobrazu	str. 90
11.4.	Obszar Natura 2000.	str. 92
11.5.	Użytki ekologiczne	str. 94
11.6.	Pomniki przyrody	str. 94
11.7.	Strefy ochronne wód podziemnych	str. 96
11.8.	Obiekty ochrony konserwatorskiej:	str. 96
11.8.1.1.	Zestawienie zabytków archeologicznych	str. 96
11.8.1.2.	Zestawienie zabytków techniki	str. 103
11.8.1.3.	Zestawienie zespołów dworsko-ogrodowych	str. 104
11.8.1.4.	Zestawienie zabytków architektury i budownictwa	str. 105
11.8.1.5.	Zestawienie cmentarzy	str. 106
12.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH	str. 109
13.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	str. 110

### **ROZDZIAŁ III – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

1.	KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW	str. 113
1.1.	Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Dubeninki	str. 113
1.2.	Kierunki zagospodarowania turystycznego	str. 119
1.3.	Zasady i wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	str. 121
1.4.	Kierunki rozwoju obszarów – struktura funkcjonalna	str. 130
2.	KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY	str. 134
3.	OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK	str. 137
4.	OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	str. 140
5.	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	str. 143
5.1.	Komunikacja drogowa	str. 143
5.2.	Ścieżki rowerowe	str. 143
5.3.	Szlaki piesze	str. 144
5.4.	System wodociągowy	str. 144
5.5.	System kanalizacyjny	str. 144

- |       |                            |          |
|-------|----------------------------|----------|
| 5.6.  | System ciepłowniczy        | str. 145 |
| 5.7.  | System gazowniczy          | str. 145 |
| 5.8.  | System elektroenergetyczny | str. 146 |
| 5.9.  | System telekomunikacyjny   | str. 148 |
| 5.10. | Gospodarka odpadami        | str. 149 |
6. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM  
str. 149
  7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW ZAWIERAJĄCYCH ZADANIA RZĄDOWE, SŁUŻĄCE REALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU KRAJOWYM  
str. 150
  8. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m<sup>2</sup> ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ  
str. 151
  9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE  
str. 152
  10. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ  
str. 154
    - 10.1. Zasady rozwoju funkcji rolniczej  
str. 154
    - 10.2. Kierunki rozwoju gospodarki leśnej  
str. 154
  11. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH  
str. 154
  12. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY  
str. 155
  13. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (DZ. U. NR 41, POZ. 412 ORAZ Z 2002 R. NR 113, POZ. 984 I NR 153, POZ. 1271)  
str. 155
  14. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENIA, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

15. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH str. 156
16. GRANICE OBSZARÓW, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW, A TAKŻE ICH STREF OCHRONNYCH ZWIĄZANYCH Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU str. 156
17. INNE OBSZARY PROBLEMOWE str. 156

**ROZDZIAŁ IV – UZASADNIENIE – OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH  
ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTAZA USTALEŃ STUDIUM**

1. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ  
str. 157
2. SYNTAZA USTALEŃ STUDIUM str. 158



## **ROZDZIAŁ I–WSTĘP**

### **1. WSTĘP**

Ustawa z 27 marca.2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003 r., Nr 80, poz. 717 ze zm.) ustala zakres ustaleń i funkcję studium oraz procedurę związaną z opracowaniem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Niniejsza zmiana studium została opracowana na podstawie dokumentu opracowanego w Wojewódzkim Biurze Planowania Przestrzennego, jednak jego forma i treść została dostosowana do obecnie obowiązujących przepisów prawnych.

Dokument opracowany w Wojewódzkim Biurze Planowania Przestrzennego w Suwałkach składa się z trzech części co wynika z przyjętej metodyki opracowania. Są to:

#### **I           Diagnoza**

- zawierająca opis i ocenę istniejącego zagospodarowania terenu i zjawisk zachodzących w obszarze badań.

#### **II          Uwarunkowania**

- synteza wybranych wniosków służących do określenia podstawowych problemów rozwoju Gminy i celów jej polityki przestrzennej.

#### **III        Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy**

- projekt uchwały zawierający ustalenia w zakresie przewidzianym w ustawie o zagospodarowaniu przestrzennym.

Ustalenia zawarte w Diagnostyce, Uwarunkowaniach i Kierunkach zagospodarowania przestrzennego gminy zostały uporządkowane i ujęte w ROZDZIALE II - UWARUNKOWANIA i w ROZDZIALE III – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, w dostosowaniu do zakresu określonego w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. **Niniejszy tekst stanowi tekst jednolity, a wprowadzone zmiany wyróżniono kursywą w kolorze niebieskim.**

Zgodnie z obecnym trójstopniowym podziałem administracyjnym Polski, obowiązującym od 1 stycznia 1999 roku, Gmina Dubeninki znajduje się w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie Gołdap.

## **2. PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA**

- 2.1. Podstawy prawne opracowania
  - 2.1.1. Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.);
  - 2.1.2. Akty wykonawcze do w/w ustawy;
  - 2.1.3. Ustawa z dnia 15 grudnia 2000 roku o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz. U. z 2001 r. Nr 5, poz. 42, z 2002 r. Nr 23, poz. 221 z późn. zm.);
  - 2.1.4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233 z późn. zm.);
  - 2.1.5. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jedn. Dz. U z 2003 r. Nr 207, poz. 2016 ze zm.);
  - 2.1.6. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.);
  - 2.1.7. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.);
  - 2.1.8. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.);
  - 2.1.9. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2000 r. Nr 46, poz. 541 z późn. zm.);
  - 2.1.10. Ustawa z dnia 24 października 1974 roku Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, z późn. zm.);
  - 2.1.11. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz. 78 z 1997 roku, z późn. zm.);
  - 2.1.12. Ustawa z dnia 28 września 1991 roku o lasach (Dz. U. z 2000 roku, Nr 56, poz. 679 z późn. zm.);
  - 2.1.13. Ustawa z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych (Dz. U. z 2000 roku Nr 71, poz. 838 z późn. zm.);
  - 2.1.14. Ustawa z dnia 8 marca 2001 roku o samorządzie gminnym Dz. U. z 2001 roku, Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.);

- 2.1.15. Ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 roku o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg krajowych (Dz. U. Nr 80, poz. 721 z późn. zm.);
- 2.1.16. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.);
- 2.1.17. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1229 z późn. zm.);
- 2.1.18. Rozporządzenie nr 6/98 Wojewody Suwalskiego z dnia 14 stycznia 1998 roku;
- 2.1.19. Dyrektywa Siedliskowa, czyli Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory
- 2.1.20. Rozporządzenie nr 6/98 Wojewody Suwalskiego z dnia 14 stycznia 1998 r. (Dz. U. Wojewody Suwalskiego, Nr 2/98) w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej
- 2.1.21. Rozporządzenie Nr 35 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 września 2005 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 05 października 2005 r. nr 140 poz. 1647)
- 2.1.22. Uchwała Nr XVI/100/09 Rady Gminy Dubeninki i z dnia 27 kwietnia 2009 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dubeninki.

**2.2. Wykaz ważniejszych materiałów wyjściowych**

- 2.2.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone przed 1 stycznia 1995 roku;
- 2.2.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dubeninki z 1998 roku – uchwała Nr XXXI/137/98 Rady Gminy Dubeninki z dnia 18 czerwca 1998 roku,
- 2.2.3. Zaktualizowana Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko Mazurskiego do roku 2020 przyjęta przez Sejmik Województwa w dniu 31 sierpnia 2005r.;
- 2.2.4. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-mazurskiego – Uchwała Nr XXXIII/505/02 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 lutego 2002 r.;
- 2.2.5. Założenia polityki regionalnej obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski” – Rada programowo – Naukowa Porozumienie ZPP – czerwiec 1994r.;
- 2.2.6. Mapa topograficzna gminy Dubeninki w skali 1:25 000;
- 2.2.7. Mapy ewidencyjne wsi w skali 1 : 4000, 1:5000;
- 2.2.8. Dane statystyczne Narodowego Spisu Powszechnego – 2002 r.;
- 2.2.9. Dane statystyczne Powszechnego Spisu Rolnego – 2002 r.;
- 2.2.10. Informacje i materiały planistyczne Urzędu Gminy Dubeninki;
- 2.2.11. Wnioski do zmiany Studium oraz planów zagospodarowania przestrzennego zgłoszone przez instytucje i osoby prywatne;
- 2.2.12. Wnioski, postulaty i propozycje zgłaszane do projektu studium w trakcie jego uzgadniania i udostępnienia do wglądu.
- 2.2.13. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Dubeninki Na Lata 2004 - 2013 - Załącznik do Uchwały Nr XIV/107/04 Rady Gminy Dubeninki z dnia 29 grudnia 2004 r..
- 2.2.14. Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki, Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XV/94/09 Rady Gminy Dubeninki z dnia 25 marca 2009 r.
- 2.2.15. Plan Odnowy Miejscowości Wobały, Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XV/95/09 Rady Gminy Dubeninki z dnia 25 marca 2009 r.
- 2.2.16. Plan Odnowy Miejscowości Degucie Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr VIII/51/07 Rady Gminy Dubeninki z dnia 14 grudnia 2007 r.
- 2.2.17. Plan Odnowy Miejscowości Żytkiejmy Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr VIII/50/07 Rady Gminy Dubeninki z dnia 14 grudnia 2007 r.
- 2.2.18. Plan Odnowy Miejscowości Łoje Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr VIII/47/07 Rady Gminy Dubeninki z dnia 14 grudnia 2007 r.
- 2.2.19. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008 - 2015
- 2.2.20. Studium Zagospodarowania przestrzennego wzdłuż granicy Polsko-Rosyjskiej – opracowane przez Warmińsko-Mazurskie Biuro Planowania Przestrzennego w 2008 r.
- 2.2.21. Plan Ochrony Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej Tom I, II, III

Tom I Warunki przyrodnicze, społeczno-gospodarcze i kulturowe Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej

Tom II Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej

Tom III Załączniki

Opracowania kartograficzne z Planu Ochrony Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej:

1. Mapa ochrony flory, form ochrony przyrody i wartości kulturowych Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej 1:25 000
2. Mapa stref i obszarów funkcjonalnych Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej 1:25 000
3. Mapa drzewostanów Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej 1:25 000
4. Mapa gatunków gleb leśnych i rolniczych Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej 1:25 000
5. Mapa typów gleb leśnych i rolnych Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej 1:25 000
6. Mapa ochrony fauny Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej 1:25 000
7. Mapa siedlisk leśnych i kompleksów rolniczych Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej 1:25 000
8. Mapa form ochrony przyrody Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej 1:25 000
9. Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej – hydrografia 1:50 000.

### 3. CELE ROZWOJU GMINY DUBENINKI

3.1. Misję i cele rozwoju województwa oraz priorytety cytuje się niżej z opracowania „Zaktualizowana Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko Mazurskiego do roku 2020” przyjęta przez Sejmik Województwa w dniu 31 sierpnia 2005r. oraz z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego – Uchwała Nr XXXIII/505/02 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 lutego 2002 r.

#### 3.1.1. Ustalenia Strategii Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Cele zagospodarowania przestrzennego wynikają z diagnozy prospektywnej rozwoju województwa. Stanowią one definicję przestrzenną celów określonych w Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa oraz korelację z celami wynikającymi z Koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju.

Porządkują one obraz stanu istniejącego i intencje przyszłego działania, odpowiadając bezpośrednio na zidentyfikowane problemy, ograniczenia rozwoju, bariery i konflikty, a także na efektywne wykorzystanie rezerw. Są one pomostem między uwarunkowaniami a kierunkami polityki przestrzennej.

Cel główny strategii województwa brzmi:

**Spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy.**

#### 3.1.1.1. Misja Województwa Warmińsko-Mazurskiego:

**UKSZTAŁTOWANIE ROZWOJU PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA  
TAK,  
BY BYŁO TO ATRAKCYJNE, PRZYJAZNE I WYJĄTKOWE MIEJSCE  
ZAMIESZKANIA, WYPOCZYNKU ORAZ ROZWOJU  
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO W KRAJU I EUROPIE.**

#### 3.1.1.2. Cele generalne rozwoju województwa oraz określone w ich ramach cele strategiczne

- 1) Kształtowanie struktur przestrzennych województwa zapewniających spójność regionu i likwidację dysproporcji rozwoju społeczno-gospodarczego uwzględniających zasady zrównoważonego rozwoju
- 2) Podnoszenie konkurencyjności, innowacyjności i atrakcyjności regionu

3) Ochrona i racjonalne kształtowanie środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego

4) Podnoszenie bezpieczeństwa państwa

3.1.1.3. Zasady zagospodarowania przestrzeni przyjęte w planie województwa

- 1) Utrzymanie w rozwoju zrównoważonym środowiska przyrodniczego i zurbanizowanego poprzez zastosowanie właściwej skali i stopnia koncentracji zagospodarowania przestrzeni;
- 2) Wielofunkcyjny rozwój struktur przestrzennych zarówno w miastach jak i na terenach wiejskich;
- 3) Nadrzędność rozwoju jakościowego nad ilościowym we wszystkich aspektach zagospodarowania przestrzennego.

3.1.1.4. Priorytety strategiczne

Priorytety strategiczne są obszarami, w których podejmowane będą działania zmierzające do osiągnięcia celu głównego strategii.

#### **PRIORYTET 1 - KONKURENCYJNA GOSPODARKA**

Wzrost konkurencyjności gospodarki będzie wynikiem realizacji m.in. celów operacyjnych takich jak:

- wzrost konkurencyjności firm,;
- skuteczny system pozyskiwania inwestorów zewnętrznych;
- wspieranie systemu produkcji i promocja wytwarzanej w regionie żywności wysokiej jakości;
- wzrost potencjału turystycznego;
- wzrost konkurencyjności usług dla starzejącego się społeczeństwa;
- wzrost liczby miejsc pracy;
- wzrost potencjału instytucji otoczenia biznesu;
- tworzenie społeczeństwa informacyjnego; ,
- doskonalenie administracji.

#### **PRIORYTET 2 - OTWARTE SPOŁECZEŃSTWO**

Wzrost aktywności społecznej będzie następował wskutek realizacji następujących celów operacyjnych:

- dostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy;

- różnorodna i dostępna edukacja;
- rozwój społeczeństwa obywatelskiego;
- wysoki poziom zabezpieczenia i dostępności usług medycznych;
- zapewnienie bezpieczeństwa publicznego;
- zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego sprzyjającego integracji oraz zapobieganiu wykluczeniu społecznemu;
- wzrost dostępności mieszkań;
- wzrost atrakcyjności bazy sportowo-rekreacyjnej;
- poprawa jakości i ochrona środowiska.

### **PRIORYTET 3 - NOWOCZESNE SIECI**

Wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych to cel strategiczny określony w ramach priorytetu Nowoczesne sieci. Cel ten będzie osiągnięty poprzez realizację następujących celów operacyjnych:

- zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności;
- dostosowana do potrzeb sieć nośników energii;
- intensyfikacja współpracy międzyregionalnej;
- monitoring środowiska.

## **3.2. Ustalenia Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Dubeninki na lata 2004-2013**

### **3.2.1. Cel rozwoju Gminy Dubeninki :**

**Gmina Dubeninki - gmina bezpieczna, zapewniająca rozwój lokalnego rynku pracy, ośrodek turystyczny, społeczność rozwijająca się w oparciu i w harmonii z naturalnymi walorami turystyczno - krajobrazowymi z wykorzystaniem warunków stworzonych przez położenie gminy i dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną.**

Realizacja celu strategicznego odbywać się będzie poprzez osiągnięcie celów cząstkowych, zdefiniowanych w odpowiedzi na zmiany zachodzące w gospodarce oraz wniosków wynikających z analizy słabych i mocnych stron Gminy, a także szans i zagrożeń przed nią stojących.

Podstawowe cele cząstkowe Programu Rozwoju Gmin::

1. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej
2. Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej



### 3. Rozwój obszarów wiejskich.

#### **3.2.2. Planowane projekty i zadania inwestycyjne w latach 2004 – 2013 w gminie Dubeninki.**

- poprawa jakości dróg poprzez ich budowę i modernizację
- poprawa jakości środowiska naturalnego w związku ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń do wód, gleby i atmosfery,
- rozszerzenia oferty w zakresie kultury, sportu i realizacji w związku z modernizacją, remontami czy budową obiektów kultury i sportu,
- poprawa bazy edukacyjnej dla młodzieży w związku z remontem i modernizacją obiektów szkolnych,
- poprawa jakości bazy leczniczej i warunków ekonomicznych funkcjonowania ośrodka zdrowia i gabinetów lekarskich
- poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę i modernizację oświetlenia ulicznego,
- poprawa zdrowia mieszkańców w związku z budową ujęć wody i sieci wodociągowej,
- tworzenie infrastruktury technicznej sprzyjającej rozwojowi małej i średniej przedsiębiorczości,
- rozwój infrastruktury niezbędnej dla rozwoju nowoczesnego rolnictwa – budowę dróg, wodociągów i kanalizacji,
- wzrost aktywności zawodowej bezrobotnych,

### **3.3 Cele generalne zagospodarowania przestrzennego**

Cele zagospodarowania przestrzennego gminy wynikają z uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, jej rozwoju i są pochodne z celów określonych w:

- Zaktualizowanej Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko Mazurskiego do roku 2020” przyjętej przez Sejmik Województwa w dniu 31 sierpnia 2005r.,
- Programie Rozwoju Lokalnego Gminy Dubeninki na lata 2004 – 2013,
- Planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego – Uchwała Nr XXXIII/505/02 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 lutego 2002 r..

Jako generalny cel zagospodarowania przestrzennego Gminy Dubeninki przyjmuje się cel określony w planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-

mazurskiego:

**Ukształtowanie rozwoju przestrzennego gminy tak, by było to atrakcyjne, przyjazne i wyjątkowe miejsce zamieszkania, wypoczynku oraz rozwoju społeczno-gospodarczego w kraju i Europie**

Celem polityki przestrzennej władz samorządowych winno być osiągnięcie stabilnego i zrównoważonego rozwoju gminy, w którym byłyby zapewnione:

- zaspokojenie na należytych poziomie potrzeb mieszkańców,
- warunki umożliwiające wzrost poziomu życia,
- warunki umożliwiające zaspokojenie potrzeb przyszłych pokoleń.

W bardziej szczegółowym ujęciu cel ten oznacza m. in.:

- racjonalną gospodarkę przestrzenią, wodą, surowcami i energią,
- podejmowanie i promowanie proekologicznych kierunków rozwoju,
- zabezpieczenie potrzebnych terenów i infrastruktury technicznej dla małych i średnich przedsiębiorstw, które mogą być motorem rozwojowym gospodarki,
- zapewnienie właściwych standardów zamieszkania, wypoczynku i obsługi ludności,
- zapewnienie ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska stanowiącego dobro ogólne,
- zabezpieczenia w zakresie obrony cywilnej.

Osiągnięcie powyższych celów w polityce przestrzennej zapewni rozwój społeczny i gospodarczy gminy w harmonii z przyrodą.

Zachowane i chronione wartości środowiska stanowią bowiem niezbędną podstawę zaspokojenia potrzeb mieszkańców, rozwoju turystyki i wypoczynku.

**3.4. Cele strategiczne i kierunki realizacji celów strategicznych zagospodarowania przestrzennego Gminy Dubeninki**

W studium sformułowano trzy cele strategiczne (priorytety) równe pod względem wagi i znaczenia:

**Cel strategiczny 1. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej w celu podniesienia konkurencyjności obszaru i ochrony środowiska przyrodniczego**

Rozwój infrastruktury technicznej i układów transportowych jest procesem ciągłym i podlegającym modyfikacjom. Wdrażanie nowych technologii w celu sprostania normom

w dziedzinie ochrony środowiska przyrodniczego to jedno z najważniejszych zadań samorządów. Niski poziom wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej jest jedną z barier rozwoju obszarów. Poprawa infrastruktury technicznej podnosi atrakcyjność wsi jako miejsca zamieszkania i działalności gospodarczej.

Cel ten ma być realizowany poprzez poniższe zadania:

- 1) Budowę i modernizację infrastruktury wodociągowej i sanitarnej celem poprawy jakości wody pitnej i zwiększenie liczby gospodarstw domowych objętych systemem zagospodarowania ścieków komunalnych, zwłaszcza na obszarach chronionych i cennych przyrodniczo.
- 2) Rozwój telekomunikacji mający na celu zwiększenie liczby abonentów telefonicznych i dostępu do internetu, a w rezultacie zapewnienie rozwoju aktywności gospodarczej i społecznej.
- 3) Rozwój systemu ciepłowniczego i energetycznego z uwzględnieniem wykorzystania energii odnawialnej. Szczególnie istotne jest tworzenie ekologicznych źródeł energii jak pompy ciepła, kolektory słoneczne, farmy wiatrowe, biogaz – odnawialne źródła energii ograniczające emisję zanieczyszczeń do powietrza.
- 4) Rozwój infrastruktury drogowej  
Niewystarczająca dostępność komunikacyjna, w tym również złe parametry i stan techniczny dróg, obniżają atrakcyjność gospodarczą obszaru. Poprawa płynności i bezpieczeństwa ruchu oraz zwiększenie sieci dróg przyczyni się do poprawy stanu środowiska przyrodniczego oraz ułatwi dostęp do terenów wypoczynkowych i turystycznie atrakcyjnych.
- 5) Wprowadzenie zorganizowanego systemu gospodarki odpadami stałymi w celu ich zagospodarowania i właściwego usuwania odpadów ma zapewnić poprawę jakości środowiska przyrodniczego, warunków bytowo-sanitarnych ludności, bytowania roślin i zwierząt oraz walorów estetycznych krajobrazu.
- 6) Ochrona środowiska przyrodniczego ze szczególnym uwzględnieniem Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej.  
Szybki rozwój gospodarczy i nasilenie się negatywnych zjawisk cywilizacyjnych pociąga za sobą potrzebę zaangażowania środków publicznych w działania w zakresie ochrony środowiska – jedno z ważniejszych zadań samorządu gminnego. Służyć temu będą realizacje przedsięwzięć wyżej wymienionych z zakresu infrastruktury technicznej, układów transportowych i innych.

## **Cel strategiczny 2. Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej**

Działalność podejmowana w dziedzinie rozbudowy infrastruktury społecznej ma decydujące znaczenie dla podniesienia atrakcyjności wsi jako miejsca zamieszkania i działalności gospodarczej, a w szczególności agroturystycznej.

Realizacja tego celu ma nastąpić w wyniku poniższych działań:

- 1) Zwiększenie jakości i dostępności usług służby zdrowia i pomocy społecznej.  
Rozwój tej infrastruktury odbywać się będzie poprzez rozbudowę bazy i lepsze wyposażenie placówek ochrony zdrowia i pomocy społecznej.
- 2) Unowocześnienie bazy oświatowo - dydaktycznej.  
Rozwój infrastruktury oświatowo - dydaktycznej jest szczególnie ważny na obszarze wiejskim. Nakłady na oświatę podnoszą w efekcie standard szkół, dają szansę na rozwój nowoczesnych form edukacji (np. pracownie komputerowe) i tym samym wyrównują szansę młodzieży z różnych regionów.
- 3) Ochrona dziedzictwa narodowego i kulturowego.  
Konieczne jest stymulowanie rozwoju kulturowego poprzez wspieranie instytucji zajmujących się kulturą i sztuką poprzez rozbudowę, modernizację i zwiększanie dostępności do obiektów kulturowych, a także dofinansowywanie imprez kulturalnych. Tego typu wsparcie doprowadzi do zwiększenia i zróżnicowania oferty kulturalnej, a także promocji wewnętrznej i zewnętrznej dorobku kulturowego.
- 4) Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców.  
Podstawowym obowiązkiem władz samorządowych i policji jest zapobieganie i zwalczanie przestępczości, jak również przywracanie ładu i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców i przyjezdnych. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa ma nastąpić w wyniku wzrostu efektywności działania służb publicznych i działania prewencyjnego.

### **Cel strategiczny 3. Rozwój obszarów wiejskich.**

Transformacja gospodarki, jej urynkowienie oraz skomplikowane reformy kraju wymuszają nowe zasady działania rynku pracy i konieczność dostosowania do aktualnej jego sytuacji. Wysokie bezrobocie i niedostosowanie kwalifikacyjne do aktualnych trendów powoduje konieczność rozwijania i wspierania zasobów ludzkich.

Nadrzędnym celem rozwoju gospodarczego gminy jest rozwój rolnictwa, handlu i usług, nieuciągliwej działalności produkcyjnej i turystyki. W sposób bezpośredni samorząd terytorialny stymuluje przedsiębiorczość poprzez m.in. przeciwdziałanie bezrobociu oraz rozwój zasobów ludzkich.

Cel ten ma być realizowany poprzez poniższe zadania:

- 1) Rozwój kształcenia ustawicznego.  
Działanie polegające na organizacji szkolenia i przekwalifikowywania zawodowego zarówno dla pracujących, bezrobotnych jak i uczestniczącej w tym procesie kadry dydaktycznej. Wspieranie instytucji samorządowych, szkoleniowych, doradczych i informacyjnych działających na polu edukacji ustawicznej i przeciwdziałania bezrobociu.
- 2) Stymulowanie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.  
Celem powyższego działania jest stymulowanie powstawania organizacji

zrzeszających ludzi aktywnych, pragnących angażować się w życie społeczne, nieść pomoc innym i wspólnie zmieniać otaczającą ich rzeczywistość. Jest to istotne zadanie w procesie integracji z Unią Europejską.

3) Podniesienie kwalifikacji zawodowych społeczeństwa.

Odsetek ludzi z wyższym i średnim wykształceniem w gminie kształtuje się znacznie poniżej średniej krajowej, co jest dużą przeszkodą w poszukiwaniu możliwości zatrudnienia. Potencjał intelektualny zadecyduje w przyszłości o powstaniu silnych środowisk innowacyjnych i powstaniu nowych dziedzin aktywności gospodarczej.

4) Przeciwdziałanie marginalizacji grup społecznych.

Dążenie do łagodzenia skutków bezrobocia, a także stwarzanie szans na przekwalifikowywanie i podtrzymywanie aktywności zawodowej jest jednym z najważniejszych działań prowadzących do szeroko pojętego rozwoju. Aktywizacja, mechanizmy stymulujące i podtrzymujące aktywność różnych środowisk pozwoli na wyzwolenie potencjału i skierowanie go na różne obszary działalności społecznej i gospodarczej.

5) Wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw.

Głównymi problemami sektora MŚP jest brak kapitału, niewystarczająca liczba instytucji otoczenia biznesu, brak wykwalifikowanej kadry pracowniczej, dostępu do nowych technologii oraz nowoczesnych systemów informacyjnych. Działania niwelujące wyżej wymienione trudności mają prowadzić do pełnego wykorzystania funkcjonujących na rynku podmiotów gospodarczych.

6) Stymulowanie rozwoju działalności gospodarczej sprzyjające zmniejszeniu bezrobocia.

Efektami bezpośrednimi realizacji działania, oprócz powstania nowych miejsc pracy będą także:

- powiększenie grona lokalnych i regionalnych podmiotów instytucjonalnych działających na polu doskonalenia kadr,
- stworzenie możliwości doksztalcania menadżerów i pracowników, w tym MŚP,
- wsparcie szkoleniowe, doradcze i informacyjne dla osób poszukujących pracy,

Efektami pośrednimi realizacji zadania będzie zmniejszenie zagrożenia trwałą peryferyzacją i marginalizacją grup zawodowych i społecznych.

7) Stymulowanie rozwoju rolnictwa i turystyki.

Podjęcie specjalistycznej produkcji poza tradycyjnym rolnictwem, wykorzystujące nisze rynkowe i zasoby pracy w gospodarstwach rolnych, a także wstępne przetwórstwo płodów mogą być szansą poprawy sytuacji finansowej i zmniejszenia bezrobocia na obszarze wiejskim.

8) Rozwój agroturystyki i turystyki kwalifikowanej.

Obszar gminy ze względu na niski stopień zanieczyszczenia środowiska, duże bogactwo przyrodnicze stwarza szansę na rozwój turystyki i wypoczynku, a tym samym zapewnienie mieszkańcom dodatkowego źródła utrzymania.

### **3.5. Cele kierunkowe zagospodarowania przestrzennego**

Cele kierunkowe zagospodarowania przestrzennego, przy założeniu równoważenia rozwoju, poprzez oszczędne dysponowanie rezerwami z myślą o pokoleniach następnych, muszą przede wszystkim koncentrować się na kierunkach zagospodarowania terenów już znajdujących się w części zurbanizowanej gminy. Cele te ustala się w postaci następujących zapisów:

- tworzenie warunków przestrzennych dla rozwoju w gminie bazy turystycznej oraz turystyki rowerowej, wykorzystującej walory przyrodnicze i kulturowe gminy,
- tworzenie warunków przestrzennych umożliwiających poprawę funkcjonowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz rozwój agroturystyki, jako alternatywnego źródła dochodu dla działalności rolniczej,
- tworzenie warunków przestrzennych dla rozwoju infrastruktury społecznej i wielokierunkowej edukacji, stosownej do potrzeb i aspiracji,
- tworzenie warunków przestrzennych, umożliwiających rozwój atrakcyjnych miejsc zamieszkania i wypoczynku, wykorzystujących walory środowiska przyrodniczego dla mieszkańców Gminy Dubeninki,
- tworzenie warunków przestrzennych i prawnych do rozwoju inwestycji związanych z pozyskiwaniem energii ze źródeł alternatywnych – w tym elektrowni wiatrowych – poza terenami Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej.

Zadania realizacji celów kierunkowych zagospodarowania przestrzennego:

- racjonalne wykorzystanie rezerw terenowych,
- przygotowanie terenów dla rozwoju przedsiębiorczości gospodarczej, przede wszystkim w zakresie usług i przetwórstwa rolno – spożywczego,
- przygotowanie terenów dla rozwoju współpracy transgranicznej, wskazywanie miejsc lokalizacji obiektów związanych z obsługą ruchu turystycznego,
- poprawa wizerunku zagospodarowania gminy, szczególnie na terenach najbardziej zurbanizowanych,
- wskazywanie terenów i obiektów na cele funkcji usługowych w zakresie kultury, ochrony zdrowia i opieki społecznej, sportu i rekreacji,
- wskazywanie terenów i obiektów na cele funkcji usługowych w zakresie turystyki, w powiązaniu z infrastrukturą Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej,
- rozbudowa i modernizacja istniejących urządzeń melioracyjnych,
- wskazywanie nieprodukcyjnych gruntów rolnych na cele usług z zakresu turystyki i wypoczynku oraz zalesianie,
- wskazywanie terenów, na których mogą być realizowane inwestycje związane z pozyskiwaniem energii z alternatywnych źródeł (elektrownie wiatrowe, biogazownie itp.)
- rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz uzupełniających elementów infrastruktury technicznej, społecznej i wypoczynkowej, poprzez przygotowanie planistyczne

## ROZDZIAŁ I - WSTĘP

stosownych terenów oraz uruchomienie programu mieszkaniowego budownictwa komunalnego,

- odpowiedni do potrzeb rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej.

**ROZDZIAŁ II – UWARUNKOWANIA****1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POŁOŻENIA GMINY W REGIONIE****1.1. Podstawowe dane**

Gmina Dubeninki jest gminą wiejską położoną w województwie ~~suwalskim~~ warmińsko-mazurskim w powiecie gołdapskim. W skład gminy wchodzi 42 miejscowości, które zgrupowane są w 21 sołectwach.

Gmina zajmuje powierzchnię 20526,64 ha. Użytki rolne zajmują 47,97% ogólnej powierzchni gminy, lasy i grunty leśne - 42,79% , wody – 2,03%, pozostałe grunty i nieużytki 7,21%. (Źródło: Opracowane na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Gołdapi na kwiecień 2010r.)

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, Rocznik Demograficzny 2009 na koniec 2008 roku gminę zamieszkiwało 3099 osób. Gęstość zaludnienia wynosiła 15 osób/km<sup>2</sup>, przy średnim zaludnieniu w gminach wiejskich województwa - 25 osób/km<sup>2</sup>. Podstawowe funkcje gminy to:

- produkcja żywności,
- produkcja leśna,
- w niewielkim zakresie turystyka i rekreacja.

Na terenie gminy znajdują się następujące przyrodnicze obszary prawnie chronione:

- Rezerwat „Czerwona Struga” o pow. 3,59 ha,
- Rezerwat „Dziki Kąt” o pow. 34,10 ha,
- Rezerwat „Boczki” o pow. 108,83 ha,
- Rezerwat „Struga Żytkiejmska” o pow. 467,07 ha,
- Rezerwat „Uroczysko Kramnik” o pow. 75,96 ha,
- Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej ze strefą ochronną,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Rominckiej,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Błędzianki,
- Obszar Natura 2000 - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Puszcza Romincka” (PLH280005).



## **1.2. Położenie gminy i jej powiązania z otoczeniem**

### **1.2.1. Położenie administracyjno-geograficzne**

Gmina Dubeninki położona jest w północno-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego i sąsiaduje z Rosją (Obwód Kaliningradzki) oraz gminami: Wizajny, Przerośl, Filipów w województwie podlaskim, Gołdap w województwie warmińsko-mazurskim.

Pod względem fizyczno-geograficznym (wg St. Pietkiewicza) obszar gminy położony jest w obrębie Niecki Puszczy Rominckiej Pojezierza Zachodnio-Suwalskiego i Garbu Wizajny wchodzących w skład Pojezierza Litewskiego. Prawie cały obszar gminy położony jest w zlewni rzeki Pregoty. Tylko południowo-zachodni fragment gminy (jeź. Niskie i Wysokie) należy do dorzecza Biebrzy, wchodzącego w skład zlewni rzeki Wisły. Tam też przebiega dział wodny I-go rzędu między zlewnią Pregoty i Wisły.

O możliwościach rozwoju gminy Dubeninki stanowi zarówno rola województwa warmińsko-mazurskiego w strukturze przestrzenno - gospodarczej kraju, jak i rola oraz miejsce gminy w strukturze tego województwa.

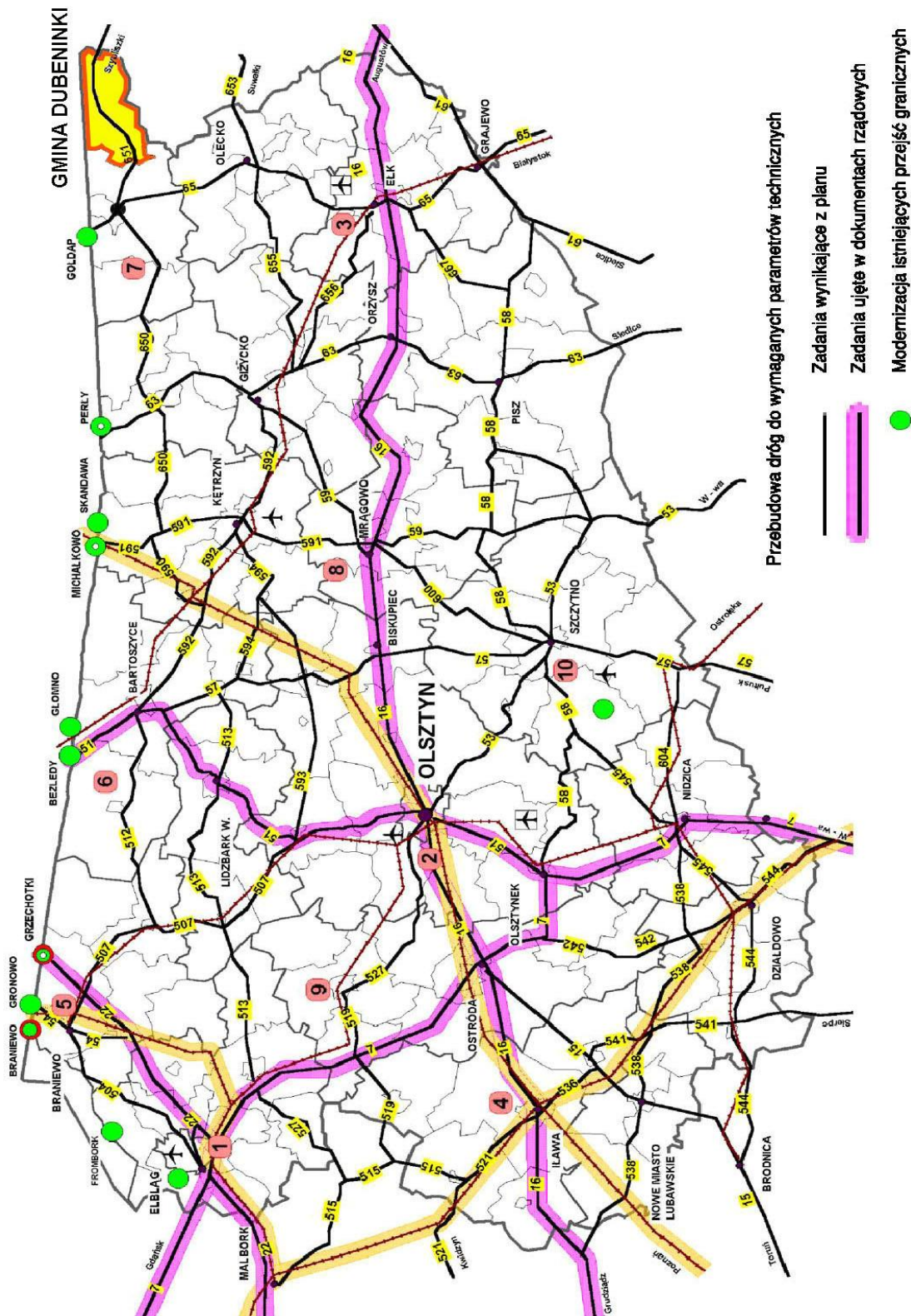
Województwo warmińsko-mazurskie charakteryzuje się:

- Bardzo wysokimi walorami środowiska przyrodniczego i stosunkowo niskim stopniem skażeń. Wobec dużego udziału w kraju terenów ekologicznie zdegradowanych stwarza to szansę na rozwój turystyki.
- Niskim stopniem uprzemysłowienia oraz dużym znaczeniem funkcji rolniczej. Wpływa to na mały istniejący potencjał ekonomiczny tego regionu.
- Bardzo wysokim wskaźnikiem bezrobocia w skali kraju. W roku 2008 wynosiła 22% i była najwyższa w kraju (Polska - 10,5 %). Stwarza to problemy natury ekonomicznej i społecznej oraz powoduje konieczność tworzenia nowych miejsc pracy w sektorach wytwórczości i szeroko pojmowanych usług.
- Położeniem przygranicznym, co przy rozbudowie systemu komunikacyjnego może być szansą na ożywienie ekonomiczne poprzez obsługę transportu międzynarodowego, wymianę handlową i obsługę ruchu turystycznego z Litwą, Rosją (Obwód Kaliningradzki) i Białorusią.

W województwie warmińsko-mazurskim gmina Dubeninki charakteryzuje się wysokimi walorami środowiska przyrodniczego z dużym udziałem powierzchni prawnie chronionych. Przesądza to o ograniczonych możliwościach wzrostu działalności produkcyjnych. Jednocześnie stwarza szansę na rozwój usług turystycznych, przy zagospodarowaniu terenu uwzględniającym potrzeby ochrony oraz potrzeby podniesienia atrakcyjności obszaru dla turystyki. Wysokie walory środowiska mogą stać się podstawą do

ożywienia ekonomicznego gminy.

Położenie gminy Dubeninki na tle województwa warmińsko-mazurskiego przedstawia Rys. nr 1.2.1.



### 1.2.2. Powiązania przyrodnicze

Podstawowe wieloaspektowe powiązania przyrodnicze gminy Dubeninki z otoczeniem wynikają z faktu, że obszar gminy jest:

- częścią Puszczy Rominckiej;
- częścią Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej i jego strefy ochronnej;
- obszarem należącym do dwóch zlewni: przez teren gminy przebiega dział wodny I-go rzędu między zlewnią Pregoły i Wisły;
- częścią Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza Romincka” i Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Błędzianki”;
- położony częściowo na Obszarze Natura 2000 .

Uwarunkowania wynikające ze środowiska przyrodniczego powinny stanowić podstawę prowadzenia przez gminę polityki ekorozwoju, zgodnie z wymaganiami ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym. Pod pojęciem ekorozwoju rozumie się nadanie rozwojowi kierunku zachowującego w sposób trwały walory i zasoby środowiska, a także czynną ochronę środowiska przyrodniczego (Polityka Ekologiczna Państwa 1990).

Główne czynniki kształtujące możliwości rozwoju gminy Dubeninki to:

- zakres wymaganej prawnej ochrony środowiska przyrodniczego,
- położenie części obszaru gminy na projektowanych Obszarach Natura 2000,
- występowanie różnorodnych zasobów i walorów przyrodniczych, warunki fizjograficzne, istniejące przeobrażenia i procesy degradacji środowiska.

### **1.2.3. Powiązania komunikacyjne**

Dostępność komunikacyjna gminy jest dobra. Pomimo położenia z dala od dróg ekspresowych i międzynarodowych, gmina posiada dogodne powiązania poprzez drogę wojewódzką ze wschodem i zachodem kraju oraz przejściami granicznymi.

Przez gminę przebiegają:

- droga wojewódzka (o dł. 28,5 km) nr 651 relacji Gołdap - Dubeninki - Żytkiejmy - Szypliszki;
- drogi powiatowe o łącznej długości 58,0 km, w tym 17,9 km o nawierzchni bitumicznej;
- drogi gminne o łącznej długości 36,90 km, w tym 1,00 km o nawierzchni bitumicznej i 34,50 km o nawierzchni gruntowej ulepszonej żwirem i 8,805 km o nawierzchni naturalnej gruntowej.

Gmina nie posiada połączenia kolejowego. Obecnie najbliższe kolejowe stacje przeładunkowe znajduje się w Suwałkach i Olecku.

## **2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENÓW**

### **2.1. Przeznaczenie terenów**

Gmina zajmuje powierzchnię 20526,64 ha. Użytki rolne zajmują 47,97 % ogólnej powierzchni gminy, lasy i grunty leśne – 42,79 % , wody - 2,03 %, pozostałe grunty i nieużytki 7,21 %.

### **2.2. Zagospodarowania terenów**

#### **Sieć osiedleńcza**

Największymi i najważniejszymi miejscowościami w Gminie Dubeninki są wsie Dubeninki i Żytkiejmy – gdzie znajduje się siedziba Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej.

Usługi elementarne zgrupowane są we wsiach: Pluszkiejmy, Barcie. Pozostałe wsie pełnią funkcje rolnicze.

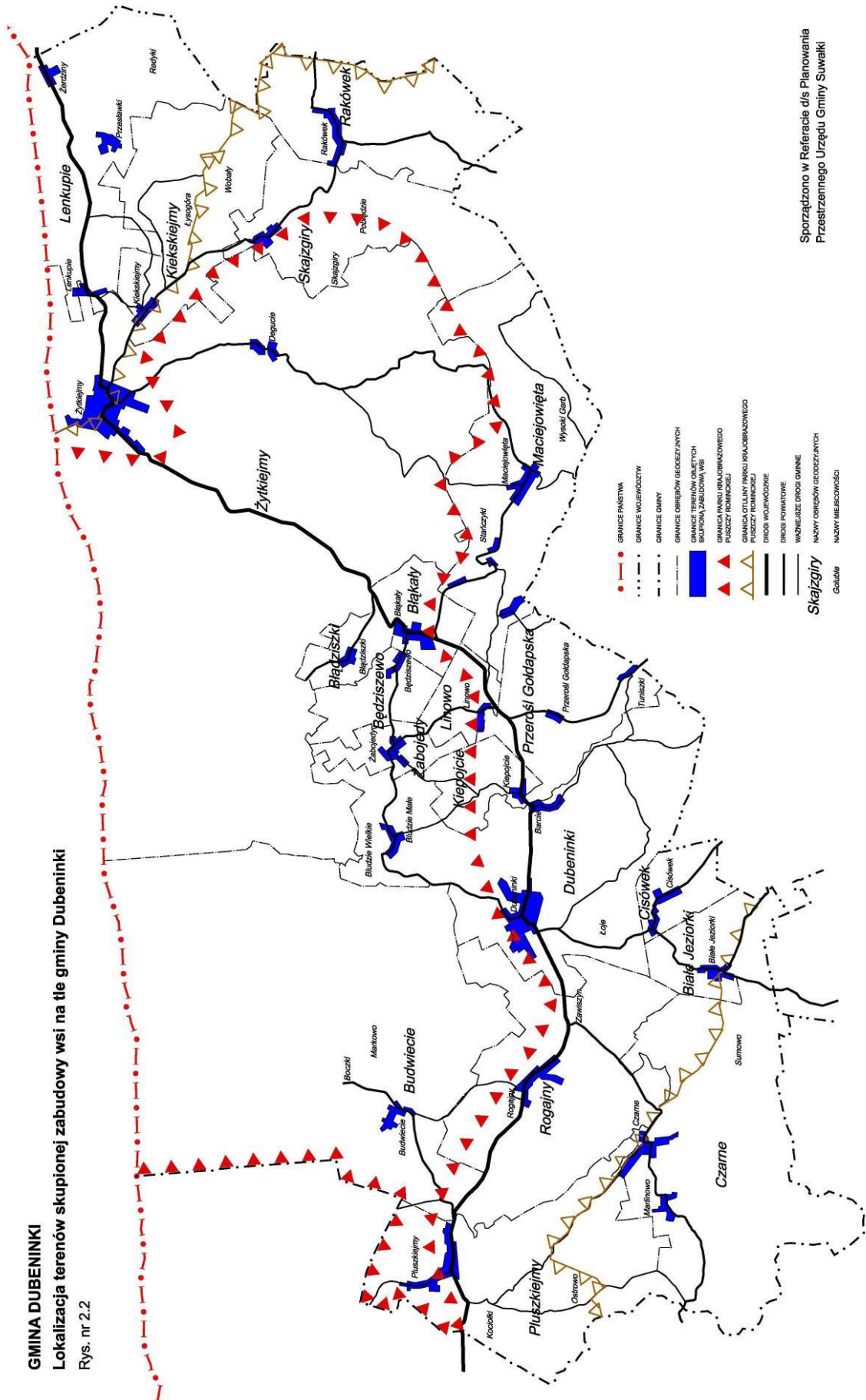
Wiejska sieć osadnicza ukształtowała się w ciągu historycznego procesu rozwoju. Na jej układ przestrzenny i wielkość zaludnienia miały wpływ warunki przyrodnicze, struktura agrarna, procesy demograficzne i społeczno – gospodarcze. Znaczne przekształcenie w sposobie zainwestowania nastąpiły dzięki reformie uwłaszczeniowej z 1864 roku. Na

przełomie XIX i XX wieku dochodziło do komasacji gruntów, co spowodowało powstanie wsi typu rządówek, w miejsca uprzednich regularnych szeregówek, często z rozproszonymi osiedlami kolonijnymi.

W strukturze osadniczej gminy dominują niewielkie wsie o liczbie ludności 20-50 osób. Stosunkowo mniej jest osad bardzo małych liczących do 20 mieszkańców, a także miejscowości zamieszkiwanych przez 50-100 osób. Liczba ludności w 5 wsiach przekracza 100 osób. Cztery z nich są osadami popegeerowskimi: Degucie, Wobały, Łoje, Rogajny, a jedna rozwijającą się turystycznie, nadjeziorną osadą Pluszkiejmy. Tylko dwie wsie leżące na terenie gminy można uznać za duże: Dubeninki (944 mieszkańców) oraz trochę większe od nich Żytkiejmy (1003 mieszkańców) – wg stanu ludności na 31 grudnia 2009 r.

Rozwój struktury osadniczej obecnie opiera się głównie o tereny skupionej zabudowy wsi, wyszczególnione na rys. 2.2.

**GMINA DUBENINKI**  
**Lokalizacja terenów skupionej zabudowy wsi na tle gminy Dubeninki**  
 Rys. nr 2.2



Sporządzono w Referacie d/s Planowania  
 Przestrzennego Urzędu Gminy Suwałki

### **2.3. Wyposażenie w infrastrukturę techniczną i jej stan**

#### **2.3.1. Zaopatrzenie w wodę**

Na dzień 31 grudnia 2003 roku sieć wodociągowa na terenie gminy miała długość 90,5 km. Najwięcej inwestycji przy zwodociągowaniu gminy wykonano w ostatnich 10 latach. Sieć wodociągowa zasilana jest 3 stacjami uzdatniania wody, tj. Łoje, Żytkiejmy i Przesławki. W celu obniżenia kosztów obsługi stacji, w I połowie 2004 roku połączono sieć wodociągową w Przesławkach z linią biegnącą od stacji w Żytkiejmach. Na 946 mieszkań na terenie gminy w wodę zaopatrzonych jest 730 mieszkań, co daje 77,16 % zwodociągowania. Do podłączenia do wodociągu pozostały takie miejscowości jak: Stańczyki, Maciejowięta, Skajzgiry, Poblędzie, Rakówek i Kramnik.

Istniejące duże zasoby wód podziemnych o wysokiej jakości umożliwiają wykorzystanie jej do celów zaopatrzenia ludności. Wydajność istniejących ujęć wody jest wystarczająca dla zaspokojenia potrzeb gminy. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne wód podziemnych oraz możliwość jej ujmowania nie stanowią bariery rozwojowej gminy.

Istniejący system zaopatrzenia w wodę wymaga modernizacji poprzez modernizację stacji wodociągowych oraz doprowadzenie wody do gospodarstw do tej pory niezwodociągowanych.

#### **2.3.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków**

Na terenie gminy znajdują się 2 oczyszczalnie ścieków: w miejscowościach Dubeninki oraz Żytkiejmy.

Oczyszczalnia ścieków w Dubeninkach zmodernizowana została w roku 2002. Jest ona zlewnią nieczystości z miejscowości Dubeninki, Łoje, Zawiszyn i Rogajny. Miejscowość Dubeninki jest podłączona do wybudowanego w 2003 roku kolektora tłocznego. W roku 2002 wykonano kolektor sanitarny od miejscowości Rogajny przebiegający przez Zawiszyn i Łoje. Łączna długość kolektora sanitarnego wynosi 11,1 km, do którego podłączonych jest 270 mieszkań. Gospodarstwa indywidualne i zabudowa kolonijna nie jest podłączona do kolektora. Znikoma część tej zabudowy posiada szamba szczelne bądź podłączona jest do przydomowych oczyszczalni ścieków.

Budynki na terenie miejscowości Żytkiejmy oraz w miejscowościach sąsiednich podłączone są do czyszczalni ścieków w Żytkiejmach.

W pozostałych miejscowościach istnieją lokalne szamba oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków. Częste są też osadniki, które wymagają uszczelnienia bądź rozbudowy. Opróżniane są sprzętem asenizacyjnym i wywożone do zakładów utylizacji m.in. w Gołdapi.

Na terenie gminy powstaje w ciągu doby około 350 m<sup>3</sup> ścieków, przy czym ilość ta będzie się zwiększać wraz z rozbudową sieci wodociągowej, jak również z rozwojem gminy. Na terenach kolonijnych, słabo zaludnionych i znacząco oddalonych od kolektorów przewiduje się budowę przydomowych oczyszczalni ścieków. Ze względów ekonomicznych w pierwszej kolejności winna być przeprowadzona kanalizacja bardziej zwartych wsi i osiedli. W gospodarstwach oddalonych od zabudowy zwartej winny być zastosowane indywidualne rozwiązania, dla jednego lub kilku gospodarstw. Zamierzenia w zakresie poprawy jakości wody oraz oczyszczania ścieków winny być konsekwentnie realizowane, gdyż tylko wówczas poprawione zostaną warunki sanitarne wsi. Ma to szczególne znaczenie na terenie Warmii i Mazur, które to tereny są uznane za „Zielone Płuca Polski”.

W chwili obecnej możliwa jest rozbudowa sieci połączeń do istniejących oczyszczalni ścieków, która zaspokoi potrzeby istniejącej i planowanej zabudowy.

### 2.3.3. Gospodarka odpadami

Odpady stałe: ilość odpadów, ich skład, sposób zagospodarowania i prognozy na dalsze lata zależą głównie od stanu ludności, struktury wiekowej i rozwijającego się sektora gospodarczego oraz turystyki.

Na terenie gminy Dubeninki nie istnieją rozwiązania systemowe, zapewniające prawidłowe postępowanie z odpadami komunalnymi. Wytwarzane w gospodarstwach rolniczych odpady są obecnie częściowo spalane w piecach węglowych - paleniskach domowych (odpady drewniane, papierowe i inne), bioodpady (odpady artykułów spożywczych, części roślinne itp.) są wykorzystywane jako karma dla zwierząt lub kompostowane we własnym zakresie i użytkowane do użyźniania gleby w ogrodach lub na polach. Pozostałe odpady nie nadające się do spożytkowania w ww. sposób (m.in. zużyty sprzęt AGD, odpady wielkogabarytowe, opakowania po lekach, środkach chemicznych, pestycydach, tworzywa sztuczne) są najczęściej wywożone przez koncesjonowanych przewoźników.

Na dzień dzisiejszy usuwaniem odpadów komunalnych z terenu gminy Dubeninki zajmują się 4 koncesjonowane przedsiębiorstwa. Wywóz odbywa się poza teren gminy Dubeninki.

Dość trudno jest oszacować ilość odpadów deponowanych na składowiskach, gdyż podmioty posiadające zezwolenie na wywóz odpadów nie składają do gminy informacji z ilości usuniętych i zdeponowanych odpadów. Stałym wywozem odpadów objęci są mieszkańcy wolnostojących domków jednorodzinnych oraz gospodarstw rolnych w miejscowościach Dubeninki i Żytkiejmy a także mieszkańcy osiedli w tych miejscowościach



oraz mieszkańcy zwartej zabudowy domków po PGR-ach w miejscowościach: Łoje, Degucie, Wobały i Rogajny. Z ogólnej ilości gospodarstw domowych około 300 gospodarstw jest objętych stałym wywozem.

W sposób zorganizowany gospodarka odpadami prowadzona jest przez administratorów budynków komunalnych: Spółdzielnię Mieszkaniową i Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa. Właściciele prywatnych budynków mieszkalnych oraz rolnicy indywidualnie we własnym zakresie przewożą odpady na wysypisko – na podstawie umów z prywatnymi przedsiębiorstwami prowadzącymi działalność w zakresie ww. usług

Na terenie gminy znajdują się 2 nieczynne gminne składowiska odpadów komunalnych.

Składowiska odpadów na terenie gminy Dubeninki

– Składowisko w Żytkiejmach: wysypisko odpadów stałych w msc. Żytkiejmy zlokalizowane jest po lewej stronie drogi łączącej Żytkiejmy z Wizajnami w odległości 799 m od Żytkiejm, w miejscu starego wyrobiska poźwirowego. Powierzchnia wysypiska wynosi 0,2 ha – zamknięte 31.XII.2009r - OBECNIE NIECZYNNE

– Składowisko w Dubeninkach: usytuowane jest w odległości ok. 800 m na północny-wschód od wsi Dubeninki. Zachodnia granica wysypiska przebiega w niedalekiej odległości od drogi żwirowej łączącej wieś Bludzie Małe z Dubeninkami. Granica południowo-wschodnia dochodzi do pasa kolejowego. Teren stanowi nieużytek po nieczynnej żwirowni. Powierzchnia składowiska wynosi ok. 0,35 ha – zamknięte 31.XII.2009r. – OBECNIE NIECZYNNE.

Nowe wysypisko Związku Gminy powstało w Siedliskach k. Ełku i będzie ono przyjmowało 100% odpadów z Gminy Dubeninki.

#### **2.3.4. Elektroenergetyka**

Na terenie gminy brak stacji 110 kV/SN i linii 110 kV. Odbiory energii elektrycznej zlokalizowane na terenie gminy zasilane są ze stacji 110/15 kV w Gołdapi i Olecku oraz ze stacji 110/20 kV w Filipowie.

Ciągłość i jakość dostawy energii elektrycznej w niektórych rejonach gminy jest niezadowalająca z powodu:

- znacznych odległości pomiędzy stacjami 110/SN,
- za małych przekrojów przewodów linii napowietrznych SN i nn,
- zbyt długich odcinków linii,

- dużego stopnia wyeksploatowania urządzeń.

Barierą rozwoju energetyki wiatrowej jest niedostosowanie istniejącej sieci elektroenergetycznej do przesyłu energii. Nie ma możliwości technicznych przyłączenia elektrowni wiatrowych do istniejących sieci SN i zajdzie potrzeba budowy urządzeń 110 kV – realizacja stacji RPO SN/110 kV oraz linii 110 kV.

Jednocześnie teren gminy zaliczony jest do obszarów Polski o wybitnie korzystnych warunkach wietrznych. Z przeprowadzonych wieloletnich badań siły wiatru na różnych wysokościach (10m, 30m, 50m) przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (Warszawa; prof. Halina Lorenc) teren gminy zaliczany jest do I strefy wietrzności, gdzie średnioroczna prędkość wiatru wynosi powyżej 6m/sek. Sprzyjające warunki wietrzne mogą służyć zainstalowaniu elektrowni wiatrowych do wytwarzania energii elektrycznej. Zainstalowanie ich w rolnictwie i przetwórstwie rolno-spożywczym we wsiach jest szansą na aktywizację i rozwój gospodarczy terenów wiejskich, atrakcyjność turystyczna („wiatraki”), nowe zawody, nowe kierunki kształcenia.

#### **2.3.5. Zaopatrzenie w gaz**

Na terenie gminy brak jest sieci gazowej rozdzielczej gazu ziemnego. Obecnie możliwe jest korzystanie jedynie z gazu butlowego propan-butan poprzez punkty dystrybucji zlokalizowane w Dubeninkach, Żytkiejmach i Błąkałach.

Doprowadzenie gazu ziemnego na teren gminy możliwe będzie po realizacji gazociągu tranzytowego.

#### **2.3.6. Ciepłownictwo**

Gospodarka ciepła na terenie gminy oparta jest na kotłowniach lokalnych, osiedlowych i indywidualnych źródłach ciepła. Istniejące źródła ciepła w zasadzie zaspokajają potrzeby poszczególnych odbiorców. Stan techniczny istniejących kotłowni jest w większości zły. Są to obiekty przestarzałe i wyeksploatowane.

W okresie grzewczym wyraźnie wzrasta emisja zanieczyszczeń powietrza. Zmiany ogrzewania tradycyjnego na olejowe dokonano jedynie w kilku obiektach użyteczności publicznej oraz na osiedlu 21 SM Żytkiejmy. Pożądana jest budowa sieci gazowniczej na obszarze gminy oraz modernizacja istniejących kotłowni w kierunku wykorzystania energii odnawialnej.

#### **2.3.7. Telekomunikacja**

Stan techniczny i wyposażenie w zakresie telekomunikacji nie odbiega od średnich wskaźników krajowych. Istniejące centrale telefoniczne w pełni zaspokajają potrzeby gminy.

Poza tradycyjną siecią telekomunikacyjną na terenie gminy funkcjonuje dynamicznie rozwijająca się łączność za pomocą telefonii komórkowej.

Stworzenie sprawnego systemu telekomunikacyjnego wymagać będzie budowy nowych linii

rozdzielczych zgodnie z zapotrzebowaniem odbiorców, rozwoju telefonii komórkowej, zwiększenie dostępności do sieci informatycznej i komputeryzacji m.in. szkół.

## 2.4. System komunikacji

System komunikacji Dubeninek charakteryzuje się położeniem poza głównymi drogami tranzytowymi, niemniej jednak dostępność komunikacyjna gminy z głównymi miejscowościami województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego oraz przejściami granicznymi jest dobra. Obecne połączenia drogowe umożliwiają współdziałanie gminy w zakresie usług i gospodarki z gminami sąsiednimi.

Istniejące drogi na znacznych odcinkach wymagają remontów i modernizacji.

Gmina nie posiada połączenia kolejowego. Obecnie najbliższe kolejowe stacje przeładunkowe znajdują się w Suwałkach i Olecku.

Na terenie gminy pomimo przygranicznego położenia brak przejść granicznych.

### 2.4.1. Powiązania komunikacyjne

Obszar gminy Dubeninki z krajem i województwem podlaskim i warmińsko-mazurskim powiązany jest drogą wojewódzką oraz siecią dróg powiatowych.

Sieć dróg gminnych stanowi powiązania komunikacyjne ośrodków gminnych z drogą wojewódzką oraz siecią dróg powiatowych oraz stanowią obsługę komunikacyjną siedlisk rolniczych i rolnictwa na terenie gminy Dubeninki.

### 2.4.2. Droga wojewódzka

Przez teren gminy przebiega jedna droga wojewódzka nr 651 Szypliszki - Gołdap – długości 28,653 km (km: 10+705 do 39+358), posiada ona nawierzchnię bitumiczną w większości w złym stanie.

Obiekty inżynierskie na drodze wojewódzkiej Nr 651:

- w miejscowości Kiepojcie most nad rzeką Bludzia, (21+120 km)
- w miejscowości Błakały most nad rzeką Błędzianka, (26+050 km)
- w miejscowości Żytkiejmy wiadukt kolejowy, (31+180 km)

Według danych z generalnego pomiaru ruchu w 2005 r. średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na drodze Nr 651 wynosił 930 p/d.

### 2.4.3. Drogi powiatowe

Drogi kategorii powiatowej obsługujące gminę Dubeninki to następujące ciągi:

Lp.	Nr drogi	Przebieg drogi powiatowej
-----	----------	---------------------------

ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

Lp.	Nr drogi	Przebieg drogi powiatowej
1	<b>1792 N</b>	Droga krajowa nr 65 – Górne - droga wojewódzka nr 651 (Rogajny)
2	<b>1892 N</b>	(Supienie) granica województwa – Dubeninki - Bludzie – Błąkały
3	<b>1894 N</b>	Droga nr 1892 N – granica województwa (Rakówek)
4	<b>1896 N</b>	Błąkały – Błędziszki
5	<b>1898 N</b>	Droga wojewódzka nr 651 (Pluszkiejmy) – Budwiecie – Boczki
6	<b>1936 N</b>	Błąkały (droga wojewódzka nr 651) – Stańczyki – Maciejowięta – Żytkiejmy
7	<b>1938 N</b>	Białe Jezioroki – granica województwa
8	<b>1951 N</b>	Żabojady – Linowo
9	<b>1953 N</b>	Żytkiejmy – Skajzgiry – droga nr 1955 N
10	<b>1955 N</b>	Granica województwa (Prawy Las) – Rakówek -granica województwa
11	<b>1974 N</b>	Droga wojewódzka nr 651 (Linowo) – Przerośl (granica województwa)

Ulice w ciągach dróg powiatowych w miejscowości Dubeninki:

Lp.	Numer drogi	Nazwa ulicy	Nazwa drogi
1	<b>1892 N</b>	Graniczna	Dubeninki – Błąkały

Obiekty inżynierskie na drogach powiatowych:

Na drodze powiatowej nr **1792 N**

- most w miejscowości Marlinowo nad rzeką Jarka, nośność 5 ton,

Na drodze powiatowej nr **1898 N**

- w miejscowości Budwiecie wiadukt nad koleją o nośności 15 ton,

Na drodze powiatowej nr **1892 N**

- w miejscowości Bludzie wiadukt nad koleją,
- w miejscowości Bludzie most nad rzeką Bludzia, nośność 10 ton,

Na drodze powiatowej nr **1936 N**

- w miejscowości Stańczyki most nad rzeką Błędzianka, nośność 30 ton,
- w miejscowości Golubie wiadukt nad nieczynną koleją, nośność 15 ton,
- w miejscowości Żytkiejmy wiadukt nad nieczynną koleją, nośność 15 ton,

Na drodze powiatowej nr **1951 N**

- w miejscowości Linowo wiadukt nad nieczynną koleją.

#### 2.4.4. Drogi gminne

Są to drogi obsługujące przeważnie zabudowę kolonijną oraz niewielkie osady, zgodnie

z wykazem w tab. 2.4.4.

Obiekty inżynierskie na drogach gminnych:

- na drodze gminnej 4021003 w miejscowości Rogajny wiadukt kolejowy, skrajnia 3,50 m,
- na drodze gminnej 4021004 w miejscowości Kiepojcie wiadukt kolejowy, skrajnia 4,50 m,
- na drodze gminnej 4021010 w miejscowości Wysoki Garb most nad ciekim bez nazwy,
- na drodze gminnej 4021015 w miejscowości Tuniszki most żelbetowy nad ciekim bez nazwy,
- na drodze gminnej 4021015 w miejscowości Tuniszki most stalowy nad ciekim bez nazwy.

Tab. 2.4.4. – wykaz dróg gminnych

Lp	Nr ewidencyjny	Klasa techniczna	nazwa i przebieg	całkowita długość	długość na obszarze działania zarządu drogi	Powołanie podstawy prawnej do zaliczenia drogi do danej kategorii dróg publicznych gminnych
1	4021001	żwirowa - ulepszona	Pluszkiejmy - Czarnówko Wielkie	1575 m	1575 m	GRN nr XIV / 48 / 86 z 16.12.86
2	4021002	żwirowa - ulepszona	Pluszkiejmy - Meszno - Puszcza Romincka	925 m	925 m	GRN nr XIV / 48 / 86 z 16.12.86
3	4021003	żwirowa - ulepszona	Budwiecie - PGR Rogajny	2370 m	2370 m	GRN nr XIV / 48 / 86 z 16.12.86
4	4021004	żwirowa - ulepszona	Kiepojcie - Bludzie Wielkie	1950 m	1950 m	GRN nr XIV / 48 / 86 z 16.12.86
5	4021005	żwirowa - ulepszona	Kiepojcie - Żabojedy	1500 m	1500 m	GRN nr XIV / 48 / 86 z 16.12.86
6	4021006	żwirowa - ulepszona	Kiekskiejmy - Lenkupie	1675 m	1675 m	GRN nr XIV / 48 / 86 z 16.12.86
7	4021007	żwirowa - ulepszona	Kiekskiejmy - Wobały	1325 m	1325 m	GRN nr XIV / 48 / 86 z 16.12.86
8	4021008	naturalna gruntowa ( droga zlikwidowana )	Kiekskiejmy - Lenkupie	2650 m	2650 m	GRN nr XIV / 48 / 86 z 16.12.86
9	4021009	naturalna gruntowa ( droga zlikwidowana )	Golubie - Prawy las	1500 m	1500 m	GRN nr XIV / 48 / 86 z 16.12.86

## ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

Lp	Nr ewidencyjny	Klasa techniczna	nazwa i przebieg	całkowita długość	długość na obszarze działania zarządu drogi	Powołanie podstawy prawnej do zaliczenia drogi do danej kategorii dróg publicznych gminnych
10	4021010	żwirowa - ulepszona (600 m), pozostałe naturalna gruntowa (2400 m )	Golubie - Wysoki Garb	3000 m	3000 m	GRN nr XIV / 48 / 86 z 16.12.86
11	4021011	naturalna gruntowa	Maciejowięta - Prawy las	1500 m	1500 m	GRN nr XIV / 48 / 86 z 16.12.86
12	4021012	naturalna gruntowa	Maciejowięta - Degucie	3750 m	3750 m	GRN nr XIV / 48 / 86 z 16.12.86
13	4021013	żwirowa - ulepszona	Linowo - Stańczyki	2200 m	2200 m	GRN nr XIV / 48 / 86 z 16.12.86
14	4021014	żwirowa - ulepszona (brak)	Linowo - Nowa Przerośl	625 m	625 m	GRN nr XIV / 48 / 86 z 16.12.86
15	4021015	żwirowa - ulepszona	Barcie - Stare Łoje - Tuniszki	1500 m	1500 m	GRN nr XIV / 48 / 86 z 16.12.86
16	4021016	naturalna gruntowa	Stare Łoje - Rakówek	1155 m	1155 m	GRN nr XIV / 48 / 86 z 16.12.86
17	4021017	żwirowa - ulepszona (brak)	Kiepojcie - Stare Łoje	2500 m	2500 m	GRN nr XIV / 48 / 86 z 16.12.86
18	4021018	żwirowa - ulepszona	PGR Kociołek - Czarne	4350 m	4350 m	GRN nr XIV / 48 / 86 z 16.12.86
19	4021019	żwirowa - ulepszona	Kociołek - Marlinowo	4000 m	4000 m	GRN nr XIV / 48 / 86 z 16.12.86
20	4021020	asfalt	Żytkiejmy - granica państwa	1000 m	1000 m	GRN nr XIV / 48 / 86 z 16.12.86

### 2.4.5. Zaplecze techniczne motoryzacji

Zaplecze techniczne motoryzacji takie jak stacje paliw, na terenie gminy są dwie i znajdują się w Dubeninkach i Żytkiejmach. Zakłady obsługi pojazdów są również dwa - w Dubeninkach i Barciach.

Obecnie przy znacznym wzroście rejestrowanych pojazdów, odczuwa się zbyt małą ilość na terenie gminy zakładów naprawczych, punktów pomocy drogowej, itp.

Należy sukcesywnie rozbudowywać zaplecze techniczne motoryzacji, aby jego wielkość wynosiła co najmniej 2,5 stanowiska naprawczego na 1000 mieszkańców.

### 2.4.6. Komunikacja zbiorowa

Na terenie gminy Dubeninki ludność obsługiwana jest przez komunikację autobusową. Przystanki autobusowe na terenie gminy utrzymywane są z budżetu gminy. Najwięcej z nich

zlokalizowano przy drodze wojewódzkiej nr 651. Ponadto, niektóre trasy autobusów przebiegają po drogach powiatowych.

#### **2.4.7. O cenie stanu istniejącego komunikacji w gminie**

Ogółem w gminie Dubeninki długość dróg gminnych wynosi 36,90 km, z czego 1,00 km posiada nawierzchnię asfaltową, 8,805 km dróg gminnych posiada nawierzchnię gruntową ulepszoną żwirem, a 24,695 km posiada nawierzchnię gruntową.

Gmina Dubeninki pomimo swojego położenia z dala od dróg krajowych, ekspresowych i międzynarodowych, posiada dogodne powiązania poprzez drogę wojewódzką ze wschodem i zachodem kraju oraz z przejściami granicznymi. Gmina posiada dość gęstą sieć dróg powiatowych i gminnych. Są one jednak niestety niedoinwestowane. Część dróg utwardzonych wymaga odnowy lub remontu kapitalnego nawierzchni. Stan dróg gminnych: 4 % dróg posiada nawierzchnię bitumiczną, 96 % dróg posiada nawierzchnię gruntową.

W przyszłości - istniejący układ komunikacyjny po niezbędnych przebudowach (przebudowa niebezpiecznych odcinków drogi wojewódzkiej - takich jak: nienormatywne łuki pionowe i poziome, nienormatywne szerokości jezdni), zapewni prawidłową obsługę gminy oraz ruchu tranzytowego, dotyczy to również dróg powiatowych, których stan techniczny jest fatalny.

Drogi gminne wymagają szybkiej modernizacji z dróg gruntowych na utwardzone.

### **3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY**

Gmina Dubeninki charakteryzuje się zachowanym w znacznym stopniu, zbliżonym do naturalnego środowiskiem przyrodniczym o wysokich i unikalnych walorach w skali kraju, a nawet Europy. Na jej obszarze występują duże komponenty naturalnych lasów o cennej i różnorodnej roślinności o najwyższym stopniu naturalności i najwyższej bioróżnorodności.

Wysoki stopień naturalności gminy wynika z samej struktury użytkowania gruntów, w której dominują obszary uznane za biologicznie czynne – aktywne, tj.: łąki, pastwiska, lasy, zadrzewienia, wody i nieużytki bagienne.

O wysokim potencjale biotycznym obszaru gminy świadczy bogactwo fauny i flory oraz występowanie licznych chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt, a także znaczna ilość obszarów określanych statusem ochronnym.

Na obszarze Gminy Dubeninki różnymi formami statusów ochronnych objęte są:

- rezerwaty przyrody
- tereny Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej i jego otuliny,
- obszary chronionego krajobrazu
- obszary Natura 2000,

## ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

- pomniki przyrody.

Do głównych uwarunkowań rozwoju gminy wynikających ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony należy zaliczyć:

- bariery środowiska przyrodniczego i rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- szanse położenia w stosunku do najbardziej cennych walorów przyrodniczych przydatnych do rozwoju rekreacji, w tym: turystyki
- szanse położenia związane z potencjałem terenu dla inwestycji obejmujących pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych – elektrownie wiatrowe.

Do głównych zadań należą:

- 1) ochrona przed degradacją istniejących zasobów przyrodniczych, polegająca na:
  - przestrzeganiu zakazów i nakazów obowiązujących na ustalonych prawnie terenach ochronnych,
  - ochronie krajobrazu, w szczególności rzeźby terenu,
  - ochronie areалу gleb wyższej jakości przed rozproszoną urbanizacją,
  - ochronie wód powierzchniowych i gleb przed niekontrolowanym zanieczyszczeniem ściekami bytowymi i rolniczymi,
  - ochronie brzegów wód przed zabudową,
  - ochronie cennej, rzadkiej roślinności, torfowisk i zadrzewień śródpolnych,
  - ochronie krajobrazu kulturowego,
  - ochronie pomników przyrody wraz z ich najbliższym otoczeniem.
- 2) likwidacja istniejących zagrożeń wymaga:
  - ochrony atmosfery poprzez wprowadzenie nowoczesnych technologii do procesów grzewczych,
  - poprawy czystości wód poprzez realizację oczyszczalni ścieków i systemu kanalizacji,
  - wprowadzania zakazu stosowania środków ochrony roślin na terenach spływu wód roztopowych i deszczowych do rzek,
  - uregulowania i prawidłowego zorganizowania zbiorki i utylizacji odpadów.

### **4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOSCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA**

#### **4.1. Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej**

##### **4.1.1. Stan i struktura użytkowania gruntów**

Powierzchnia gminy Dubeninki wg ewidencji gruntów Starostwa Powiatowego w



## ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

Gołdappii i stanu na 04.2010 r. wynosi 20526,64 ha, a struktura użytkowania terenów przedstawia się następująco:

	Gmina	
1. Użytki rolne	9846 ha	47,97 %
2. Lasy i grunty zadrzewione	8783 ha	42,79 %
3. Wody płynące i stojące	416 ha	2,03 %
4. Użytki kopalne	6 ha	-
5. Tereny komunikacyjne	408 ha	1,99 %
6. Tereny osiedlowe	28 ha	0,14 %
7. Tereny różne i nieużytki	1039 ha	5,06 %

Z analizy struktury użytkowania terenów w obrębach geodezyjnych wynika dominująca pozycja użytków rolnych w większości obrębów. Tylko w obrębie Budwiecie użytki rolne zajmują 12,7 % i Żytkiejmy – 18,42 %.

Na drugim miejscu w strukturze użytkowania znajdują się grunty pod lasami zajmując ponad 42,79 % obszaru gminy. Największy udział lasów występuje w obrębie Budwiecie – 81,25% i Żytkiejmy – 73,32 % powierzchni obrębu.

Grunty pod wodami zajmują 2,03 % powierzchni gminy, a największy ich udział występuje w obrębie Pluszkiejmy, Przerośl Gołdapska i Skajzgiry.

Użytki kopalne stanowią nieznaczny udział w powierzchni gminy, a największe powierzchnie występują w obrębie Żabojady, Skajzgiry, Maciejowięta, Dubeninki

Tereny komunikacyjne zajmują 1,99 % powierzchni gminy. Znacznie większy udział tych terenów występuje w obrębie Linowo, Kiepojcie, Błakały, a najmniej w obrębie Bładziszki, Czarne, Kiekskiejmy, Pluszkiejmy i Skajzgiry.

Tereny osiedlowe stanowią 0,14 % powierzchni gminy, a największy udział tych terenów występuje w obrębie Żabojady, Linowo, Dubeninki, Błakały i Będziszewo. Poniżej średniej gminnej tereny osiedlowe występują w Żytkiejmach, Skajzgirach, Rakówku, Czarnym i Budwieciach.

Największe tereny nieużytków występują w obrębie Budwiecie, Żytkiejmy, Rogajny, Rakówek, Kiekskiejmy, Dubeninki.

### 4.1.2. Struktura użytków rolnych

Użytki rolne na obszarze gminy Dubeninki zajmują powierzchnię 9845,90 ha, a ich struktura przedstawia się następująco:

grunty orne	5048,55 ha tj. 51,28 % pow. użytków rolnych
sady	3,07 ha tj. 0,03%
łąki	1560,09 ha tj. 15,85%

pastwiska 3063,03 ha tj. 31,11%

Udział użytków rolnych w poszczególnych obrębach jest zróżnicowany.

Największy udział gruntów ornych (powyżej 70%) występuje w obrębie Żabojady, Kiepojcie, Linowo. Natomiast najmniejszy ich udział występuje w obrębie Czarne, Dubeninki, Rakówek i Żytkiejmy.

Sady zajmują niewielkie powierzchnie i występują tylko w kilku obrębach, a największą powierzchnię zajmują w Rogajnach.

#### 4.1.3. Lasy

Lasy, tereny zadrzewione i zakrzewione zajmują powierzchnię 8783 ha tj. 42,79% obszaru gminy.

Największy kompleks leśny stanowi Puszcza Romincka położona w północnej części gminy. Pozostałe lasy tworzą mozaikę z gruntami rolnymi.

Dominującym typem siedliskowym jest las świeży z udziałem ponad 35% i las mieszany świeży - ponad 29% . Siedliska borowe stanowią 23% powierzchni leśnej obrębu Żytkiejmy.

Gleby, na których występują wymienione typy siedliskowe wytworzyły się na akumulacji lodowcowej i głównie są to gliny zwałowe z niewielkimi fragmentami piasków i glinów moreny czołowej zbudowanej z glin zwałowych lekkich i średnich, piasków słabogliniastych i torfów.

Gatunkiem panującym wśród drzewostanów jest świerk stanowiący ponad 42%. Na drugim miejscu w strukturze drzewostanów jest dąb, a następnie sosna. Jako gatunki domieszkowe występuje brzoza, olcha i jesion.

Wszystkie drzewostany są w różnych klasach wieku. Udział poszczególnych klas wieku jest mało korzystny dla dalszego rozwoju gospodarki leśnej.

Podstawową funkcją lasów na terenie gminy Dubeninki jest produkcja surowca drzewnego i gospodarka łowiecka.

Przydatność lasów do celów turystycznych: można wyznaczyć i zagospodarować szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 206 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 września 1995 r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Nadleśnictwa Gołdap na załączniku nr 1 do niniejszego Studium w skali 1 : 25000 przedstawiono lasy ochronne na obszarze gminy Dubeninki.

## ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

W lasach ochronnych prowadzi się gospodarkę leśną w sposób zapewniający ciągłe spełnianie przez nie celów, dla których zostały wydzielone poprzez:

1. zachowanie trwałości lasów w drodze:

- dbałości o stan zdrowotny i lasów, preferowania naturalnego odnawiania lasów,
- ograniczenia regulacji stosunków wodnych,
- ograniczenia trwałego odwadniania bagien śródleśnych do przypadków, w których wyniki badań i ekspertyz wykluczają niekorzystny wpływ tego zabiegu na stosunki wodne w lasach ochronnych.

2. zagospodarowanie i ochronę lasów w drodze:

- kształtowania struktury gatunkowej i przestrzennej lasu zgodnie z warunkami siedliskowymi, w kierunku powiększania różnorodności biologicznej i zwiększania odporności lasu na czynniki destrukcyjne,
- stosowania indywidualnych sposobów zagospodarowania i ochrony poszczególnych drzewostanów,
- ustalania etatu cięć według potrzeb hodowlanych lasu,
- ograniczenia stosowania zrębów zupełnych do najslabszych siedlisk leśnych oraz prowadzenia ścinki drzew, zrywki i wywozu drewna w sposób zapewniający w maksymalnym stopniu ochronę gleby i roślinności leśnej,
- zakazu pozyskiwania żywicy i karpiny.

Rozporządzeniem nr 6/98 Wojewody Suwalskiego z dnia 14 stycznia 1998 r. oraz późniejszym Rozporządzeniem Nr 35 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego 27 września 2005 r. Puszcza Romincka została objęta Parkiem Krajobrazowym Puszczy Rominckiej.

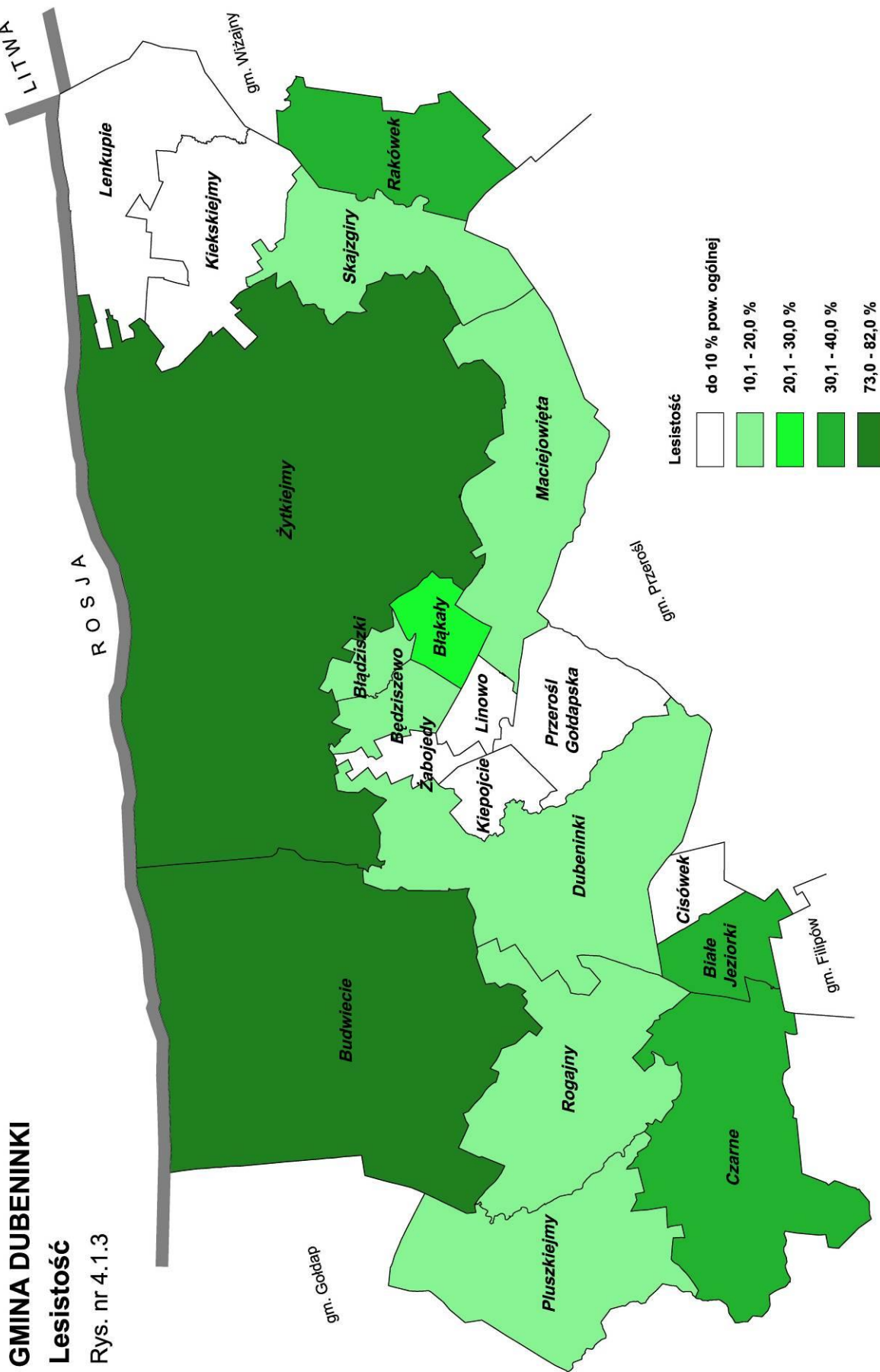
Zasady i sposób gospodarki w lasach Skarbu Państwa określa Plan urządzania lasu nadleśnictwa Gołdap. Lasy prywatne administrowane są przez marszałka.

Lesistość poszczególnych obrębów geodezyjnych w gminie Dubeninki w procentach powierzchni ogólnej obrazuje rys. nr 4.1.3. oraz przedstawiono w formie tabeli:

LP	NAZWA OBRĘBU GEODEZYJNEGO	POWIERZCH- NIA OGÓLNA	GRUNTY POD LASAMI	LESISTOŚĆ W % POW. OGÓLNEJ	GRUNTY ZADRZEWIONE I ZAKRZEWIONE	RAZEM LS I LZ W % POW. OGÓLNEJ
1	BĘDZISZEWO	218,5400	31,6600	14,49	1,9700	15,39
2	BIAŁE JEZIORKI	306,4979	94,7524	30,91	3,6992	32,12

## ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

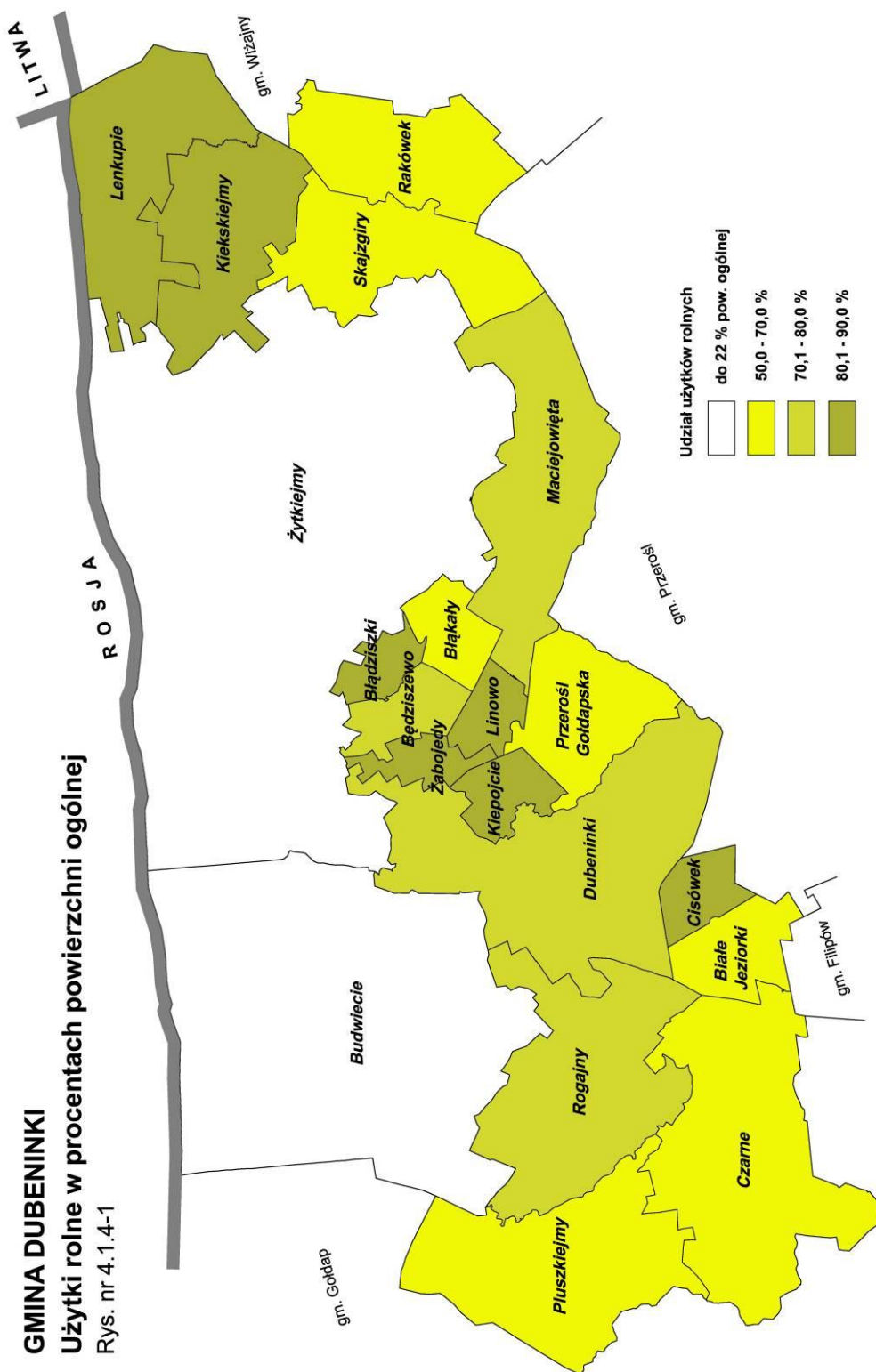
LP	NAZWA OBRĘBU GEODEZYJNEGO	POWIERZCH- NIA OGÓLNA	GRUNTY POD LASAMI	LESISTOŚĆ W % POW. OGÓLNEJ	GRUNTY ZADRZEWIONE I ZAKRZEWIONE	RAZEM LS I LZ W % POW. OGÓLNEJ
3	BŁĄDZISZKI	139,3800	21,2100	15,22	0,1600	15,33
4	BŁĄKAŁY	210,2661	39,5844	18,83	5,1700	21,28
5	BUDWIECIE	3286,5836	2670,3306	81,25	2,9100	81,34
6	CISÓWEK	180,9590	15,1994	8,40	1,0900	9,00
7	CZARNE	1450,6060	539,2357	37,17	15,0653	38,21
8	DUBENINKI	1620,7139	218,2980	13,47	40,3550	15,96
9	KIEKSKIEJMY	778,5125	8,8766	1,14	37,2743	5,93
10	KIEPOJCIE	194,4764	3,4280	1,76	3,2200	3,42
11	LENKUPIE	932,5882	14,4953	1,55	17,9943	3,48
12	LINOWO	153,7100	2,5500	1,66	1,7700	2,81
13	MACIEJOWIĘT A	1081,2807	158,7890	14,69	10,7263	15,68
14	PLUSZKIEJMY	1145,7372	130,2548	11,37	30,3673	14,02
15	PRZEROŚL GOŁDAPSKA	544,5100	28,1700	5,17	15,9588	8,10
16	RAKÓWEK	674,1784	204,4817	30,33	5,6848	31,17
17	ROGAJNY	1196,6562	162,0050	13,54	20,2775	15,23
18	SKAJSGIRY	727,0765	107,0593	14,72	25,9674	18,30
19	ŻABOJEDY	143,3247	5,6600	3,95	0,6700	4,42
20	ŻYTKIEJMY	5541,0400	4062,4766	73,32	24,0997	73,75
	<b>RAZEM</b>	<b>20526,6373</b>	<b>8518,5168</b>	<b>41,50</b>	<b>264,4299</b>	<b>42,79</b>



Sporządzono w Referacie d/s Planowania  
 Przestrzennego Urzędu Gminy Suwałki  
 Źródło: Wydział Geodezji i Nieruchomości  
 Starostwa Powiatowego w Goldapi

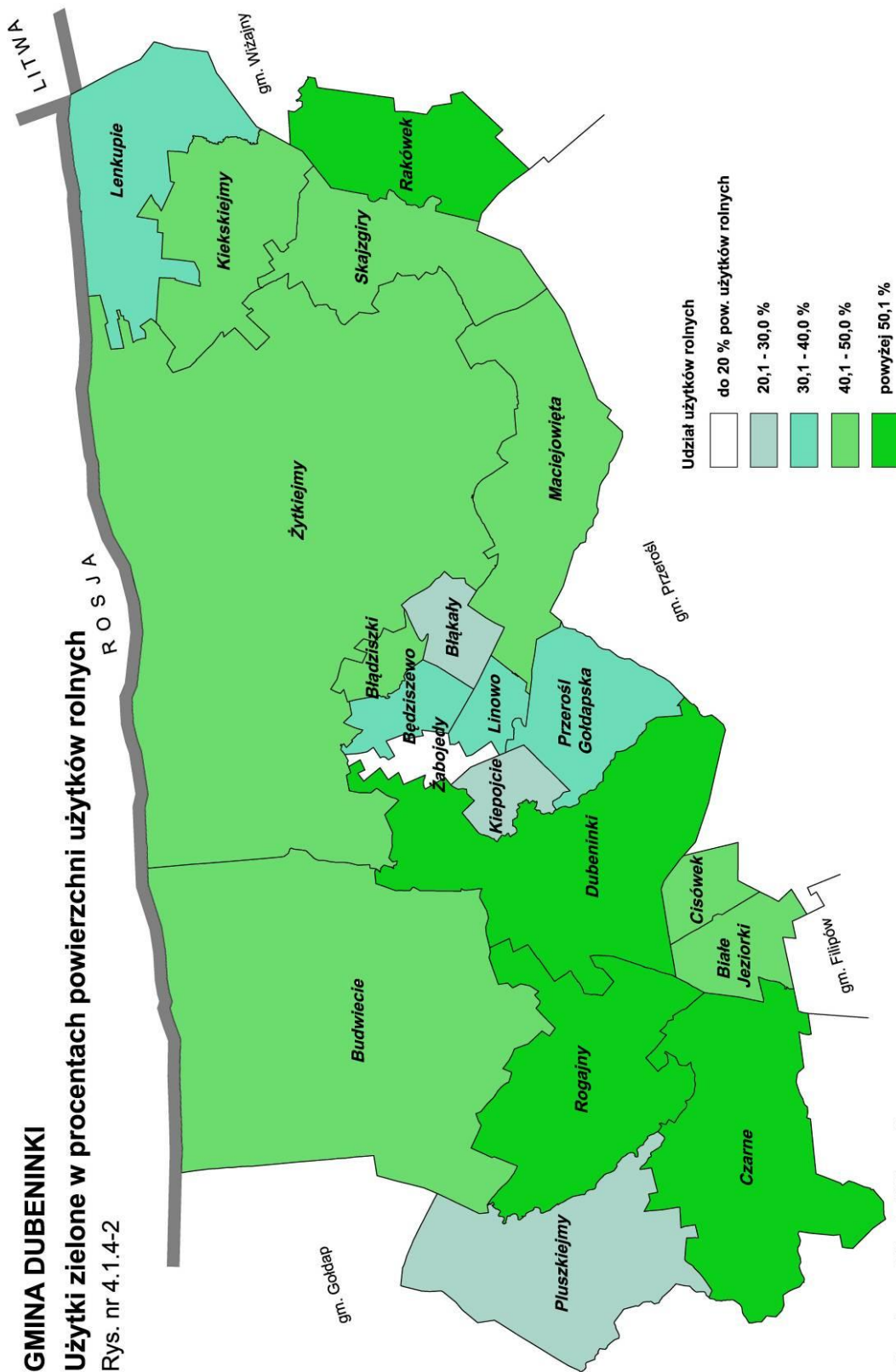
4.1.4. Struktura użytków

Użytki rolne w procentach powierzchni i ogólnej w poszczególnych obrębach geodezyjnych w gminie Dubeninki w procentach powierzchni ogólnej obrazuje rys. nr 4.1.4-1.



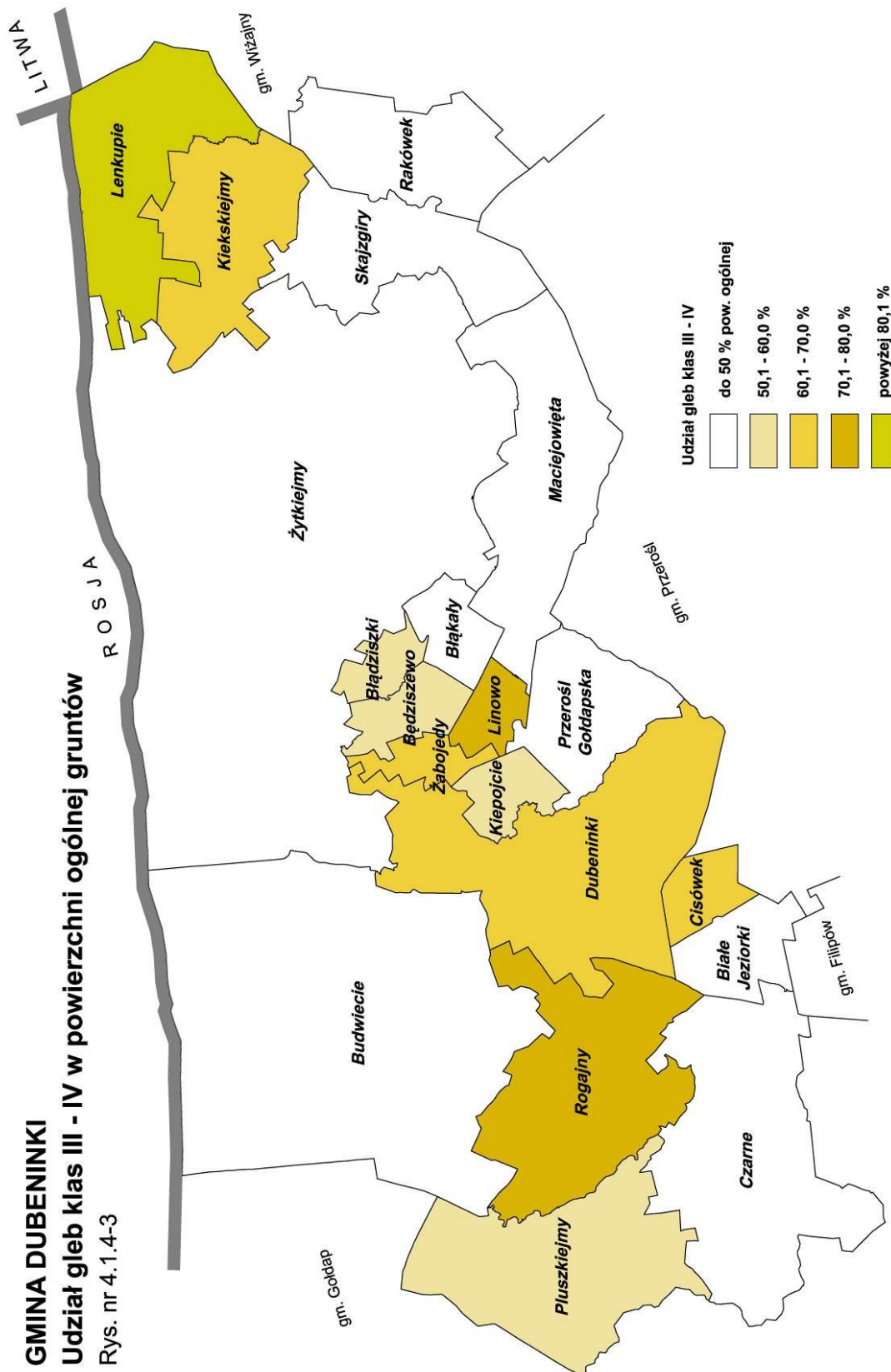
Sporządzono w Referacie d/s Planowania Przestrzennego Urzędu Gminy Suwałki  
 Źródło: Wydział Geodezji i Nieruchomości Starostwa Powiatowego w Godańpi

Użytki rolne w procentach powierzchni i ogólnej w poszczególnych obrębach geodezyjnych w gminie Dubeninki w procentach powierzchni ogólnej obrazuje rys. nr 4.1.4-2.



Sporządzono w Referacie d/s Planowania Przestrzennego Urzędu Gminy Suwałki  
 Źródło: Wydział Geodezji i Nieruchomości Starostwa Powiatowego w Goldapi

Udział gleb III i IV w poszczególnych obrębach geodezyjnych w gminie Dubeninki w procentach powierzchni ogólnej obrazuje rys. nr 4.1.4-3.



Sporządzono w Referacie d/s Planowania Przesiżennego Urzędu Gminy Suwałki  
 Źródło: Wydział Geodezji i Nieruchomości Starostwa Powiatowego w Goldapi



#### **4.2. Uwarunkowania wynikające z zasobów i walorów środowiska oraz warunków fizjograficznych**

Gmina Dubeninki położona jest w północno-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego. Pod względem podziału fizycznogeograficznego J. Kondrackiego gmina położona jest w obrębie Obszaru Europy Wschodniej w regionie Nizy Wschodniobałtycko - Białoruskiego w podprowincji Pojezierza Wschodniobałtyckiego, która dzieli się na makroregion Pojezierza Litewskiego, w skład którego wchodzi mezoregion Puszczy Rominckiej oraz w niewielkiej części Pojezierza Zachodnio- i Wschodniosuwalskiego. Dominuje tu naturalny krajobraz nizin glacialnych równinny i falisty z udziałem krajobrazu pagórkowatego, na których przeważają tereny leśne z terenami rolniczo – łąkowymi.

Obszar gminy posiada duże walory środowiska przyrodniczego o nieznacznym stopniu degradacji warunków naturalnych

##### **4.2.1. Rzeźba terenu**

Rzeźba powierzchni gminy jest silnie zróżnicowana o urozmaiconej rzeźbie powierzchni terenu i ogólnym nachyleniu z południowego-wschodu na północny - zachód, a najwyższy punkt 295,4 m n.p.m. położony jest w południowo - wschodniej części gminy w okolicach wsi Golubie. Najniższy punkt położony jest w północno-zachodniej części gminy w dolinie rzeki Błędzianki przy granicy państwowej i ma wysokość 150 m n.p.m. Deniwelacje terenu gminy wynoszą ponad 140 m, co świadczy o dużym zróżnicowaniu hipsometrycznym gminy. Najbardziej urozmaicona rzeźba terenu występuje w części południowo - wschodniej z wysokościami 220 - 290 m n.p.m.

Ogólnie należy stwierdzić, że na obszarze gminy dominuje rzeźba wysokofalista i wysokopagórkowata w 86 %. Falista i pagórkowata zajmuje 12 % i wzgórzowa - 2 % powierzchni gminy, co daje 55 % terenów średniokorzystnych i 39% mało korzystnych (4 % tereny korzystne, 2% tereny b. nisko korzystne), gdzie średni wskaźnik bonitacji rzeźby dla gminy wynosi 4,6 pkt (w skali 10 pkt).

Obszar ten charakteryzuje się dużym stopniem potencjalnego zagrożenia erozją wodną. Najbardziej narażone są na nią gleby występujące na terenach wysokofalistycznych i wysokopagórkowatych oraz wzgórzach, wywiera to niekorzystny wpływ na techniczne możliwości uprawy roli. Utrudnienia w rolnictwie stwarzają również liczne zagłębienia bezodpływowe. Silnie zróżnicowana rzeźba terenu na obszarze gminy stwarza mało korzystne

warunki rozwoju rolnictwa.

Silnie zróżnicowana rzeźba terenu w 86 % wysokofalista i wysokopagórkowata stwarza duże możliwości dla rozwoju całorocznej turystyki. Jest jednak ograniczeniem dla rozwoju rolnictwa.

#### 4.2.2. Budowa geologiczno - gruntowa i surowce mineralne

Na terenie gminy występują czwartorzędowe utwory plejstoceny i holoceny.

Utwory plejstoceny budujące wysoczyznę (gliny zwałowe i piaski fluwioglacjalne) są gruntami nośnymi i nie stwarzają ograniczeń do projektowania urbanistycznego.

Utwory holoceny występujące w obniżeniach pojeziernych i zagłębieniach bezodpływowych (torfy, namuły organiczne, piaski i żwiry akumulacji jeziornej) są gruntami przeważnie słabonośnymi i nie nadają się do bezpośredniego posadawiania budynków.

Obszar gminy zbudowany jest z utworów czwartorzędowych zalegających bezpośrednio na kredzie reprezentowanej przez margle i wapienie. Krystaliczne podłoże prekambryjskie zalega na głębokości ok. 1490 m.

Utwory czwartorzędowe osiągają miąższość ponad 200 m, a we wschodniej części ponad 280 m. Reprezentowane są przez kilka poziomów gliny zwałowej, przedzielonych głównie utworami piaszczysto - żwirowymi oraz ilami zastoiskowymi. Na obszarze gminy występują utwory plejstoceny i holoceny. Utwory plejstoceny budują wysoczyznę i są reprezentowane głównie przez gliny zwałowe i piaski fluwioglacjalne (wodnolodowcowe).

Utwory wodnolodowcowe większą powierzchnią występują we wschodniej części gminy w okolicach Żytkiej, Puszczy Rominckiej i jeziora Poblędzie. Jest to obszar głównie piasków i żwirów o przebiegu południkowym. Drugim rejonem piasków i żwirów jest południowo - zachodnia część gminy, a głównie między jeziorem Czarnym i rzeką Jarka.

Pozostały obszar gminy fragmentarycznie zajmują nieznaczne powierzchnie.

Utwory zwałowe wykształcone w postaci gliny, gliny pylastej i piaszczystej, zwartej i twardoplastycznej, miejscami piasków i żwirów gliniastych, występują powierzchniowo na obszarze prawie całej wysoczyzny.

Utwory wysoczyznowe są gruntami nośnymi i nie stwarzają ograniczenia do projektowania urbanistycznego.

Utwory holoceny występują w obniżeniach pojeziernych i reprezentowane są głównie przez piaski i żwiry akumulacji jeziornej przechodzące w mady i torfy.

Do osadów holoceny należą utwory bagienne - deluwialne występujące w zagłębieniach bezodpływowych, wykształcone w postaci torfów i namulów organicznych.

Utwory te są gruntami przeważnie słabonośnymi i nie nadają się do bezpośredniego posadowienia budynków.

Gmina jest uboga w surowce mineralno-budowlane na skalę przemysłową. Istnieją niewielkie wyrobiska piasku i żwiru na potrzeby lokalne. Pod względem surowców mineralnych gmina nie posiada możliwości rozwoju.

#### 4.2.3. Gleby

Obszar gminy zaliczany jest do regionu gleb lekkich i średnich, które genetycznie związane są z utworami czwartorzędowymi. Skałą macierzystą dla gleb wysoczyzny są utwory wodnolodowcowe i zwałowe. Skałą macierzystą gleb w dolinach, obniżeniach i zagłębieniach bezodpływowych są namuły piaszczysto - pylaste, utwory pochodzenia holocenińskiego.

Gleby te wykazują znaczne zróżnicowanie powierzchniowe z dużą zmiennością stosunków wodnych i mikroklimatycznych. Na terenie gminy występują głównie gleby szaro - brunatne, czarne ziemie i gleby aluwialne.

Gleby szaro - brunatne dominują w całej gminie. Wykształciły się głównie z piasków i żwirów wodnolodowcowych oraz glin zwałowych. W grupie tych gleb występują:

gleby żwirzaste i piaszkowe występujące we wschodniej części gminy oraz w części zachodniej między jeziorem Czarnym a rzeką Jarkę. Gleby te mają dobrze wykształconą warstwę próchniczną.

- gleby piaszkowe zbudowane z piasków gliniastych, niekiedy z domieszką pyłu. Tworzą największe kompleksy i występują na całej powierzchni gminy, posiadają średnikorzystne własności fizyczne i dość dobrą żyzność.
- gleby wytworzone z glin zwałowych o lokalnym występowaniu na nieznacznych powierzchniach.

Czarne ziemie występują również lokalnie i mają mały zasięg powierzchniowy. Wytworzyły się głównie z piasków zwałowych. Są to gleby żyzne. Występują przeważnie na skraju dolin rzecznych lub wśród gleb dolinnych.

Gleby aluwialne występują w obrębie dolin rzecznych i innych mniejszych zagłębieniach terenowych. Wytworzone głównie w postaci namułów piaszczysto - pylastych i utworów organicznych.

Gleby w gminie wykazują znaczne zróżnicowanie powierzchniowe z dużą zmiennością stosunków wodnych i mikroklimatycznych, co daje duże możliwości rozwoju dużej różnorodności działalności rolniczej, jak również ogranicza większe obszarowo gospodarstwa rolne o większych (areałach) powierzchniach.

#### 4.2.4. Zmeliorowane użytki rolne

W/g danych Urzędu Rejonowego w Gołdapi powierzchnia zmeliorowanych użytków rolnych wynosi 1761,3 ha, w tym 1026 ha gruntów ornych i 740,2 ha użytków zielonych. Uregulowane stosunki wodne posiada 17,1% powierzchni użytków rolnych gminy. Największe obszary zmeliorowane występują w obrębie Pluszkiejmy, Dubeninki, Budwiecie, Rogajny, Będziszewo i obejmują większe powierzchnie gruntów ornych niż użytków zielonych.

#### 4.2.5. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Rolnicza przestrzeń produkcyjna stanowi 47,97 % ogólnej powierzchni gminy. Gleby trzecich i czwartych klas bonitacyjnych stanowią 84 % ogólnej powierzchni gruntów ornych. Część obszarów rolniczych jest podatna na erozję i posiada trudne warunki do uprawy roli, a surowe warunki agroklimatyczne ograniczają dobór roślin uprawnych. Duży udział obszarów prawnie chronionych ogranicza intensyfikację rolnictwa i stwarza możliwość ekologicznej produkcji rolnej.

#### 4.2.6. Stosunki wodne

Obszar gminy prawie w całości należy do zlewni rzeki Pregoły. Jedynie niewielkie skrawki terenu położone w południowo - zachodniej części gminy (jez. Niskie i Wysokie) należą do dorzecza Rospudy (Biebrzy) wchodzącego w skład zlewni rzeki Wisły. Stąd też na terenie gminy Dubeninki przebiega dział wodny I-go rzędu między zlewnią Pregoły i Wisły, które są dwoma wielkimi dorzeczami zlewiska, morza Bałtyckiego.

Słabo rozwinięta sieć hydrograficzna, małe przepływy rzek są ograniczeniem dla przemysłu wodochłonnego i przyjmowania dużej ilości ścieków

#### 4.2.7. Wody powierzchniowe

Sieć hydrograficzna na terenie gminy jest słabo rozwinięta. Do większych cieków wodnych należy zaliczyć: rzekę Błędziankę z jej lewobrzeżnym dopływem rzeką Bludzią oraz prawobrzeżnym dopływem rzeką Żytkiejmską Strugą i odcinkami rzeki Jarki (zachodnia granica gminy). Są to rzeki niewielkie, o źródłowym charakterze, położone na obszarze stanowiącym dział wodny I-go rzędu, dlatego też nie są zasobne w wodę i posiadają małe przepływy roczne.

Małe przepływy rzek, a szczególnie przy niskich stanach wód ograniczają lub wręcz

wykluczają lokalizację przemysłu wodochłonnego i przyjmowania dużej ilości ścieków. Rzeki gminy: Błędzianka, Bludzie, Żytkiejmską Struga, Jarka oraz ciek łączący jezioro Bitkowskie z rzeką Jarka i ciek łączący jezioro Kościelne z jez. Przerosi, wykazują wysoką czystość wód, odgrywają znaczną rolę w układzie reżimu wód powierzchniowych tej gminy.

Inne ciek gminy posiadają znaczenie lokalne w powiązaniach melioracyjnych.

Występują również liczne zagłębienia bezodpływowe, które gromadzą wody powierzchniowe przez cały rok lub okresowo w okresie dużych opadów atmosferycznych czy roztopów wiosennych.

Istotnym elementem hydrograficznym gminy są jeziora, niezbyt liczne, a odgrywające ważną rolę w zagospodarowaniu gminy.

Jeziora występują w części zachodniej i południowej obszaru. Charakterystyka jezior przedstawia się następująco:

L p.	Nazwa jeziora	Powierzchnia (ha)	Wysokość położenia (m n. p.m.)	Głębokość		Objętość w m <sup>3</sup>	Zlewnia właściwa (km <sup>2</sup> )	Intensywność wymiany wody	Poziom tolerancji	Stopień konfliktu	Stadium sukcesji
				Max (m)	Śred (m)						
1	Czarne	180,09	179,5	27,5	9,9	17117	14,5	0,46	A	1	E
2	Przerosił	105,00	188,1	28,5	8,5	6006	81,6	2,25	A	0	
3	Poblędzie	57,00	254,7	15,4	5,9	3398	8,6	0,34	A	0	E
4	Niskie	31,25	178,0								
5	Wysokie	20,75	178,0								

#### Objaśnienia:

– stadium sukcesji limnologicznej:

E - eutroficzne jezioro żyzne o wysokiej produkcji biologicznej;

– poziom tolerancji:

A - jeziora o najkorzystniejszych warunkach egzystencji i względnie wysokiej odporności wobec antropopresji;

– stopień konfliktu:

O - brak konfliktu ; jeziora o egzystencji nie zagrożonej czynnikami antropogenicznymi,

1 - ograniczony konflikt; jeziora o nieznacznym stopniu przekształcenia antropogenicznego.

Tereny, na których występują jeziora tworzą obszary o wysokich walorach turystyczno - rekreacyjnych.

Występujące jeziora dają możliwości rozwoju turystyki.

#### **4.2.8. Wody podziemne**

Obszar gminy charakteryzuje się zróżnicowanymi warunkami hydrogeologicznymi.

Rozpoznanie warunków hydrogeologicznych w gminie pozwala przypuszczać o możliwości występowania trzech pięter wodonośnych:

- piętro holocenijskie - występujące głównie w utworach rzecznych i innych mniejszych ciekach oraz w zagłębieniach bezodpływowych. Wody tu zalegają przeważnie na głębokościach do 1,0 m poniżej terenu tworząc swobodne zwierciadło o znacznych wahaniami rocznych;
- piętro plejstocenijskie z kilkoma piętrami poziomów wodonośnych w piaskach i żwirach przegradzanych pokładami glin morenowych. Woda gruntowa o swobodnym zwierciadle występuje na głębokości średnio od 2,0 do 4,0 m p.p.t. a miejscami i głębiej. Na obszarach występowania glin nie stwierdza się wody gruntowej do głębokości 4,5 m za wyjątkiem drobnych sączeń z piaszczystych przewarstwień głębiej niż 2,0 m p.p.t.
- piętro kredowe o charakterze szczelinowym, brak ujęć i badań na obszarze gminy.

Zasadnicze ujęcia wód stanowi piętro plejstocenijskie w przypadku małej ilości wody, należy wykonać ujęcie wody z piętra kredowego.

Na terenie Gminy ujęcia wody ujmują wody z poziomów wodonośnych piętra plejstocenijskiego.

Ujęcia wody przedstawiono na załącznikach nr 1 i nr 2 do Studium w skali 1:25000.

#### **4.2.9. Klimat**

W podziale na regiony klimatyczne obszar gminy Dubeninki zaliczony został (wg St. Pietkiewicza) do najchłodniejszych regionów niżowych.

Średnia temperatura stycznia waha się w granicach - 4,5°C do - 5,25°C, a średnie temperatury lipca od 16°C do 17,5 °C. A więc zimy mogą być bardzo mroźne lub łagodne. Często mroźnym zimom towarzyszą większe opady śniegu co przy trwałej pokrywie i znacznej grubości, łagodzi ujemne działania ostrych mrozów oraz zapobiega głębszemu zamarzaniu gleby. Do szkodliwych zjawisk występujących w okresie zimy, przedwiośnia i późnej jesieni należą powtarzające się okresowo znaczne ocieplenia, które powodują zanikanie pokrywy śnieżnej. Przy nawrocie mrozów tworząca się skorupa lodowa zagraża zimującym roślinom.

Długość okresu wegetacyjnego wynosi 190 dni. Początek jego przypada przeważnie około połowy kwietnia a koniec w drugiej połowie października. Przymrozki wiosenne często występują jeszcze w połowie maja a nawet sporadycznie w początkach czerwca. Okres bez przymrozków trwa przeciętnie 150 dni.

Opady atmosferyczne są wyższe niż w sąsiednich rejonach i wynoszą 650 - 700 mm rocznie. Charakterystyczne są tu duże wahania w sumie opadów w poszczególnych latach. Różnica w sumie opadów między rokiem „wilgotnymi” a „suchymi” dochodzi do 50% a niekiedy do 80%. Duże zróżnicowanie opadów występuje również w rozkładzie

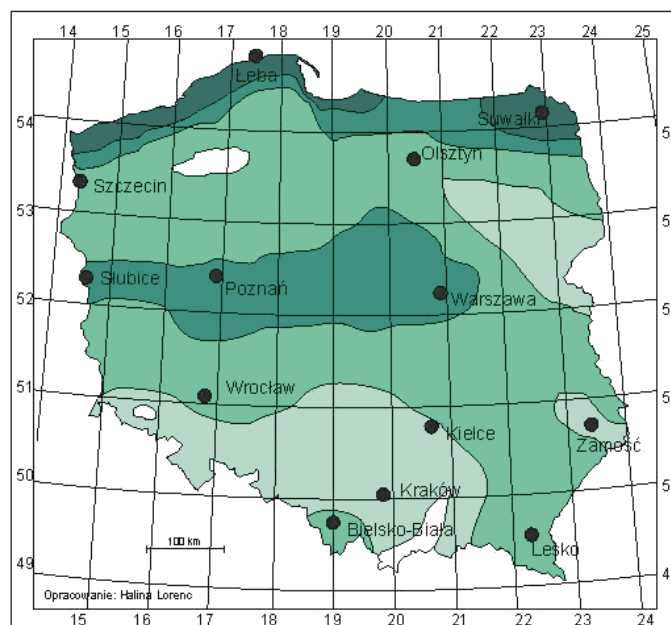
miesięcznym. Najmniej opadów przypada w lutym i marcu, najwięcej w lipcu i sierpniu. Opady jesienne są przeważnie większe niż wiosenne. Rozmieszczenie opadów na terenie gminy jest raczej równomierne z tym, że duże spadki terenu powodują gwałtowny ich spływ ze zboczy. W wyniku czego na zboczach i szczytach pagórków, wiosną roślinność ma niedobór wilgoci. Spływające wody podtapiają łąki i pastwiska położone w dolinach i zagłębieniach. W okresie letnim zdarzają się także szkodliwe dla roślin opady gradowe.

Na obszarze gminy dominują wiatry zachodnie i południowo - zachodnie z prędkością w granicach od 2 do 6 m/sec dość często dochodzi do 14m/sec. Prędkość tych wiatrów jest nierównomierna, na wzgórzach silniejsza a słabsza w obniżeniach.

Załączona mapa przedstawia mezoskalową rejonizację Polski pod względem zasobów energii wiatru w kWh z 1m<sup>2</sup> skrzydeł w ciągu roku. Wydzielono pięć rejonów o różnych zasobach energii dla wysokości 30 m. n.p.gr. Z mapy tej wynika, że około 60 % kraju posiada dobre warunki do wykorzystania wiatru jako czystego źródła energii. Warunki lokalne terenu mogą sytuację tą dodatkowo polepszyć.

Teren gminy posiada wybitnie korzystne i bardzo korzystne warunki wietrzne do wykorzystania jako czyste źródło energii.

### Strefy energetyczne wiatru w Polsce Mezoskala



Strefy:	
	I - Wybitnie korzystna
	II - Bardzo korzystna
	III - Korzystna
	IV - Mało korzystna
	V - Niekorzystna

Ośrodek  
Meteorologii



Aktualizacja mapy na podstawie okresu obserwacyjnego 1971-2000

Rys. 1 Strefy energetyczne wiatru w Polsce.

### Klimat lokalny

Na zróżnicowanie warunków klimatu lokalnego na terenie gminy decydujący wpływ ma urozmaicona rzeźba terenu, rodzaj gruntu, zaleganie wód gruntowych oraz istniejący stan zagospodarowania. Różnice klimatu zaznaczają się przede wszystkim w warunkach termicznych i wilgotnościowych.

Obszarem inwersyjnym są doliny rzek: Błędzianki, Bludzi, Żytkiejmskiej Strugi, Jarki i inne doliny mniejszych cieków oraz zagłębień bezodpływowych. Różnice temperatur pomiędzy dolinami a wysoczyzną w przypadkach skrajnych wynoszą powyżej 2°C. W czasie trwania inwersji termicznej występuje także w dolinie wyższa wilgotność powietrza niż na terenie wysoczyzny przeciętnie do 10%. Wysoka wilgotność względna powietrza na terenie dolin przy znacznych spadkach temperatury stwarza możliwość częstego występowania mgieł i przymrozków przyziemnych. Obszary dolin charakteryzują się niekorzystnymi warunkami klimatycznymi niż obszary wysoczyzny, które charakteryzują się na ogół dobrymi warunkami klimatycznymi. Występują również pewne różnice klimatyczne w warunkach nasłonecznienia związane z różną ekspozycją partii zboczowych. Najlepsze nasłonecznienie posiadają zbocza o ekspozycji południowej, południowo - zachodniej i południowo - wschodniej.

Najmniej korzystne warunki nasłonecznienia posiadają zbocza o ekspozycji północnej, północno - wschodniej i północno - zachodniej. Pozostałe tereny wysoczyzny posiadają na ogół dobre warunki nasłonecznienia.

Puszcza Romincka charakteryzuje się swoistym mikroklimatem, wpływającym na łagodzenie warunków klimatycznych terenów bezpośrednio przyległych do puszczy.

Klimat lokalny zróżnicowany rzeźbą terenu, rodzajem gruntu, zaleganiem wód gruntowych i istniejącym zagospodarowaniem, co wpływa szczególnie na termikę i wilgotność powietrza.

Obszary dolin charakteryzują się niekorzystnymi warunkami klimatycznymi natomiast obszary wysoczyzn posiadają dobre warunki klimatyczne.

### 4.3. Uwarunkowania wynikające z istniejących przeobrażeń i procesów degradacji środowiska

Obszar gminy charakteryzuje się nieznacznym i najmniejszym stopniem przekształcenia środowiska w województwie warmińsko-mazurskim. Na terenie gminy nie występują większe źródła zagrożeń i degradacji środowiska przyrodniczego. Wszystkie rzeki i jeziora posiadają bardzo dobry stan ekologiczny.

Zagrożeniem wód podziemnych i powierzchniowych może stać się brak systemu



oczyszczania ścieków, szczególnie na potencjalnych obszarach rozwoju turystyki (wokół jezior).

Pewne zagrożenia mogą nastąpić w wyniku rozwoju rolnictwa (fermy hodowli zwierząt, intensywne nawożenie).

Przeobrażenia i degradacja środowiska gminy są związane z degradacją jakości wód powierzchniowych na skutek zanieczyszczenia poprzez:

- rozproszonymi zrzutami ścieków w jednostkach wiejskich,
- spływami powierzchniowymi z powierzchni rolniczych,
- spływami z dróg.

Powstrzymanie dalszej degradacji wód związane jest z:

- zwiększonym wykorzystaniem oczyszczalni ścieków w Dubeninkach i Żytkiejmach,
- dbałością o gospodarkę wodno-ściekową całej gminy,
- skanalizowaniem dróg, szczególnie tras często uczęszczanych,
- erozją gleb.

Powoduje to konieczność zmian gospodarowania w obrębie terenów erozyjnych.

#### **4.4. Uwarunkowania wynikające z zakresu wymaganej prawnej ochrony środowiska przyrodniczego**

Występujące w gminie obszary podlegające ochronie prawnej wynikają z ustawy o ochronie przyrody i są to:

- rezerwat przyrody : „Czerwona Struga”, „Dziki Kąt”, „Boczki”, „Struga Żytkiejmska”, „Uroczysko Kramnik” oraz projektowane poszerzenie rezerwatu „Czerwona Struga”;
- Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej ;
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Puszcza Romincka” i „Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Błędzianki”;
- pomniki przyrody zgodnie z tabelą zawartą w pkt. 11.6 Rozdziału III;
- Obszar Natura 2000 - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Puszcza Romincka” (PLH280005)
- projektowane użytki ekologiczne - zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i

typów środowisk, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne „oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nie użytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce itp.

## **5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY**

Na terenie objętym opracowaniem przeważa krajobraz kulturowy przy znacznym udziale naturalnego (Puszcza Romincka). Pomimo zniszczeń wojennych, dewastacji oraz niestarannego utrzymania budynków zachowało się szereg elementów kulturowych godnych uwagi i ochrony Jak np. historyczne drogi, koleje, obiekty architektury i budownictwa, parki i cmentarze.

Wśród elementów kulturowych, które znajdują się w kręgu zainteresowania konserwatorskiego należy przede wszystkim wymienić:

- układ przestrzenny i część zabudowy architektonicznej Żytkiej i Dubeninek;
- zespoły dworsko - ogrodowe (lub ich pozostałości) w Bludziach, Kociołkach, Ostrowie, Rogajnach i Zawiszynie;
- niektóre obiekty związane z gospodarką leśną (leśniczówki);
- kościoły w Dubeninkach i Żytkiejmach;
- liczne cmentarze (64);
- nieczynną linię kolejową Gołdap - Żytkiejmy z wiaduktami, mostami i budynkami kolejowymi
- pozostałości układu przestrzennego nieistniejącej już wsi Kramnik.

Charakterystyczne cechy gminy Dubeninki wpływające na stan środowiska kulturowego:

- zabudowa kolonijna sprzed roku 1945,
- brak tożsamości kulturowej mieszkańców wynikający z dużej liczby ludności napływowej, przybyłej na te tereny po II Wojnie Światowej,
- zaburzona struktura gruntów rolnych i osadnictwa - pozostałość po Państwowych Gospodarstwach Rolnych z okresu PRL,
- skromny zasób obiektów pozostających w kręgu zainteresowania konserwatorskiego, do którego należy zaliczyć:

- układ przestrzenny i część zabudowy Żytkiejm,
- zespoły dworsko-ogrodowe (lub ich pozostałości) w Bludziach Małych, Deguciach, Kociołkach, Ostrowie, Rogajnach i Zawiszynie,
- niektóre obiekty związane z gospodarką leśną (leśniczówki), kościoły w Dubeninkach i Żytkiejmach, liczne cmentarze (ponad 60),
- nieczynną linię kolejową Gołdap-Żytkiejmy z wiaduktami, mostami, budynkami kolejowymi,
- obiekty archeologiczne.

Wykaz obiektów zaewidencjonowanych przez Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków - Delegatura w Ełku w zestawieniu tabelarycznym podano w niniejszym opracowaniu. Na załączniku nr 2 do niniejszego Studium w skali 1:25000 pokazano lokalizacje obiektów.

Wykaz musi zostać zweryfikowany w trakcie tworzenia Gminnej Ewidencji Zabytków.

Zasoby kulturowe gminy w powiązaniu z walorami środowiska przyrodniczego mogą stanowić ważny element stymulujący wzrost gospodarczy, szczególnie w zakresie rozwoju turystyki. Szczególną rolę w tym zakresie powinna spełnić nieczynna linia kolejowa. Zagospodarowania i podjęcia natychmiastowych prac konserwatorskich wymagają mosty i wiadukty kolejowe oraz związane z linią obiekty kubaturowe. Przy organizacji ruchu turystycznego należy uwzględnić potrzeby ekspozycji obiektów.

Kościół oraz malowniczo położone cmentarze stanowią dominanty wzbogacające krajobraz i bezwzględnie wymagają uszanowania oraz utrzymania swojego znaczenia.

Rekompozycji wymagają tereny osiedli mieszkaniowych oraz zabudowy gospodarczej byłych PGR-ów, część utylitarnej zabudowy Dubeninek i Żytkiejm. Zmiany w strukturze własności gruntów powinny, w miarę możliwości, uwzględniać dawną strukturę władania, co pozwoliłoby przywrócić charakter kulturowy pól, dróg i terenów leśnych.

## **6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ**

### **6.1. Osadnictwo wiejskie**

Pierwsze stałe punkty osadnicze na terenie objętym opracowaniem liczyły jedno lub kilka gospodarstw. Prawdopodobnie układ zabudowy i gruntów związanych z nimi był dowolny, to

znaczy dostosowany do lokalnych warunków terenowych. Z czasem osady te przekształciły się w większe wsie.

Obszar wsi w XVII i XVIII wieku był dzielony na trzy pola według dwóch schematów:

- dwa pola leżały naprzeciw siebie, trzecie przylegało do dwóch pierwszych;
- trzy pola leżały jedno za drugim.

Na wsie (miejsce lokacji centrum wsi), na którym stawiano zagrody, znajdowało się pośrodku wsi, na styku dwóch lub trzech pól lub na polu drugim (środkowym). Zabudowa nawsia mogła być jedno- lub obustronna (prawdopodobnie tak było w przypadku Dubeninek, Żytkiej). Wsie stanowiące zaplecze majątków ziemskich lokowano po przeciwnej stronie drogi w stosunku do zabudowań dworskich (np. Rogajny, Zawiszyn, Bludzie). Inne wsie budowano według jednego z trzech wariantów:

- budynki mieszkalne stały oddzielnie od zabudowań gospodarczych, które lokowano po drugiej stronie ulicy;
- zabudowa na krzyż, to znaczy zagrody usytuowane naprzemiennie raz z jednej strony ulicy, raz z drugiej;
- zabudowa siedlisk obok siebie po obu stronach ulicy.

Z czasem powstawały różne odmiany zabudowy, dostosowane do lokalnych warunków, jednak cechą wspólną w tym typie wsi było oddzielenie domów i budynków gospodarczych. Domy stały w pobliżu drogi, a budynki gospodarcze, oddzielone ogrodem, ustawiano w głębi działki.

Ważne przekształcenia w obrazie osadniczym wsi nastąpiły na tym terenie w I i 2 ćw. XIX wieku, po uwłaszczeniu chłopów.

Reformy uwłaszczeniowe nie zmieniły w sposób rewolucyjny struktury własnościowej; udział majątków ziemskich stanowił nadal znaczną część wszystkich gruntów rolnych na tym terenie. Uwłaszczeniu towarzyszyło oczynszowanie chłopów. Likwidacja pańszczyzny i świadczeń w naturze pociągnęła za sobą w następnych dziesięcioleciach regulację, polegającą na skomasowaniu gruntów, która z kolei narzuciła konieczność przebudowy wsi i powstanie tzw. rzędówek, czyli wsi kolonii sznurowych. Każdy gospodarz otrzymywał jedno podstawowe pole w kształcie wydłużonego prostokąta. Podział ten określany jest kolonią. Przez środek kolonii wytyczano drogę, wzdłuż której lokowano zagrody, przy czym każda stała na osobnej działce; zabudowa wsi kolonijnych była luźna.

Dzięki szerszym nadziałom kolonijnym działki siedliskowe we wsiach rzędowych

ulegały skróceniu. Rozplanowanie budynków w zagrodzie opierało się na schemacie: domy mieszkalne stawiano wzdłuż drogi, stodołę lokalizowano w głębi działki równoległe do drogi, pozostałe budynki gospodarcze prostopadle do drogi. Przestrzeń między budynkami stała się podwórzem.

Poważne przekształcenia w formie osadnictwa spowodowało przeprowadzenie linii kolejowej. Część mniejszych gospodarstw została zlikwidowana. Większe gospodarstwa oraz majątki ziemskie, dzielone przez linię kolejową, uzyskały połączenie z gruntami za pomocą dróg prowadzonych wiaduktami. Obecnie wiadukty kolejowe są śladem po nie istniejących wsiach (Orliniec, Golubie). Po I wojnie światowej funkcjonowały wsie dwóch głównych typów: kolonijne typu farmerskiego (Skajzgirya, Czarne, Golubie, Rakówek) i wsie o strukturze mieszanej, łączącej formę rzędówki z wydzielonymi koloniami (Żytkiejmy, Dubeninki, Maciejowięta). Strukturę osadniczą uzupełniało budownictwo związane z funkcjonującymi majątkami ziemskimi (np. Rogajny, Zawiszyn). Strukturę osadniczą wzbogacały osady śródlądowe (np. Czarnowo Średnie), leśniczówki, domy robotników leśnych oraz majątki wraz z towarzyszącym im budownictwem.

Duże zmiany zaszły po II wojnie światowej. Przestały istnieć niektóre wsie (np. Czarnowo Wielkie, Golubie), zniknęło wiele kolonii i leśniczówek, a dotychczasowy układ pól uległ ogromnym zmianom głównie z powodu intensywnego rozwoju PGR.

Zabudowa gospodarcza PGR wniosła w większości przypadków obce dla terenów na obrzeżach Puszczy Rominckiej formy architektoniczne, niejednokrotnie degradujące krajobraz, jak np. betonowy silos w Bludziach, zlokalizowany na skraju pradoliny rzeki Bludzi lub bloki mieszkalne w Dubeninkach.

Obecnie na omawianym obszarze występują następujące typy wsi: wielodrożnice (Dubeninki, Żytkiejmy), ulicówki (Maciejowięta, Pluszkiejmy, Błąkały), rzędówki (Czarne, Cisówek) oraz kolonie. Odrębny typ osadnictwa stanowią dawne majątki, które są omówione w dalszej części opracowania.

Wśród większych wsi na uwagę zasługują zwłaszcza Żytkiejmy i Dubeninki.

### **Żytkiejmy**

Posiadają układ wielodrożnicowy oraz dość gęstą zabudowę, co nadaje tej miejscowości charakter miejski. Na terenie wsi znajduje się 20 obiektów w zainteresowaniu konserwatorskim. Spośród nich jedynie kościół poewangelicki jest wpisany do rejestru zabytków (kościół o proveniencji gotyckiej uzyskał w 1879 roku nowy wygląd). W końcu XIX wieku wieś posiadała charakter małego miasteczka. W latach 1905 - 1906 został zbudowany szpital zakonu Joannitów z charakterystycznym detałem nawiązującym do

„architektury wikińskiej" przypominającym zwieńczenia dachu w postaci dziobów łodzi – drakkarów. Zespół zabudowy i układ przestrzenny miejscowości jest dobrze zachowany.

### **Dubeninki**

Wieś posiada czytelny układ oparty o wielodrożnice z nielicznymi budynkami, zbudowanymi przed 1945 rokiem. Dominującym elementem przestrzennym jest kościół poewangelicki (wpisany do rejestru zabytków). W okresie PRL Dubeninki przejęły rolę ośrodka dominującego na terenie gminy Dubeninki. Zbudowano tutaj kilka budynków o formach utylitarnych, które wyraźnie i niekorzystnie kontrastują z typową zabudową mazurską.

#### **6.2. Zespoły dworsko – ogrodowe**

Na omawianym terenie znajdują się cztery zespoły dworskie, które są w różnym stopniu zdewastowane.

1/. Największe oraz jednocześnie najwartościowsze założenie znajduje się w Rogajnach. Piętrowy budynek mieszkalny, założony na rzucie litery "L", określany mianem pałacu, zachował szereg wyróżniających go detali architektonicznych. W skład zespołu wchodzi również kompleks zabudowań gospodarczych: magazyn, dawna kaplica (ob. magazyn) oraz dwie spalone obory.

Park z 2 połowy XIX wieku z licznie zachowanym drzewostanem oraz układem alejowym. Starodrzew reprezentują lipy, dęby, brzozy, klony i jesiony. Występują ubytki w drzewostanie. Park zarośnięty samosiejkami. Układ wodny w postaci dwóch dobrze zachowanych stawów, w których prowadzona jest hodowla ryb; trzeci staw jest w parku. Zabytkowe elementy zespołu są wpisane do rejestru zabytków.

2/. Zespół dworsko - ogrodowy w Zawiszynie posiada rozległy dziedziniec gospodarczy, obudowany z trzech stron budynkami gospodarczymi. Wszystkie obiekty kubaturowe są w *dobrym* stanie technicznym. Park znajduje się po południowej stronie dworu. Powierzchnia parku wynosi ok. 1 ha. Obiekt o charakterze krajobrazowym jest poważnie zaniedbany. Drzewostan nieliczny o przewadze drzew liściastych (klon, lipa, jesion). Wiele porostów i samosiejek. Wewnątrz parku wyschnięty obecnie strumień. Po wschodniej stronie drogi, prowadzącej do zespołu, staw z przekształconą linią brzegową. Dwór jest wpisany do rejestru zabytków.

3/. Pozostałości dużego zespołu dworsko - ogrodowego znajdują się w miejscowości Bludzie. Z zabytkowych obiektów kubaturowych zachowała się jedynie stajnia, połączona ze spichlerzem.

Najcenniejszym elementem tego założenia jest park, położony w południowej części zespołu, z cennym drzewostanem. Brak zabiegów pielęgnacyjnych doprowadził do częściowego zatarcia układu parku (liczne samosiejki). Park jest wpisany do rejestru zabytków.

4/. Zespół dworsko - ogrodowy w Kociołkach posiada czytelny układ założenia, pomimo zburzenia jednego budynku gospodarczego. Stan zachowania zespołu jest zły. Dwór zatracił charakter zabytkowy w wyniku nadbudowy o jedno piętro. Komponowana zieleń parkowa została w poważnym stopniu zatarta w wyniku wycięcia części starego drzewostanu oraz licznych samosiejek.

### **6.3. Budownictwo leśne**

Na terenie Puszczy Rominckiej od połowy XIX wieku rozpoczęto prowadzenie planowej gospodarki leśnej, polegającej na wycinaniu i obsadzeniu powtórnie areału leśnego.

W tym czasie wprowadzono nowy system leśnictwa, który miał gospodarkę taką ułatwić. W końcu lat 70 XIX wieku na terenie Puszczy urządzono miejsce polowań dla cesarza Rzeszy Niemieckiej. W ramach tych prac wzniesiono m.in. wzmiankowany zespół zabudowań mieszkalnych i gospodarczych w Romintach (obecnie teren Federacji Rosyjskiej). Na omawianym terenie najcenniejszy jest dworek myśliwski w Żytkiejmach wraz z zespołem zabudowań gospodarczych (stajnia - obora, stodoła) oraz alej ą obsadzoną dębami. Dworek został poważnie zniszczony w czasie pierwszej wojny światowej. Odbudowany i częściowo przekształcony w okresie międzywojennym. W budynku zachował się oryginalny detal architektoniczny.

W Żytkiejmach są także dwie leśniczówki. Jedna z nich stanowi interesujący przykład drewnianej architektury z początku XX wieku. Obiekt zachował oryginalny charakter większości elementów konstrukcyjnych i wystroju architektonicznego. Pozostałe obiekty kubaturowe, związane z gospodarką leśną, są w różnym stopniu przekształcone. Pomimo tego zachowały elementy oryginalnego wystroju (stropy, więźby dachowe, ściany obwodowe).

### **6.4. Cmentarze**

Na omawianym terenie znajduje się 64 cmentarze, w tym 61 ewangelickich, 2 wojenne z I wojny światowej i 1 komunalny. Cmentarze ewangelickie znajdują się w każdej wsi, niekiedy dwa lub więcej (np. w Żytkiejmach było ich 6 plus 1, który jest obecnie po stronie rosyjskiej).

Z reguły cmentarze są położone na eksponowanych miejscach, na wzgórzach lub wzniesieniach. Na wyróżnienie zasługują cmentarze ewangelickie w Dubeninkach,

Błąkałach, Bludziach Wielkich, Linowie, Maciejowiętach, Tuniszkach i Żytkiejmach, gdzie zachowało się najwięcej nagrobków i mogił sprzed 1945 r.

Wybitne walory przyrodnicze posiada cmentarz w Żytkiejmach, położony na zachód od wsi, na północnym brzegu Żytkiejmskiej Strugi; charakteryzuje się pięknym starodrzewiem dębowym. Bardzo specyficzny cmentarz znajduje się na prawym brzegu rz. Pstrążni. Jak wynika z inskrypcji spoczywają tutaj głównie pracownicy niemieckiej administracji leśnej (nadleśniczowie, leśniczowie, podleśniczowie).

Część cmentarzy spełnia ważną rolę krajobrazową. Usytuowane na wzgórzach, wśród pól, porośnięte drzewami, stanowią dominujący akcent w miejscowym krajobrazie (np. cmentarze w Linowie, Żabojadach, Budwieciach, Kociołkach, Stańczykach, Mesznie).

Specyficzną grupę stanowią cmentarze wojenne z I wojny światowej. Są one zlokalizowane w Dubeninkach i Żytkiejmach. Spoczywają na nich żołnierze niemieccy i rosyjscy polegli w latach 1914 - 1915. Oba obiekty wyróżniają się rozmachem przestrzennym i ciekawym rozplanowaniem.

Stan cmentarzy ewangelickich jest zły lub bardzo zły. Są one zarośnięte samosiejkami, niektóre zdewastowane. Cmentarze wojenne zostały odrestaurowane w latach 1992 - 1994 oraz w roku 1997. Stan ich jest dobry.

### **6.5. Linia kolejowa**

Charakterystycznym elementem na terenie objętym opracowaniem jest nieczynna linia kolejowa, która łączyła do roku 1945 Gołdap z Gąbinem (przez Dubenienki i Żytkiejmy). Linia ta była realizowana w dwóch etapach: do 1907 roku - odcinek Gąbin - Żytkiejmy i Gołdap - Rakówek, do 1927 roku - odcinek Rakówek - Żytkiejmy.

Linia kolejowa w początkowej fazie była wytyczona jako pojedyncza. Prawdopodobnie po roku 1911 przystąpiono do budowy drugiego toru.

Realizowana linia kolejowa miała istotne znaczenie militarne z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo z carską Rosją. To znaczenie skłoniło władze niemieckie do rozbudowy linii po pierwszej wojnie światowej. Duże nasycenie szlaku kolejowego wiaduktami miało na celu bezkolizyjne przemieszczanie wojska. W czasie II wojny światowej rozpoczęto prace nad połączeniem linii w pobliżu miejscowości Orliniec z Suwałkami. Po II wojnie światowej, w wyniku podziału ziem między Polską a ZSRR, linia straciła znaczenie i została rozebrana przez oddziały tyłowe Armii Czerwonej w latach 1945 - 1946.

Linia biegnie częściowo wawozami oraz nasypami. Przecina rzeki: Jarkę, Bludzię i Błędziankę. Krzyżuje się z drogami bitymi w miejscowościach: Pluszkiejmy, Żytkiejmy,



Linowo i Dubeninki.

Długość linii między Botkunami a Żytkiejmami (granicą państwową) wynosi 36 km. Na linii istnieją mosty w Botkunach, Kiepojciach i Stańczykach. Liczne ciekłe wodne przechodzą pod linią za pomocą przepustów. Ponadto występują dwa typy wiaduktów:

a. linia biegnie dołem - Pluszkiejmy (2 wiadukty), Dubeninki (3 wiadukty), Maciejowięta (3 wiadukty), Żytkiejmy (2 wiadukty);

b. linia biegnie górą - Botkuny (2 wiadukty), Rakówek (2 wiadukty), Pluszkiejmy (2 wiadukty), Rogajny (3 wiadukty), Linowo (1 wiadukt), Poblędzie (2 wiadukty), Żytkiejmy (1 wiadukt).

Mosty i wiadukty posiadają istotne walory zabytkowe, jednak większość z nich jest w złym stanie technicznym. Nasyp kolejowy na trwałe jest wpisany w krajobraz kulturowy omawianego terenu; na niektórych odcinkach jest on wykorzystywany w charakterze lokalnych dróg.

Obiekty kubaturowe związane z nieczynną linią kolejową stanowią cenne elementy założeń przestrzennych wsi Dubeninki i Żytkiejmy. Wiele mniejszych obiektów pomocniczych (np. dróżnicówki) zniknęły z krajobrazu po roku 1945. Do rejestru zabytków są wpisane mosty w Stańczykach i Kiepojciach.

## **6.6. Drogi**

Większość dróg na omawianym obszarze posiada wartości historyczne. Najważniejszą drogą jest szosa Gołdap - Żytkiejmy, obecnie o nawierzchni asfaltowej.

W Parku Krajobrazowym Puszczy Rominckiej istnieje co najmniej kilka dróg o charakterze zabytkowym. Szczególnie interesujące są drogi puszczańskie, powstałe w końcu XIX i na początku XX wieku (do 1914 r.).

Drogi biegnące przez puszcę są przeważnie gruntowe lub utwardzone żwirem, wyjątkowo brukiem. Przy ich budowie wykonano znaczne nasypy, wykopy oraz mosty. Najbardziej wartościowe z konserwatorskiego punktu widzenia są:

- droga z Jurkiszek do granicy państwowej (dawna nazwa Pankelnis),
- droga prowadząca od mostu na rz. Bludzi do granicy państwowej (d. Bludszer Str.).

Pierwsza z nich jest prawie na całej długości obsadzona dębami sz., a w części południowej nielicznymi brzoźami i dębami czerwonymi. W przypadku drugiej, obsadzenia stanowią wyłącznie dęby czerwone. Krótkie odcinki dróg, obsadzone dębami sz. występują też w pobliżu siedziby dawnego nadleśnictwa w Żytkiejmach.

Ciekawa jest droga biegnąca z Dubeninek do Żykiejm przez Bludzie Małe. Posiada ona nawierzchnię żwirową i na odcinku do puszczy jest obsadzona jesionami wyniosłymi. W puszczy po obu stronach tej drogi rosną brzozy; na wielu odcinkach jest ich brak (ubytki naturalne).

Jedyna droga, która posiada utwardzenie w postaci bruku prowadzi od wiaduktu w Mesznie do granicy z Rosją. Stan bruku w lesie jest miejscami zły, wskutek jego uszkodzenia przez ciężki transport.

Części dróg leśnych towarzyszą stare słupki wykonane z granitu. Występują one m.in. przy drodze Bludzie Małe - Żytkiejmy.

#### **6.7. Kamienie pamiątkowe**

Na terenie całej Puszczy Rominckiej zachowało się 15 pamiątkowych kamieni (granit), z tego 8 po stronie polskiej. Kamienie te, stawiane w okresie od lat 80 XIX wieku do czasów poprzedzających I wojnę światową, upamiętniają sukcesy cesarza Wilhelma II w polowaniach na jelenie (stąd niemiecka nazwa Hirschgedenksteine).

Kamienie są w kształcie skałki z wklęsłą płyciną, gdzie znajduje się inskrypcja w języku niemieckim. Tekst z reguły informuje, kiedy i jakiego jelenia upolował cesarz Wilhelm II. I tak np. na kamieniu oznaczonym umownie cyfrą 1 tekst brzmi następująco (w tłumaczeniu na język polski): „Jego cesarska Mość Wilhelm II zastrzelił tutaj 24.09.1900 r. wspaniałego czterodwudziestaka.”

Kamienie są zlokalizowane w różnych miejscach puszczy, nieraz przy drogach, niekiedy w trudno dostępnych ostępach. Stan ich zachowania jest dobry. Zostały one odnowione w ostatnich latach przez p. Andreasa Gautschi.

#### **6.8. Inne**

Interesującym elementem kulturowym Puszczy są stare kamienie oddziałowe (rewirowe), wykonane z granitu. Przesieki na osi wschód - zachód były oznaczone dużymi literami od A koło Golubia do Q koło Wamen (obecnie Oserki), natomiast przesieki północ -południe małymi literami, od a koło Golubia do p koło Markowa. Graniczne przesieki oddzielające w XIX w. nadleśnictwo Nassowen i Warnen były oznaczone literami a - g.

## 7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

### 7.1. Zagadnienia demograficzne i społeczne

#### 7.1.1. Ludność

Rozwój ludności gminy w latach 1946-1996-2009 przedstawia poniższa tabela:

Rok	Liczba ludności ogółem	Wzrost lub spadek w stosunku do roku poprzedniego	
		Osoby	%
1946	754	-	-
1950	2.177	1.423	288,7
1960	3.906	1.729	179,4
1970	4.280	374	109,6
1975	4.224	-56	98,7
1978	3.971	-253	94,0
1980	3.847	-124	96,9
1985	3.757	-90	97,7
1988	3.599	-158	95,8
1990	3.504	-95	97,4
1995	3.483	-21	99,4
1996	3.434	-49	98,6
1997	3.422	-12	99,7
1999	3555	+133	96,25
2000	3520	-35	99,01
2001	3503	-17	99,52
2002	3476	-27	99,23
2003	3431	-45	98,70
2004	3414	-17	99,50
2005	3392	-22	99,35
2006	3371	-21	99,38
2007	3330	-41	98,78
2008	3390	+60	101,80
2009	3355	-35	98,96

Źródło: Komisja Planowania przy Radzie Ministrów Zespół Planowania Regionalnego z/s w Białymstoku „Rozwój i rozmieszczenie ludności Makroregionu Północno — Wschodniego w latach 1946 - 1975" Białystok - maj 1977 r. Roczniki statystyczne woj. suwalskiego.

Roczniki statystyczne woj. Warmińsko-mazurskiego, GUS Roczniki Demograficzne 1998-2009, dane UG Dubeninki. Stan na 31.12.2009r.

Z przedstawionych danych wynika, że po wojnie na terenie gminy pozostała niewielka liczba rdzennej ludności. Szybki wzrost liczby mieszkańców w latach 1946 - 1950 następował głównie w wyniku zasiedlania w latach powojennych tzw. ziem odzyskanych. W latach 1950-1960 tempo wzrostu ludności utrzymywało się nadal na wysokim poziomie zarówno pod wpływem napływu migracyjnego jak i wysokiej dynamiki rozwoju biologicznego. W latach 1960 - 1970 liczba ludności jeszcze wzrastała lecz w znacznie wolniejszym tempie niż w okresach poprzednich. Po roku 1970 następuje stały spadek liczby mieszkańców gminy w

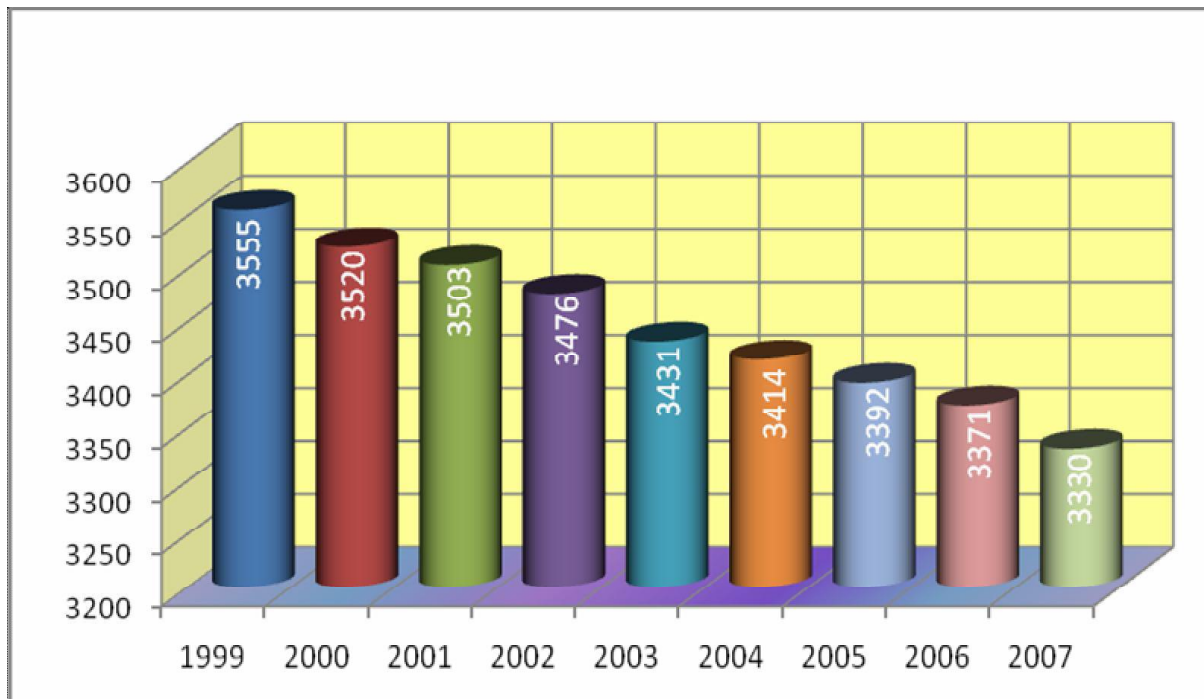
ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

wyniku odpływu migracyjnego i zmniejszającego się przyrostu naturalnego. Od 1998 r. do 2009 r. zaobserwować można systematyczny spadek liczby mieszkańców gminy ( z wyjątkiem wzrostu w roku 2008)..

Rozwój ludności w poszczególnych sołectwach w latach 1978 – 1997 - 2009 przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Sołectwa	Ludność					
		NSP 1978	NSP 1988	wg ewidencji gminy			wg ew. gminy 31.12.2009
				10.V.1993	30.06.1995	01.1997	
1.	Dubeninki	840	933	1.085	1.023	992	944
2.	Będziszewo	59	43	45	39	40	45
3.	Białe Jeziorki	48	33	40	42	42	45
4.	Błąkały	86	81	92	87	84	74
5.	Błędziszki	41	33	39	34	34	10
6.	Budwiecie	229	154	135	133	131	134
7.	Cisówek	63	47	48	39	39	44
8.	Czarne	122	73	61	55	55	57
9.	Kiepojcie	146	117	121	117	120	35
10.	Linowo	67	67	62	65	66	64
11.	Maciejowięta	-	-	20	29	32	24
12.	Stańczyki	78	77	43	41	39	39
13.	Pluszkiejmy	223	173	196	201	182	169
14.	Przerośl Gołdapska	137	133	116	122	129	136
15.	Rogajny	227	188	196	187	186	193
16.	Żabojady	70	40	50	52	50	36
17.	Żytkiejmy	889	940	1.009	986	970	1003
18.	Kiekskiejmy	171	222	214	217	211	179
19.	Lenkupie	132	93	96	94	91	81
20.	Rakówek	58	37	29	29	25	20
21.	Skajzgiry	221	144	173	187	177	30
Razem		3.907	3.628	3.870	3.779	3.695	3355

## Liczba ludności w latach 1999 – 2007



Opracowanie: gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2008-2015

Od 1999 r. gęstość zaludnienia systematycznie spada, od 17,32 osób/km<sup>2</sup> do 16,24 osób/km<sup>2</sup> co jest związane z wciąż malejącą ilością ludności w gminie.

Rozwój ludności uzależniony jest od przyrostu naturalnego oraz ruchów migracyjnych.

W przeciągu ostatnich lat można zauważyć przewagę urodzeń nad zgonami na terenie Gminy Dubeninki. Pomimo niewielkiego odcinka czasu możemy zaobserwować niekorzystne zjawisko, jakim jest ujemny współczynnik przyrostu naturalnego, który prawdopodobnie utrzyma się w przyszłości. W tej sytuacji pozytywnym zjawiskiem wydaje się fakt, że liczba urodzeń na przestrzeni tych lat jest na zbliżonym poziomie.

W latach 1989-2002 ogółem liczba ludności, która przybyła do aktualnego miejsca zamieszkania wynosi 269 osób, w tym 119 mężczyzn i 150 kobiet

Saldo migracji w poszczególnych latach badanego okresu jest ujemne. Wskazuje to na ciągły znaczny odpływ ludności z terenu Gminy Dubeninki. Przyczynę spadku liczebności gminy doszukiwać się można w nasilonych migracjach zarobkowych, w których udział biorą głównie ludzie młodzi. Zmniejszenie się liczby mieszkańców związane jest z odpływem ludności najczęściej do okolicznych miast w poszukiwaniu pracy. Z powodu braku danych nie ma możliwości przedstawienia danych dotyczących migracji zagranicznych, które wydają się również znaczącym problemem. Przeważnie jednak są to migracje czasowe w celach zarobkowych.

ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

*Struktura wieku ludności gminy przedstawiała się następująco:*

*a/ w liczbach bezwzględnych*

<i>Ludność w wieku</i>	<i>1970 r.<sup>1/</sup></i>	<i>1978 r.<sup>1/</sup></i>	<i>1988 r.<sup>1/</sup></i>	<i>1994 r.<sup>2/</sup></i>	<i>1996 r.<sup>2/</sup></i>	<i>1997 r.</i>	<i>2002 r.<sup>3/</sup></i>	<i>2009 r.<sup>4/</sup></i>
<i>1/ przedprodukcyjnym</i>	<i>1.952</i>	<i>1.507</i>	<i>1.298</i>	<i>1.163</i>	<i>1.057</i>	<i>1.048</i>	<i>876</i>	<i>0-6 lat:</i>
<i>w tym: 0-2 lat</i>	<i>317</i>	<i>272</i>	<i>227</i>	<i>166</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>107</i>	<i>254</i>
<i>3-6 lat</i>	<i>411</i>	<i>364</i>	<i>327</i>	<i>255</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>150</i>	<i>7-15 lat:</i>
<i>7-14 lat</i>	<i>992</i>	<i>743</i>	<i>653</i>	<i>580</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>445</i>	<i>345</i>
<i>15-17 lat</i>	<i>232</i>	<i>128</i>	<i>91</i>	<i>162</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>174</i>	<i>16-19 lat:</i>
								<i>215</i>
<i>2/ produkcyjnym razem</i>	<i>2.132</i>	<i>2.140</i>	<i>1.963</i>	<i>1.920</i>	<i>1.901</i>	<i>1.899</i>	<i>1897</i>	<i>K - 20-60</i>
<i>w tym: 18-64 M lat</i>	<i>x</i>	<i>1.132</i>	<i>1.067</i>	<i>1.081</i>	<i>1.072</i>	<i>1.079</i>	<i>1037</i>	<i>924</i>
<i>18-59 K lat</i>	<i>x</i>	<i>1.008</i>	<i>896</i>	<i>839</i>	<i>829</i>	<i>820</i>	<i>860</i>	<i>M – 20-65</i>
								<i>1102</i>
<i>3/ poprodukcyjnym razem</i>	<i>196</i>	<i>260</i>	<i>367</i>	<i>439</i>	<i>476</i>	<i>475</i>	<i>483</i>	
<i>w tym:</i>								
<i>65 M lat i więcej</i>	<i>67</i>	<i>104</i>	<i>119</i>	<i>134</i>	<i>149</i>	<i>147</i>	<i>158</i>	<i>167</i>
<i>60 K lat i więcej</i>	<i>131</i>	<i>156</i>	<i>248</i>	<i>305</i>	<i>327</i>	<i>328</i>	<i>325</i>	<i>349</i>
<i>Ogółem</i>	<i>4.280</i>	<i>3.907</i>	<i>3.628</i>	<i>3522</i>	<i>3.434</i>	<i>3.422</i>	<i>3256</i>	<i>3355</i>

*b/ w procentach*

<i>Wiek</i>	<i>1970 r.</i>	<i>1978 r.</i>	<i>1988r.</i>	<i>1994r.</i>	<i>1996r.</i>	<i>1997r.</i>	<i>2002r.<sup>3//</sup></i>	<i>2009 r.<sup>4/</sup></i>
<i>1/ przedprodukcyjny</i>	<i>45,6</i>	<i>38,6</i>	<i>35,8</i>	<i>33,0</i>	<i>30,8</i>	<i>30,6</i>	<i>26,9</i>	<i>24,26</i>
<i>2/produkcyjny</i>	<i>49,8</i>	<i>54,8</i>	<i>54,1</i>	<i>54,5</i>	<i>55,3</i>	<i>55,5</i>	<i>58,3</i>	<i>60,36</i>
<i>3/ poprodukcyjny</i>	<i>4,6</i>	<i>6,6</i>	<i>10,1</i>	<i>12,5</i>	<i>13,9</i>	<i>13,9</i>	<i>14,8</i>	<i>15,38</i>
<i>Razem</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100</i>

*1/ dane Narodowego Spisu Powszechnego*

*2/ dane Urzędu Statystycznego w Suwałkach*

*3/ dane Urzędu Statystycznego Olsztyn 2003*

*4/ dane Urzędu Gminy Dubeninki na dzień 31.12.2009r.*

*Z przedstawionych danych wynika, że stale następuje spadek udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym, przy jednoczesnym wzroście udziału ludności w wieku poprodukcyjnym. Udział ludności w wieku produkcyjnym ulega nieznacznym wahaniom przy jednoczesnym stałym spadku bezwzględnej liczby osób.*

Ogólny poziom wykształcenia ludności gminy w wieku 15 lat i więcej jest niższy od średniego na terenach wiejskich województwa, co przedstawia poniższa tabela:

## ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

Wyszczególnienie	Ludność ogółem	Posiadająca wykształcenie			
		Wyższe	Średnie i policealne	Zasadnicze zawodowe	Podstawowe i niepełne podstawowe
	w procentach				
gm. Dubeninki - NSP 1988	100,0	1,8	11,8	16,0	70,4
gm. Dubeninki - dane Urzędu Gminy styczeń 1977 r.	100,0	1,6	13,3	16,7	68,4
Tereny wiejskie województwa - 1995 r.	100,0	1,9	14,2	19,8	64,1
gm. Dubeninki – dane NSP 2002 (dot. ludności w wieku 13 lat i więcej)	100,0	3	18,9	18	60,1
Tereny wiejskie województwa warmińsko-mazurskiego – dane NSP 2002	100,0	8,48	29,66	21,77	40,09

W latach 2002-2009 następuje dynamiczny wzrost poziomu wykształcenia ludności województwa Warmińsko-mazurskiego.

Według danych Urzędu Gminy najwięcej ludzi z wyższym wykształceniem skupiało się w sołectwach: Dubeninki i Żytkiejmy.

Przed transformacją ustrojową głównym źródłem utrzymania mieszkańców gminy była praca w rolnictwie, co przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	NSP 1970	NSP 1978	NSP 1988	1996 r. <sup>1</sup>	2002 r. <sup>2</sup>
Ludność ogółem	4.280	3.907	3.628	3.434	3256
z tego utrzymująca się głównie:					
– z pracy w rolnictwie	3.104	2.494	1.968	1.200	610
– z pracy poza rolnictwem	998	991	927	550	966
– z niezarobkowych źródeł utrzymania	178	422	733	1.684	1665

1/ dane szacunkowe

2/ dane NSP 2002.

W wyniku likwidacji państwowych gospodarstw rolnych oraz Zakładu Obuwia w Żytkiejmach ubyło wiele miejsc pracy, co spowodowało wzrost liczby ludności utrzymującej się z niezarobkowych źródeł utrzymania. Głównie są to emerytury, renty, zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Szacuje się, że udział ludności utrzymującej się z niezarobkowych źródeł z 20 % w 1988 r. wzrósł do około 50 % w 1996 roku (w województwie ogółem około 40%).

### 7.1.2. Pracujący

ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

Dostępne aktualnie dane dotyczące zatrudnienia i pracujących pozwalają tylko na częściową orientację w ich strukturze i wielkościach.

Szacunkową strukturę gospodarstw domowych według liczby osób w gospodarstwie i głównego źródła utrzymania

GŁÓWNE ŹRÓDŁO UTRZYMANIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO	Ogółem	Gospodarstwa domowe według liczby osób				
		1	2	3	4	5 i więcej osób
<b>OGÓLEM</b>	1 081	280	241	157	196	207
<b>Pracal</b>	449	87	48	66	123	125
najemna	240	54	29	34	72	51
na rachunek własny	209	33	19	32	51	74
w rolnictwie	172	28	14	25	39	66
poza rolnictwem	37	5	5	7	12	8
<b>Pozostałe źródła</b>	628	193	191	89	73	82
w tym emerytury i renty	450	146	164	68	38	34
<b>Nieustalone</b> łącznie z dochodami z najmu	4	-	#	#	-	-

Dane NSP 2002

**7.1.3. Bezrobocie**

Po 1990 roku w gminie Dubeninki silnie wystąpiło zjawisko masowego bezrobocia, stając się jednym z najtrudniejszych problemów społeczno – gospodarczych. Główną przyczyną tego zjawiska była likwidacja i przekształcenia własnościowe zakładów i przedsiębiorstw państwowych, w tym również rolnych, które odgrywały znaczącą rolę na rynku pracy.

Gwałtowny przebieg transformacji rolnictwa zrodził katastrofalne skutki społeczne na obszarach gmin o dużym udziale ziem należących do państwowych gospodarstw rolnych. W gminie Dubeninki wskaźnik bezrobocia ludności w wieku produkcyjnym utrzymuje się na najwyższym w województwie poziomie od początku przemian ustrojowych. Charakterystykę bezrobocia przedstawia poniższe zestawienie:

Lata	Bezrobotni zarejestrowani / *ogółem					Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym
	Ogółem	Z liczby ogółem				
		Kobiety	nie posiadając	Dotychczas pracujący	Dotychczas niepracujący	

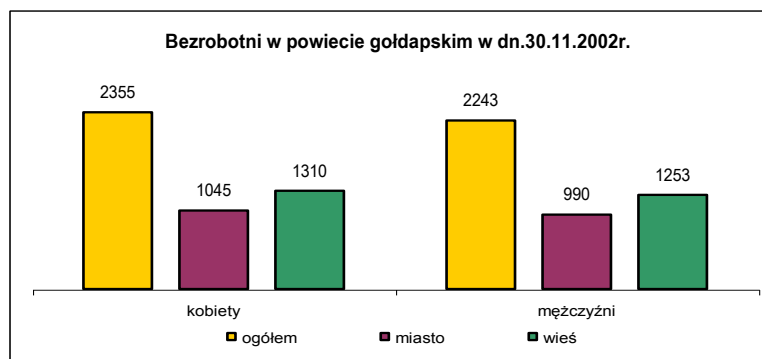


ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

			y prawa do zasiłku	raze m	w tym zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	raze m	w tym abso lwen ci	gmi na Dub enin ki	gminy wiejski e
1992	711	359	176	b.d.	343	b.d.	32	37,3	19,4
1993	790	409	530	569	285	221	30	41,8	23,5
1994	690	358	400	499	148	191	33	38,9	22,7
1995	756	386	294	571	90	185	43	39,6	21,9
1996	664	344	318	572	75	92	15	34,9	20,0
1997	564	322	434	470	47	94	x	29,7	17,6
2002	547	259	x	x	x	x	x	x	x
2007	2354*	1423*	x	x	x	x	x	x	x
2008	2200*	1252*	x	x	x	x	x	x	x
2009	2434*	1261*	x	x	x	x	x	x	x

Z analizowanych danych wynika, że liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Rejonowym Urzędzie Pracy ulega wahaniom.

Gmina Dubeninki położona jest w rejonie gołdapskim, na terenie którego wskaźnik bezrobocia utrzymuje się na najwyższym poziomie wśród rejonów województwa warmińsko-mazurskiego.



Na dzień 31.12.2009 roku na terenie gminy Suwałki zanotowano 2434 bezrobotnych natomiast na terenie powiatu gołdapskiego zanotowano 4037 bezrobotnych, co stanowiło prawie 28% ogółu mieszkańców w wieku produkcyjnym. Stopa bezrobocia osiągnęła w tym czasie wartość 25,2%, przekraczając o ponad 5 punktów średnią wojewódzką. Wartość ta sytuuje powiat gołdapski na czele listy ogólnopolskiej.

Liczba bezrobotnych mieszkających na terenie Gminy Dubeninki w roku 2009 (stan na dzień 31.12) wynosiła ogółem 2434 osoby w tym 1261 kobiet.

Długotrwałe bezrobocie powoduje określone skutki dla postaw bezrobotnych wobec pracy, a także ich warunków życia. Dotyka ich pauperyzacja, procesy nasilającej się frustracji, niezadowolenia i społecznej izolacji, apatia, zanik motywacji do pracy. Nastroje te tworzą sprzyjające podłoże do powstawania niekorzystnych, a często patologicznych zjawisk

*społecznych (przestępczość, alkoholizm itp.).*

*Dotychczasowe działania (roboty publiczne, prace interwencyjne, szkolenia itp.) kierowane do długotrwale bezrobotnych miały charakter głównie osłonowy, w mniejszym stopniu aktywizujący. W większości przypadków pozwalały jedynie na czasowe przerwanie bierności zawodowej.*

## **7.2. Mieszkalnictwo – zasoby mieszkaniowe.**

*Zabudowa mieszkaniowa gminy zlokalizowana jest głównie we wsiach Dubeninki i Żytkiejmy. Pod względem charakteru zabudowy budynki w zabudowie niezagrodowej dominują we wsiach Dubeninki i Żytkiejmy. W zabudowie niezagrodowej zostały zrealizowane przez b.PGR-y osiedla mieszkaniowe, najczęściej powiązane z obiektami produkcyjnymi. Osiedla te zlokalizowane zostały w Łojach, Bludziach Małych, Wobalach, Deguciach, Przerośli Gołdapskiej, Kociołkach, Zawiszynie. W pozostałych wsiach przeważa zabudowa typu rolniczego.*

*Standardy powierzchniowe zasobów mieszkaniowych są niższe niż średnio w gminach wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego. Wynika to ze znacznego udziału zabudowy wielorodzinnej zrealizowanej przez byłe jednostki uspołecznione.*

*Zwraca uwagę bardzo mała ilość pozwoleń na budowę jak i modernizację obiektów mieszkalno-usługowych i mieszkalnych w sytuacji, gdy około 46 % mieszkań znajduje się w budynkach zrealizowanych przed 1945 rokiem. Wiąże się to z niskimi zasobami pieniężnymi ludności oraz specyfiką gospodarki gminy.*

*Urządzenia obsługi mieszkańców zlokalizowane na terenie gminy mają zasięg lokalny. Większość urzędzeń znajduje się w dwóch miejscowościach: Dubeninki i Żytkiejmy, peryferyjnie położonych w stosunku do obsługiwanego obszaru.*

*W dziedzinie usług publicznych obejmujących szkolnictwo podstawowe oraz ochronę zdrowia dostępność usług dla mieszkańców jest mało korzystna. Odległość do tych urzędzeń w przypadku dalej położonych miejscowości wynosi do 11 km. Są to odległości, które bardzo obniżają poziom jakości życia mieszkańców.*

*Wyposażenie w usługi o charakterze komercyjnym regulowane są obecnie przez gospodarkę rynkową. Tym samym działające obiekty handlowe zaspokajają podstawowe potrzeby mieszkańców. Występują jednak duże braki w zakresie usług rzemieślniczych.*

*Minimalny zakres usług związanych z funkcją turystyczną gminy, opartą o walory przyrodnicze i kulturowe gminy ma zasięg ponadlokalny.*

*Zasoby mieszkaniowe gminy Dubeninki na koniec 2002 r. obejmowały 946 mieszkania o 3552 izbach i powierzchni użytkowej 65,897 tyś. m<sup>2</sup>, z czego około połowa*

zlokalizowana była we wsiach Dubeninki i Żytkiejmy.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę wynosi 20,2 m<sup>2</sup>. Przeciętna liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie wynosi 3,44 osób obecnie.

Na terenie gminy nie przewiduje się znacznego zwiększenia budownictwa mieszkaniowego, a realizowane ono będzie głównie we wsiach Dubeninki i Żytkiejmy. W większym zakresie może nastąpić odtwarzanie zasobów mieszkaniowych w złym stanie technicznym na istniejących działkach.

Zasoby mieszkaniowe według danych NSP 2002 r. - podział według rodzaju podmiotów będących właścicielami mieszkań i okresu budowy budynku.

WYSZCZEGÓLNIENIE		ogółem	mieszkania stanowiące własność					
m - mieszkania			osób fizycznych	Spółdzielni mieszkaniowych	gminy	Skarbu Państwa	zakładów pracy	pozostałych podmiotów
p - powierzchnia użytkowa mieszkań w m <sup>2</sup>								
l - ludność								
OGÓLEM	m	946	758	-	80	97	9	#
	p	65897	54845	-	4180	6055	647	170
w tym zamieszkane stale	m	925	740	-	79	95	9	#
	p	64444	53541	-	4133	5953	647	170
	l	3256	2649	-	247	335	23	#

### 7.3. Obiekty obsługi mieszkańców

#### 7.3.1. Administracja i bezpieczeństwo

Siedziba Urzędu Gminy zlokalizowana jest w ośrodku gminnym Dubeninki. Budynek adaptowany dla Urzędu jest niewystarczający dla potrzeb gminy.

Na terenie wsi Dubeninki w budynku byłej siedziby PGR-u zlokalizowana jest placówka Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej w Kętrzynie.

W ośrodku gminnym Dubeninki znajduje się również Komisariat Policji zajmujący obiekt w dobrym stanie technicznym.

#### 7.3.2. Oświata i wychowanie

Na terenie Gminy Dubeninki znajdują się trzy szkoły: Szkoła Podstawowa Dubeninki,

Szkoła Podstawowa Żytkiejmy i Gimnazjum w Dubeninkach z oddziałem zamiejscowym w Żytkiejmach. Baza szkoły na terenie Dubeninek to: budynek szkolny użytkowany przez dwie szkoły oraz sala gimnastyczna, boisko asfaltowe, wymiarowe boisko trawiaste, kort do tenisa ziemnego, boisko do piłki siatkowej oraz bieżnie. Szkoła posiada również działkę rolną. Budynek szkoły i sali gimnastycznej jest ogrzewany przez kotłownię szkolną. Baza Szkoły

Podstawowej w Żytkiejmach to: budynek szkolny, budynek sali gimnastycznej oraz budynek oddziału przedszkolnego, w którym mieści się stołówka szkolna (częściowo zamieszkały przez osoby prywatne), boisko trawiaste, kort tenisowy oraz boisko nieutwardzone przy sali gimnastycznej.

Budynek szkoły i oddziału przedszkolnego są ogrzewane przez kotłownie lokalne, zaś budynek Sali gimnastycznej posiada ogrzewanie elektryczne.

Uczniowie szkół z terenu Gminy objęci są dożywianiem (częściowo bezpłatnym – finansowanym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – 141 uczniów). Posiłki przygotowywane są w Szkole Podstawowej w Dubeninkach, wydawane zaś są w stołówce Szkoły Podstawowej w Dubeninkach i w stołówce szkolnej w Żytkiejmach. Ogółem w Gminie Dubeninki dożywianych jest 200 uczniów.

Mając na uwadze tendencję spadkową liczebności uczniów w szkołach na terenie Gminy należy uwzględnić możliwość zagospodarowania niewykorzystanych powierzchni w budynku Szkoły Podstawowej w Dubeninkach na potrzeby środowiska lokalnego. Należy również dokonać modernizacji przyszkolnych obiektów sportowych aby umożliwić wykorzystywanie ich przez mieszkańców gminy.

Razem liczba uczniów w szkołach Gminy Dubeninki: 377 uczniów (dane w roku szkolnym 2007/2008):

- Gimnazjum ogółem: 116 w tym:
  - Dubeninki: 64
  - Żytkiejmy: 52
- SP Dubeninki: 164, w tym klasa „O”: 97
- SP Żytkiejmy: 9,7 w tym klasa „O”: 9

### **7.3.3. Ochrona zdrowia**

Na terenie gminy znajdują się dwa ośrodki zdrowia w Dubeninkach i Żytkiejmach w których działają Niepubliczne ZOZ obsługiwane przez lekarzy rodzinnych, po jednym w każdym ośrodku. Na terenie gminy brak jest poradni specjalistycznych.

Przy Ośrodku Zdrowia w Dubeninkach czynny jest punkt apteczny.

Wymienione ośrodki zdrowia obsługują mieszkańców gminy w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej.

W zakresie opieki szpitalnej mieszkańcy gminy Dubeninki korzystają ze szpitala w Gołdapi, a także w Suwałkach.

#### **7.3.4. Handel i gastronomia**

Na terenie gminy Dubeninki obiekty handlowe zlokalizowane są głównie we wsiach Dubeninki i Żytkiejmy. Poza tymi miejscowościami funkcjonują sklepy spożywczo-przemysłowe w Wobałach, Deguciach i Błąkałach. Handel artykułami masowymi (opał, nawozy, pasze) prowadzony jest przez składy w Dubeninkach i Rogajnach.

Usługi gastronomiczne świadczone są w ograniczonym zakresie przez obiekty w Dubeninkach, Żytkiejmach i Stańczykach.

Rozwój sieci handlowej i gastronomicznej uzależniony jest od zapotrzebowania miejscowej ludności i potencjalnych turystów.

#### **7.3.5. Sport i rekreacja**

Do urządzeń sportowo-rekreacyjnych w zasadzie zalicza się:

- stadion do piłki nożnej oraz zespół boisk do piłki siatkowej, koszykowej, ręcznej i kort tenisowy w Dubeninkach,
- zespół boisk do piłki nożnej, ręcznej i koszykowej w Żytkiejmach,
- sale gimnastyczne przy Szkołach Podstawowych w Dubeninkach i Żytkiejmach,
- plaże w Kiepojcjach, Pluszkiejmach i Czarnem.

#### **7.4. Kultura**

W gminie Dubeninki działalność w zakresie kultury prowadzi Gminne Centrum Kultury w Dubeninkach. W strukturze Gminnego Centrum Kultury działają następujące placówki:

- Gminne Centrum Kultury w Dubeninkach
- Świetlice wiejskie w Żytkiejmach i Linowie
- Gminna Biblioteka Publiczna w Dubeninkach
- Filia Biblioteczna w Żytkiejmach

W strukturach Gminnego Centrum Kultury funkcjonują dwie placówki biblioteczne. Według danych statystycznych biblioteki w 2006 roku dysponowały 24.131 woluminami, co w przeliczeniu na 100 mieszkańców stanowi 765,82 woluminów, podczas gdy w powiecie gołdapskim 471,47. W roku 2006 zarejestrowano 546 czytelników i 11215 wypożyczeń, co stanowi 20,28 (tj. o 3,43 więcej niż przed rokiem) wypożyczonych woluminów przez 1 czytelnika, przy średniej w powiecie 20,88 (to + 0,36). Z bibliotek korzystało 17,33 % mieszkańców Gminy Dubeninki, w powiecie gołdapskim wskaźnik ten wynosi 15,02 %. Aby

spopularyzować czytanie książek biblioteka organizuje różnego rodzaju imprezy i zajęcia, przede wszystkim dla dzieci, takie jak kółko plastyczne i teatralne. Jest organizatorem wystaw plastycznych, rocznicowych i spotkań literackich.

#### **7.5. Obiekty kultu religijnego**

Na terenie gminy zlokalizowane są następujące obiekty kultu religijnego:

- kościół rzymsko-katolicki w Dubeninkach - obiekt zabytkowy,
- kościół rzymsko-katolicki w Żytkiejmach - obiekt zabytkowy,
- kaplica w Skajzgirach w adaptowanym budynku po szkole podstawowej.

#### **7.6. Cmentarze**

Na terenie gminy cmentarze czynne znajdują się w Dubeninkach ( 1,74 ha ) i Żytkiejmach (1,67 ha ).

### **8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOSCI I JEJ MIENIA**

#### **8.1. Ochrona przeciwpożarowa**

Ochrona przeciwpożarowa w gminie zorganizowana jest przez Ochotniczą Straż Pożarną, która dysponuje remizami w Dubeninkach, Żytkiejmach, Błąkałach, Pluszkiejmach, Czarnem i Cisówku. OSP w Czarnem i Cisówku nie posiada wozów bojowych, dysponuje tylko sprzętem. W Żytkiejmach zachodzi potrzeba budowy nowego obiektu dla potrzeb OSP.

Wykaz ochotniczych straży pożarnych funkcjonujących na terenie gminy Dubenink:

powołanych jest 6 jednostek Ochotniczych straży Pożarnych w tym:

- „S” - 3 jedna jednostka (OSP Dubeninki),
- "S" - 2 jedna jednostka (OSP Żytkiejmy).
- „S” - 1 dwie jednostki (OSP Błąkały i OSP Pluszkiejmy),
- oraz typu „M” - 2 jednostki (Czarne i Cisówek).

#### **8.2. Woda do celów przeciwpożarowych**

Na obszarze gminy działają jednostki OSP. Do celów p.poż wybudowane są liczne zbiorniki wody. Zbiorniki te usytuowane są w naturalnych zagłębieniach terenu i woda gromadzi się w nich samoczynnie. Większość z tych zbiorników jest zarośnięta i nie pełni już funkcji przeciwpożarowej.

We wsiach, gdzie jest sieć wodociągowa do celów p.poż. wykorzystywane są hydranty. Wody powierzchniowe i planowana rozbudowa sieci wodociągowej z hydrantami p.poż zapewnią wystarczającą ilość wody na te cele.

### 8.3. Łączność

Na terenie gminy działają dwa urzędy pocztowe:

- Urząd Pocztowy w Dubeninkach obsługujący zachodnią część gminy,
- Urząd Pocztowy w Żytkiejmach obsługujący wschodnią część gminy.

Obsługę telekomunikacji w gminie zapewnia Telekomunikacja Polska S.A.. - centrale telefoniczne znajdują się w Dubeninkach i Żytkiejmach oraz operatorzy sieci telefonii komórkowych korzystając z istniejącej sieci baz telefonii komórkowych.

Wykaz stacji bazowych telefonii komórkowej w gminie Dubeninki

- m. Kociołek dz. geod. nr 143/12 - wysokość zawieszenia anteny 50,48 m
- m. Łysogóra dz. geod. nr 185 - wysokość zawieszenia anteny 50,48
- m. Przerośl Gołdapska dz. geod. nr 26/15 - wysokość zawieszenia anteny 60 m
- m. Przerośl Gołdapska dz. geod. nr 26/32 - wysokość zawieszenia anteny 50 m
- m. Pluszkiejmy dz. geod. nr 68 .

### 8.4. Możliwość zapewnienia wody w sytuacjach nadzwyczajnych

Zasilanie w wodę z dwóch niezależnych ujęć wody, które połączone są wspólnym systemem wodociągowym, jest stosunkowo mało podatna na uszkodzenia w sytuacjach nadzwyczajnych. Podstawowym problemem może być brak energii elektrycznej, toteż stacje wodociągowe powinny być zaopatrzone w agregaty prądotwórcze. Uwzględniając fakt, że niektóre zabudowania przed wykonaniem sieci wodociągowej miały własne studnie kopane, można uznać, że w sytuacjach nadzwyczajnych możliwe będzie zaopatrzenie ludności w wodę.

### 8.5. Hałas, wibracje i promieniowanie

Promieniowanie niejonizujące pojawia się wokół linii energetycznych wysokiego napięcia, radiostacji, pracujących silników elektrycznych oraz instalacji przemysłowych, urządzeń łączności, domowego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Oddziaływanie tego promieniowania w ostatnich latach rośnie, ale w dalszym ciągu pozostaje niższy od natężeń, przy których możliwe jest jakiegokolwiek szkodliwe oddziaływanie na organizm ludzki. Zagrożenie promieniowaniem niejonizującym może być

łatwo wyeliminowane lub ograniczone pod warunkiem zapewnienia odpowiedniej separacji przestrzennej człowieka od pól przekraczających wartości graniczne. Istotny wpływ na środowisko mają linie i stacje elektromagnetyczne o napięciach znamionowych równych co najmniej 110kV i wyższych. Przez teren gminy nie przebiegają trasy linii elektroenergetycznych o takich napięciach ale planowana jest ich realizacja.. Pole elektromagnetyczne występujące przy antenach telefonii komórkowej występuje na określonych wysokościach w wolnych niedostępnych dla ludzi przestrzeniach.

Hałas poprzez swoje natężenie i czas oddziaływania może stanowić bardzo duże zagrożenie dla ludzi i środowiska przyrodniczego. Zgodnie z zaleceniami Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) z 1993 roku, wskazane jest dla zabudowy mieszkaniowej dążenie do ograniczenia równoważnego poziomu dźwięku „A” na zewnątrz budynku do wartości 55 dB w dzień i 45 dB w nocy, co umożliwi utrzymanie właściwych warunków akustycznych w pomieszczeniach przy uchylonych lub okresowo otwieranych oknach. Zgodnie z zaleceniami WHO, dotyczącymi dokuczliwości, zakłóceń snu i zakłóceń rozmów, należy uznać, że przekroczenie granicy poziomów hałasu na zewnątrz budynku równej 70 dB w porze dziennej i 60 dB w porze nocnej, stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia.

W polskim prawie dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określone zostały w rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 13 maja 1998 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Wielkości dopuszczalne odnoszą się w nim do terenów wymagających ochrony przed hałasem i są zależne od funkcji urbanistycznej, jaką spełnia dany teren.

Na terenie gminy Dubeninki źródłem hałasu może być okresowo hałas komunikacyjny oraz trwale – związany z funkcjonowaniem farm wiatrowych.

Większość pojazdów emituje hałas o poziomie dźwięku od 85 do 94 dB, przy dopuszczalnych natężeniach hałasu w środowisku, w otoczeniu budynków mieszkalnych od 35 do 55 dB w porze nocnej i od 40 do 65 dB w porze dziennej. Najbardziej uciążliwe są pojazdy ciężkie, z których 80% emituje hałas o poziomie dźwięku większym niż 80 dB, z czego 40% o poziomie większym niż 85 dB.

Na terenie gminy Dubeninki nie występują podmioty emitujące zanieczyszczenia do powietrza, dla których istnieje obowiązek posiadania decyzji o dopuszczalnym poziomie emisji zanieczyszczeń. Występują dwie większe kotłownie:

- kotłownia w Dubeninkach wyposażona w 2 kotły na biomasę (trociny) o mocy 0,5 MW każdy oraz trzy kotły węglowe o łącznej mocy 2,2 MW,
- kotłownia w Żytkiejmach -olejowa o mocy 0,4 MW.



Największy udział w emisji zanieczyszczeń do atmosfery mają gospodarstwa domowe. Najwięcej substancji zanieczyszczających powietrze powstaje w wyniku spalania paliw kopalnych – węgiel kamienny, ropa naftowa, gaz ziemny.

Rodzaj i ilość emitowanych zanieczyszczeń do atmosfery zależy od rodzaju i stanu paliwa, warunków spalania i wydajności urządzeń. W gminie Dubeninki na 946 mieszkań w 396 mieszkaniach istnieje ogrzewanie piecowe na paliwa stałe.

Drugim poważnym źródłem zanieczyszczeń są pojazdy mechaniczne napędzane silnikami spalinowymi. Ocenia się, że w Polsce typowy osobowy samochód przemierzając 10 tys. km spala ok. 14,5 tys. kg mieszanki i wydziela do atmosfery 328 kg tlenków węgla, 110 kg węglowodorów, 20 kg tlenku azotu i siarki.

#### **8.6. Porażenie prądem**

Zmniejszenie ilości porażień prądem można uzyskać poprzez:

- budowę nowych instalacji w sposób zapewniający ochronę przeciwpożarową,
- sukcesywną wymianę instalacji wewnętrznych na odpowiadające obowiązującym przepisom,
- zmniejszenie importu energii elektrycznej poprzez zastosowanie niekonwencjonalnych źródeł energii elektrycznej.

## 9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

### 9.1. Budżet gminy

Dochody i wydatki budżetu gminy Dubeninki w 2009 obrazuje załączone tabela nr 9.1.

Wyszczególnienie	PLN	%
Podatki i opłaty lokalne	1171974	14,64%
Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa	373 155	4,66%
Dotacje z budżetu	1 944 654	24,30%
Subwencje ogólne	3 976 919	49,69%

Przeważający udział w dochodach gminy stanowią dotacje celowe na finansowanie zadań własnych gminy oraz realizację zadań zleconych przez administrację rządową i subwencje.

Dochód budżetu gminy przypadający na 1-go mieszkańca wynosił na dzień 31.12.2009 r. - 2538 złotych. Jest to najmniejszy w województwie dochód przypadający na 1-go mieszkańca.

Poza bezwzględny wielkościami dochodów budżetowych gminy, istotny wpływ na udział samorządu w kształtowaniu struktury otoczenia podmiotów gospodarujących i tworzenia warunków do inwestowania mają wydatki budżetu gminy na cele inwestycyjne.

### 9.2. Podmioty działalności gospodarczej

Gmina Dubeninki ma charakter typowo rolniczy (rolnictwo indywidualne) i charakteryzuje się niskim stopniem urbanizacji oraz dość niskim poziomem rozwinięcia gospodarki sektora pozarolniczego, a zwłaszcza przemysłu i usług. Przemysł na terenie Gminy Dubeninki praktycznie nie istnieje. Większość podmiotów gospodarczych stanowią sklepy oraz małe i średnie zakłady, świadczące podstawowe usługi. Głównym ośrodkiem usługowo-administracyjnym dla gminy jest miasto Gołdap.

Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych i wyrejestrowanych na terenie gminy w roku 2007:

- Liczba podmiotów działających: 129
- Liczba podmiotów zarejestrowanych w danym roku: 30
- Liczba podmiotów wyrejestrowanych w danym roku: 18

Źródło: dane Urzędu Gminy Dubeninki

### 9.3. Turystyka

Teren gminy posiada stosunkowo duży potencjał do rozwoju turystyki. Władze gminy podejmują działania zmierzające do wykorzystania tych walorów i pobudzenia społeczności

lokalnej do działań związanych z rozwojem turystyki. Koordynacją działań w tym zakresie zajmuje się Gminny Centrum Kultury w Dubeninkach. Na infrastrukturę turystyczną składają się przede wszystkim szlaki i ścieżki piesze i rowerowe są to szlaki o lokalnym charakterze. Na terenie gminy znajduje się 5 gospodarstw agroturystycznych, w miejscowościach: Dubeninki, Żytkiejmy, Łoje. Na terenie gminy brak jest restauracji i ośrodków rekreacyjno-wypoczynkowych

Do istniejącej bazy turystyczno-wypoczynkowej na terenie gminy można zaliczyć:

1. Pensjonat „Biały Dwór” z zapleczem gastronomicznym w Stańczykach,
2. Pole biwakowe i baza namiotowa w Stańczykach,
3. Sezonowe Schronisko Młodzieżowe w Szkole Podstawowej w Dubeninkach,
4. domy letniskowe.

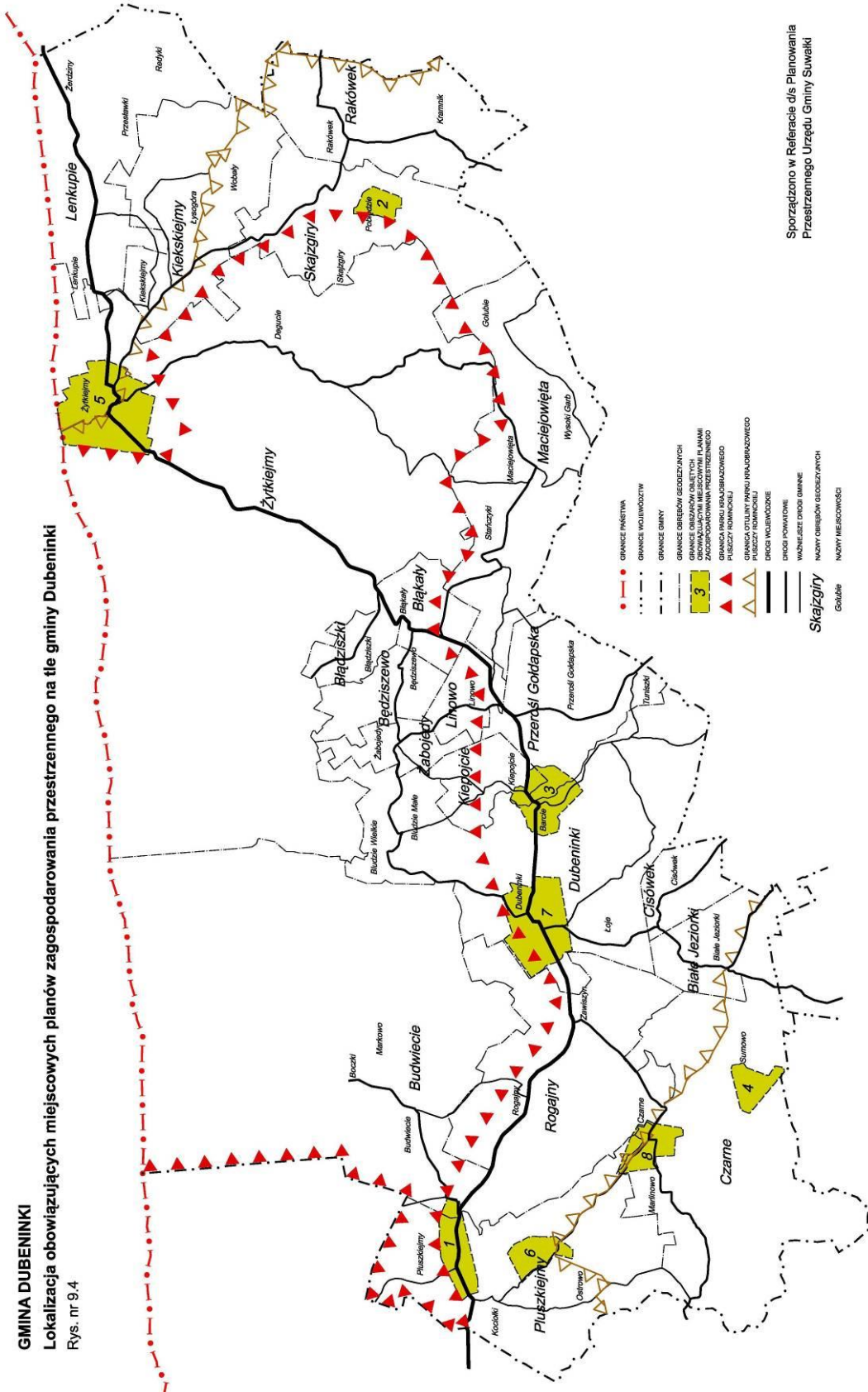
Na terenie gminy przeważa ruch turystyczny organizowany indywidualnie i grupowo. Koncentruje się on głównie przy wiaduktach kolejowych w Stańczykach.

#### **9.4.** Uwarunkowania wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Na terenie gminy Dubeninki obowiązują następujące opracowania planistyczne:

- 1) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Pluszkiejmy uchwalony Uchwałą Nr XV/65/96 z dnia 30 kwietnia 1996 r. (Dz. Urz. Woj. Suw. Nr 43, poz.120);
- 2) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Poblędzie uchwalony Uchwałą Nr XV/66/96 z dnia 30 kwietnia 1996 r. (Dz. Urz. Woj. Suw. Nr 43, póż. 121);
- 3) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Barcie, Łoje, Kiepojcie, Przerośl Gołdapska uchwalony Uchwałą Nr XV/67/96 z dnia 30 kwietnia 1996 r. (Dz. Urz. Woj. Suw. Nr 43.poz. 122);
- 4) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Sumowo uchwalony Uchwałą Nr XVII/75/96 z dnia 6 sierpnia 1996 r. (Dz. Urz. Woj. Suw. Nr 66, póż. 200);
- 5) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Żytkiejmy uchwalony Uchwałą Nr XVII/76/96 z dnia 6 sierpnia 1996 r. (Dz. Urz. Woj. Suw. Nr 66, poz.201);
- 6) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Kociołki uchwalony Uchwałą Nr XVII/77/96 z dnia 6 sierpnia 1996 r. (Dz. Urz. Woj. Suw. Nr 66, póż. 202);
- 7) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Dubeninki uchwalony Uchwałą Nr XVII/78/96 z dnia 6 sierpnia 1996 r. (Dz. Urz. Woj. Suw. Nr 66, póż. 203);
- 8) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Czarne uchwalony Uchwałą Nr XVII/79/96 z dnia 6 sierpnia 1996 r. (Dz. Urz. Woj. Suw. Nr 66, póż. 204).

Lokalizację terenów dla których obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na tle gminy przedstawia rys. 9.4



## **10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z STANU PRAWNEGO GRUNTÓW**

### **10.1. Struktura władania**

W strukturze własności dominującą rolę odgrywają Lasy Państwowe (42,7% gruntów), 34,5% gruntów zajęte jest przez indywidualne gospodarstwa rolne, natomiast 17,6% należy do Agencji Nieruchomości Rolnych.

Dane urzędu gminy na koniec 2007 r.

Największy udział lasów państwowych obejmujących głównie Puszcę Romincką występuje w obrębie Żytkiejmy i Budwiecie. Lasy państwowe zajmują ponad 22% powierzchni obrębu Błąkały, Rakówek i Czarne.

Na drugim miejscu w strukturze władania znajdują się indywidualne gospodarstwa rolne zajmujące 34,5% powierzchni gminy, a ich udział w poszczególnych obrębach jest zróżnicowany od 96,3% w obrębie Bładziszki do 8,2% w Żytkiejmach.

### **10.2. Struktura obszarowa gospodarstw indywidualnych**

Na obszarze gminy produkcję rolną prowadzą 627 gospodarstw. Gospodarstwa te cechuje korzystna struktura obszarowa. Średnia powierzchnia gospodarstwa przekracza 16,3 ha. Wzrost liczby gospodarstw i średniej powierzchni gospodarstwa nastąpił w wyniku zagospodarowania gruntów Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Własnością prywatną są już były obiekty PGR Redyki, Przesławki, Łoje, Zawiszyn, Rogajny, Przerośl Gołdapska.

## ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

Wg stanu na IV 2010r struktura obszarowa gospodarstw kształtuje się następująco:

LP	NAZWA WSI	POWI ERZC HNIA CAŁK OWIT A GOSP ODAR STW	LICZBA GOSPO- DARSTW OGÓLEM	GOSPODARSTWA O POWIERZCHNI							
				DO 2,0 ha				2,0001 – 5,0 ha			
				LICZBA GOSPODARSTW	% LICZB Y	POWIERZ CHNIA	% POWIERZCHNI	LICZBA GOSPODARSTW	% LICZB Y	POWIER ZCHNIA	% POWIERZCHNI
1	BĘDZISZEWO	144,0257	9	1	11,11	1,7000	1,18	1	11,11	3,7822	2,63
2	BIAŁE JEZIORKI	258,1163	16	5	31,25	6,6805	2,59	2	12,50	5,7900	2,24
3	BŁĄDZISZKI	126,2099	6	0	0,00	0,0000	0,00	0	0,00	0,0000	0,00
4	BŁĄKAŁY	166,9780	16	1	6,25	0,7000	0,42	5	31,25	17,7000	10,6 0
5	BUDWIECIE	670,3635	33	11	33,33	13,2349	1,97	7	21,21	24,4003	3,64
6	CISÓWEK	264,0926	24	3	12,50	3,9586	1,50	7	29,17	21,4255	8,11
7	CZARNE	597,8310	27	3	11,11	2,9185	0,49	8	29,63	24,3129	4,07
8	DUBENINKI	1004,8128	84	48	57,14	48,1166	4,79	12	14,29	36,7808	3,66
9	KIEKSKIEJMY	728,1037	32	7	21,88	8,5904	1,18	5	15,63	15,0067	2,06
10	KIEPOJCIE	624,6671	33	7	21,21	7,9408	1,27	4	12,12	10,3877	1,66
11	LENKUPIE	1040,0630	39	4	10,26	4,9779	0,48	6	15,38	23,7133	2,28
12	LINOWO	398,6234	14	2	14,29	2,8493	0,71	2	14,29	7,8700	1,97
13	MACIEJOWIĘT A	948,8458	54	5	9,26	6,8448	0,72	14	25,93	45,0349	4,75
14	PLUSZKIEJMY	424,7824	51	17	33,33	15,9597	3,76	15	29,41	44,6048	10,5 0
15	PRZEROŚL GOŁDAPSKA	319,3687	20	2	10,00	1,7969	0,56	3	15,00	10,4600	3,28
16	RAKÓWEK	304,7690	18	2	11,11	2,9370	0,96	0	0,00	0,0000	0,00
17	ROGAJNY	780,3341	18	3	16,67	4,2569	0,55	3	16,67	9,6848	1,24
18	SKAJSGIRY	417,3450	19	1	5,26	1,6616	0,40	3	15,79	9,8896	2,37
19	ŻABOJEDY	98,0654	14	2	14,29	3,1267	3,19	8	57,14	27,3587	27,9 0
20	ŻYTKIEJMY	913,3212	100	40	40,00	53,5321	5,86	24	24,00	73,9906	8,10
	<b>RAZEM</b>	<b>10230,7186</b>	<b>627</b>	<b>164</b>	<b>26,16</b>	<b>191,7832</b>	<b>1,87</b>	<b>129</b>	<b>20,57</b>	<b>412,1928</b>	<b>4,03</b>

## ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

LP	GOSPODARSTWA O POWIERZCHNI											
	5,0001 – 10,0 ha				10,0001 – 20,0 ha				20,0001 – 50,0 ha			
	LICZBA GOSPODARSTW	% LICZBY	POWIERZCHNIA	% POWIERZCHNI	LICZBA GOSPODARSTW	% LICZBY	POWIERZCHNIA	% POWIERZCHNI	LICZBA GOSPODARSTW	% LICZBY	POWIERZCHNIA	% POWIERZCHNI
1	1	11,11	8,7600	6,08	2	22,22	23,7200	16,47	1	11,11	8,7600	6,08
2	2	12,50	15,1073	5,85	3	18,75	41,4142	16,04	2	12,50	15,1073	5,85
3	1	16,67	9,3457	7,40	2	33,33	31,3432	24,83	1	16,67	9,3457	7,40
4	2	12,50	10,7234	6,42	6	37,50	76,5269	45,83	2	12,50	10,7234	6,42
5	2	6,06	15,1700	2,26	3	9,09	47,3346	7,06	2	6,06	15,1700	2,26
6	5	20,83	32,0268	12,13	4	16,67	60,1702	22,78	5	20,83	32,0268	12,13
7	5	18,52	33,4169	5,59	4	14,81	58,4548	9,78	5	18,52	33,4169	5,59
8	6	7,14	49,3596	4,91	11	13,10	152,2810	15,16	6	7,14	49,3596	4,91
9	4	12,50	35,0236	4,81	7	21,88	86,7104	11,91	4	12,50	35,0236	4,81
10	7	21,21	48,8193	7,82	9	27,27	139,5852	22,35	7	21,21	48,8193	7,82
11	3	7,69	23,9383	2,30	10	25,64	149,5500	14,38	3	7,69	23,9383	2,30
12	0	0,00	0,0000	0,00	5	35,71	59,5015	14,93	0	0,00	0,0000	0,00
13	10	18,52	77,6248	8,18	13	24,07	197,1793	20,78	10	18,52	77,6248	8,18
14	6	11,76	42,4536	9,99	8	15,69	110,1807	25,94	6	11,76	42,4536	9,99
15	5	25,00	34,0950	10,68	5	25,00	61,4718	19,25	5	25,00	34,0950	10,68
16	4	22,22	29,3812	9,64	6	33,33	71,1973	23,36	4	22,22	29,3812	9,64
17	2	11,11	16,2014	2,08	5	27,78	63,0346	8,08	2	11,11	16,2014	2,08
18	2	10,53	14,4898	3,47	6	31,58	106,9934	25,64	2	10,53	14,4898	3,47
19	1	7,14	7,2600	7,40	2	14,29	25,5400	26,04	1	7,14	7,2600	7,40
20	12	12,00	74,6534	8,17	16	16,00	235,6550	25,80	12	12,00	74,6534	8,17
<b>164</b>	<b>26,16</b>	<b>191,7832</b>	<b>1,87</b>	<b>129</b>	<b>20,57</b>	<b>412,1928</b>	<b>4,03</b>	<b>164</b>	<b>26,16</b>	<b>191,7832</b>	<b>1,87</b>	

ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

LP	GOSPODARSTWA O POWIERZCHNI							
	50,0001 – 100,0 ha				POWYŻEJ 100,0 ha			
	LICZBA GOSPODARSTW	% LICZBY	POWIERZCHNIA	% POWIERZCHNI	LICZBA GOSPODARSTW	% LICZBY	POWIERZCHNIA	% POWIERZCHNI
1	0	0,00	0,0000	0,00	0	0,00	0,0000	0,00
2	0	0,00	0,0000	0,00	1	6,25	101,7493	39,42
3	0	0,00	0,0000	0,00	0	0,00	0,0000	0,00
4	0	0,00	0,0000	0,00	0	0,00	0,0000	0,00
5	2	6,06	132,1215	19,71	2	6,06	236,2015	35,23
6	0	0,00	0,0000	0,00	0	0,00	0,0000	0,00
7	3	11,11	221,0073	36,97	1	3,70	147,3630	24,65
8	2	2,38	163,3142	16,25	1	1,19	424,6590	42,26
9	0	0,00	0,0000	0,00	2	6,25	368,6996	50,64
10	0	0,00	0,0000	0,00	0	0,00	0,0000	0,00
11	3	7,69	187,3776	18,02	1	2,56	214,6244	20,64
12	0	0,00	0,0000	0,00	1	7,14	178,4210	44,76
13	2	3,70	156,6347	16,51	1	1,85	208,6265	21,99
14	1	1,96	67,8138	15,96	0	0,00	0,0000	0,00
15	1	5,00	92,2800	28,89	0	0,00	0,0000	0,00
16	0	0,00	0,0000	0,00	0	0,00	0,0000	0,00
17	1	5,56	75,9646	9,73	2	11,11	519,7962	66,61
18	1	5,26	92,0523	22,06	0	0,00	0,0000	0,00
19	0	0,00	0,0000	0,00	0	0,00	0,0000	0,00
20	2	2,00	139,6600	15,29	1	1,00	132,7849	14,54
<b>18</b>	<b>2,87</b>	<b>1328,2260</b>	<b>12,98</b>	<b>13</b>	<b>2,07</b>	<b>2532,9254</b>	<b>24,76</b>	

**10.3. Leśnictwo**

Lasy zajmują 8 782,95 ha i znaczna ich część stanowi cenne lasy Puszczy Rominckiej.

LP	NAZWA WSI	POWIERZCHNIA OGÓLNA	GRUNTY POD LASAMI	LESISTOŚĆ W % POW. OGÓLNEJ	GRUNTY ZADRZEWIONE I ZAKRZEWIONE	RAZEM LS I LZ W % POW. OGÓLNEJ
1	BĘDZISZEWO	218,5400	31,6600	14,49	1,9700	15,39
2	BIAŁE JEZIORKI	306,4979	94,7524	30,91	3,6992	32,12
3	BŁĄDZISZKI	139,3800	21,2100	15,22	0,1600	15,33
4	BŁĄKAŁY	210,2661	39,5844	18,83	5,1700	21,28
5	BUDWIECIE	3286,5836	2670,3306	81,25	2,9100	81,34
6	CISÓWEK	180,9590	15,1994	8,40	1,0900	9,00
7	CZARNE	1450,6060	539,2357	37,17	15,0653	38,21
8	DUBENINKI	1620,7139	218,2980	13,47	40,3550	15,96
9	KIEKSKIEJMY	778,5125	8,8766	1,14	37,2743	5,93



## ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

LP	NAZWA WSI	POWIERZ- CHNIA OGÓLNA	GRUNTY POD LASAMI	LESISTOŚĆ W % POW. OGÓLNEJ	GRUNTY ZADRZEWIONE I ZAKRZEWIONE	RAZEM LS I LZ W % POW. OGÓLNEJ
10	KIEPOJCIE	194,4764	3,4280	1,76	3,2200	3,42
11	LENKUPIE	932,5882	14,4953	1,55	17,9943	3,48
12	LINOWO	153,7100	2,5500	1,66	1,7700	2,81
13	MACIEJOWIĘTA	1081,2807	158,7890	14,69	10,7263	15,68
14	PLUSZKIEJMY	1145,7372	130,2548	11,37	30,3673	14,02
15	PRZEROŚL GOŁDAPSKA	544,5100	28,1700	5,17	15,9588	8,10
16	RAKÓWEK	674,1784	204,4817	30,33	5,6848	31,17
17	ROGAJNY	1196,6562	162,0050	13,54	20,2775	15,23
18	SKAJSGIRY	727,0765	107,0593	14,72	25,9674	18,30
19	ŻABOJEDY	143,3247	5,6600	3,95	0,6700	4,42
20	ŻYTKIEJMY	5541,0400	4062,4766	73,32	24,0997	73,75
	<b>RAZEM</b>	<b>20526,6373</b>	<b>8518,5168</b>	<b>41,50</b>	<b>264,4299</b>	<b>42,79</b>

Gospodarka leśna w Lasach Skarbu Państw prowadzona jest przez Nadleśnictwo Gołdap w oparciu o Plan Urządzenia Gospodarstwa Leśnego sporządzany na okres 10 lat.

Plan określa zadania gospodarcze w zakresie pozyskiwania surowca drzewnego, zabiegów pielęgnacyjnych i zagadnień inwestycyjnych.

Las stanowi również bazę surowcową dla wielu użytków ubocznych. Głównym produktem użytkowania ubocznego nadleśnictwa są choinki świerkowe pozyskiwane z plantacji oraz podczas cięć pielęgnacyjnych na potrzeby lokalne. Lasy stanowią również bazę surowcową runa leśnego.

Ważnym elementem gospodarki leśnej jest gospodarka łowiecka, której funkcjonowanie wynika między innymi z potrzeb zachowania trwałości ekosystemów leśnych. Gospodarka łowiecka prowadzona jest w obwodach łowieckich, które dzierżawią od nadleśnictwa koła łowieckie PZŁ. W celu zmniejszenia szkód w uprawach i młodnikach podejmuje się działania wpływające na poprawę naturalnych warunków żerowych zwierząt, poprzez utrzymywanie odpowiedniej ilości poletek łowieckich, głównie na gruntach nieleśnych niższych klas jakości.

#### 10.4. Gospodarka rybacka

Wody powierzchniowe na obszarze gminy zajmują 2,03% powierzchni gminy. Na wodach dzierżawionych od Skarbu Państwa, Polski Związek Wędkarski prowadzi zarybienia i odłowy na potrzeby lokalne.

### 11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Uwarunkowania wynikające ze środowiska przyrodniczego wraz z terenami chronionymi i proponowanymi do ochrony zostały przedstawione na załącznikach

graficznych Nr 1 i Nr 2 do Studium w skali 1 :25000 .

**Na etapie projektowania znajdują się:**

- Obszary Natura 2000 Puszcza Romincka
- Poszerzenie Rezerwatu Czerwona Struga
- Użytki ekologiczne

**11.1. Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej**

Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej o powierzchni 14.620 ha z otuliną o powierzchni 7,942 ha ustanowiony został Rozporządzeniem Nr 6/98 Wojewody Suwalskiego z dnia 14 stycznia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Suwalskiego) a podstawą prawną jego działania jest Rozporządzenie Nr 35 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 września 2005 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 05 października 2005 r. nr 140 poz. 1647), zgodnie z którym:.

1. Ustala się następujące szczególne cele ochrony Parku dotyczące:

1) wartości przyrodniczych:

- a) zachowanie kompleksu leśnego Puszczy Rominckiej, bogactwa szaty roślinnej obejmującej liczną grupę chronionych i rzadkich gatunków roślin i zbiorowisk roślinnych;
- b) zachowanie bogactwa przyrodniczego terenów przyleśnych, w szczególności obszarów podmokłych oraz ekstensywnych łąk;

2) wartości historycznych i kulturowych:

- a) zachowanie swoistego charakteru zabudowy wiejskiej;
- b) zachowanie tradycyjnej funkcji wsi oraz rozwój rękodzielnictwa ludowego;

3) walorów krajobrazowych:

- a) zachowanie w niewielkim stopniu przekształconego krajobrazu rolniczego,

2. W Parku obowiązują następujące zakazy:

1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art.

51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. Nr 62 z 2001

- r., poz. 627, z późn. zm.);
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
  - 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
  - 4) pozyskiwania dla celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
  - 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
  - 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
  - 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
  - 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
  - 9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
  - 10) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
  - 11) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
  - 12) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.
3. Zakaz, o którym mowa w ust.1 pkt 4 nie dotyczy wydobywania piasku i żwiru na powierzchni nie przekraczającej 2 ha przy przewidywanym wydobyciu nie przekraczającym 20 000m<sup>3</sup> w roku kalendarzowym, a działalność będzie prowadzona bez użycia materiałów wybuchowych w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96 z późn. zm. ).

4. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 nie dotyczy obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

**11.2.** Rezerwaty przyrody przedstawione w poniższym zestawieniu:

L.p	Nazwa rezerwatu	Charakterystyka
1.	Czerwona Struga	Leśny Florystyczny. Łęg gwiazdnicowy - olszowy z bogatym stanowiskiem pióropusznika strusiego o pow. 3,59 ha
2.	Dziki Kąt	Leśny Florystyczny. Bór sosnowo - świerkowy z 120 - 140 letnim drzewostanem charakterystycznym dla Puszczy Rominckiej o pow. 34,10 ha
3.	Boczki	Leśny Florystyczny. Reprezentuje wszystkie typy drzewostanu Puszczy Rominckiej o pow. 108,83 ha
4.	Struga Żytkiejmska	Leśny Florystyczno - faunistyczny. Obejmuje fragment Puszczy Rominckiej z naturalnym ciekim, obszarami bagiennymi będącymi ostoją zwierzyny i ptactwa o powierzchni 467,07 ha
5.	Uroczysko Kramnik	Torfowiskowy, stanowiska rzadkich i reliktowych gatunków roślin p powierzchni 75,96 ha

**11.3.** Obszary Chronionego Krajobrazu

Na terenie Gminy Dubeninki znajdują się obszary chronionego krajobrazu. Są to :

- Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Rominckiej – o pow. 7 740 ha
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Błędzianki – pow. 5 994,5 ha.

Powyższe obszary wprowadzone zostały mocą Rozporządzenia nr 21 Wojewody Warmińsko- Mazurskiego z dnia 14 kwietnia 2003 r. Rozporządzenie to reguluje zasady funkcjonowania ww. obszarów oraz określa zasady zagospodarowania przestrzennego na tych obszarach. W granicach gminy Dubeninki obszar chronionego krajobrazu zajmuje powierzchnię 9.213,3 ha

Na Obszarach Chronionego Krajobrazu wprowadzono następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902, z późn.zm.1);
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub

- naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
  - 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
  - 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
  - 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
  - 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.
2. Zakazy, o których mowa w ust. 1 nie dotyczą:
- 1) wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
  - 2) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
  - 3) realizacji inwestycji celu publicznego.
3. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 nie dotyczy:
- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które mogą wymagać sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w rozumieniu § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573, z późn. zm.2) po uzgodnieniu z wojewodą;
  - 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które służą racjonalnej gospodarce leśnej, rolnej, łowieckiej lub rybackiej lub poprawie stanu środowiska, po uzgodnieniu z wojewodą.
4. Zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5 nie dotyczą:
- 1) złóż kopalin udokumentowanych do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, których dokumentacje zostały zatwierdzone lub przyjęte przez właściwy organ administracji geologicznej;
  - 2) złóż kopalin udokumentowanych na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia  
- po uzgodnieniu sposobu rekultywacji z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody na etapie wydawania koncesji na wydobywanie kopalin.
5. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 8 nie dotyczy:
- 1) obszarów zwartej zabudowy miast i wsi, w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (lub w równorzędnych dokumentach planistycznych) oraz uzupełnień zabudowy mieszkaniowej i usługowej pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów zgodnie z linią występującą na działkach przyległych;

- 2) siedlisk rolniczych - w zakresie uzupełnienia istniejącej zabudowy o obiekty niezbędne do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegu;
- 3) wyznaczanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów dostępu do wód publicznych – w zakresie niezbędnym do pełnienia funkcji plaż, kąpielisk i przystani, po uzgodnieniu z wojewodą.
6. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 8 nie dotyczy ustaleń obowiązujących w dniu wejścia w życie rozporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

#### 11.4. Obszar Natura 2000.

### **Obszar NATURA 2000 Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH 280005 Puszcza Romincka**

#### Charakterystyka obszaru

**Puszcza Romincka jest zwartym kompleksem leśnym o unikalnej florze. Fragmenty borów świerkowych, które rosną na torfowiskach mają typowo północny charakter. Budową przypominają lasy syberyjskiej tajgi. W ramach Europejskiej Sieci Natura 2000 stanowi specjalny obszar ochrony siedlisk.**

Nazwa Puszczy odwołuje się do dawnej staropruskiej nazwy rzeki Rominty, która współcześnie na obszarze Polski nazywana jest Błędzianką.

**Puszcza Romincka**, zwana „polską tajgą” to prawdziwy skarb natury, którego unikatową wartość stanowią charakterystyczna dla krain północnych przyroda i niepowtarzalny krajobraz wielkiego polodowcowego obniżenia.

Rzeźba terenu została ukształtowana podczas zlodowacenia bałtyckiego w fazie pomorskiej. Dominującą formą zajmującą rozległy obszar Puszczy są wzgórza morenowe porośnięte lasami. Najwyższe wzgórza przekraczają wysokość 200 m n.p.m. Powierzchnię wzgórz morenowych urozmaicają niecki oraz rynny, w których położone są jeziora, rzeki oraz liczne bagna i torfowiska. Na obszarze Puszczy jezior jest niewiele i występują głównie na jej obrzeżach. Położone są w głębokich rynnach, największe z nich to jezioro Gołdap. Największą rzeką przecinającą Puszcę Romincką jest Błędzianka, która płynie w głębokiej dolinie rzecznej o stromych zboczach. W przebiegu doliny występują kotliny oraz kotły wytopiskowe. Większe doliny rzeczne zajmują również rzeki Brudzia, Żytkiejmska Struga, Czarna oraz Jarka płynąca wzdłuż zachodniego skraju Puszczy.

Najbardziej charakterystycznym dla Puszczy Rominckiej zbiorowiskiem jest świerczyna na torfie. Jest to wilgotny bór świerkowy, którego występowanie związane jest z obniżeniami terenu wypełnionymi pokładami torfu o różnej miąższości. Surowy klimat panujący na

obszarze Puszczy oraz żyzne gleby gliniaste stanowią bardzo dobre warunki dla rozwoju tego zbiorowiska. Jest to drzewostan utworzony przez świerk z domieszką sosny oraz brzozy omszonej. W runie lasu występuje borówka czarna, mchy m.in. torfowce, storczyk listera sercowata, gwiazdnica długolistna, turzyca luźnokwiatowa. Świerczyny na torfie wykazują szereg podobieństw do borealnych borów świerkowych występujących na podobnych siedliskach dalej ku północy Europy. W związku z tym Puszcza Romincka zyskała miano "polskiej tajgi".

Na pagórkach oraz zboczach wykształcił się na glinach zwałowych grąd. Drzewostan grądowy jest wielogatunkowy, występuje: lipa, klon, wiąz górski, jesion z domieszką świerka. Zatorfione obniżenia porasta łęg z charakterystyczną czarna olszą i jesionem. Na uwagę zasługują liczne torfowiska występujące na terenie puszczy. Osobliwością jest rezerwat „Mechacz Wielki” z wykształconym koncentrycznym układem stref roślinnych. Znajduje się w zachodniej części Puszczy i obejmuje duży teren bagienny. Centralna część rezerwatu zajmuje prawie bezdrzewne, porośnięte karłowatą sosną torfowisko wysokie. Około 63% powierzchni rezerwatu zajmuje bór bagienny.

Ważne dla Europy typy siedlisk przyrodniczych występujące na terenie Puszczy Rominckiej to:

- ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne,
- niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie,
- torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą,
- źródliska wapienne,
- górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,
- grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny,
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe.

### **Flora**

Na terenie Puszczy Rominckiej rośnie wiele rzadkich gatunków roślin. Dużą grupę stanowią gatunki północnoeuropejskie będące relikdami polodowcowymi m in. malina moroszka. Występuje ona w Puszczy tylko na dwóch stanowiskach: na bagnie Mechacz Wielki oraz na torfowisku nad jeziorem Poblędzie. Spotkać tu można również: rosiczkę okrąglistą, manę litewską, wielosił błękitny, brzozę niską oraz żurawinę drobnolistną. A gatunkiem priorytetowym, ważnym dla zachowania europejskiej bioróżnorodności jest rzepik szczeciniasty (*Agrimonia eupatoria*).

**Fauna**

Puszcza Romincka słynie z bogactwa fauny. Żyją tu wydra, ryś, mopek, bóbr europejski i wilk - gatunki ważne dla Europy. Równie bogaty jest świat ptaków. Spośród gatunków wymienianych w europejskich dyrektywach gnieździ się tutaj gąsiorek, dzięcioł średni, dzięcioł białogrzbity, dzięcioł zielonosiwy, dzięcioł czarny, lelek, włośchatka, derkacz, żuraw, jarząbek, błotniak stawowy, kania czarna, trzmielojad, rybołów, orlik krzykliwy, bocian czarny, bocian biały, bąk.

**Ochrona przyrody**

W celu ochrony walorów przyrodniczych oraz krajobrazowych Puszczy Rominckiej w 1998 roku objęto ją ochroną w formie parku krajobrazowego. Cenne fragmenty Puszczy dodatkowo objęto ochroną w sześciu rezerwach przyrody:

- Rezerwaty leśno-torfowiskowe: Struga Żytkiejmska, Uroczysko Kramnik,
- Rezerwat torfowiskowe: Mechacz Wielki,
- Rezerwaty leśne: Boczki, Dziki Kąt,
- Rezerwat florystyczny: Czerwona Struga.

**11.5. Użytki ekologiczne**

Na terenie gminy nie występują użytki ekologiczne.

**11.6. Pomniki przyrody**

Lp.	Rodzaj obiektu	Wymiary		Gmina Miejscowość	Lokalizacja i inne dane	Zamieszczony w...
		obwód [cm]	Wyso-kość [m]			
1.**	Głaz narzutowy „TYTAN” Granit szary	1027	1,24	Białe Jeziorki	Ok. 500 m na południe od drogi do Dubeninek, obok lasu liściastego, na naturalnej łące	Dz. Urz. WRN w Białymstoku z 1953 r. Nr 3, poz. 13
2.*	Dąb szypułkowy „DWORZANIN”	412	23	Bludzie	W parku, na wzgórzu ok. 100 m na południe od dawnego PGR-u, po stronie południowej	Dz. Urz. WRN w Białymstoku z 1966 r. Nr 7, poz. 77
3.**	Grupa 3 drzew:			Maków	N-ctwo Gołdap, L-ctwo Maków, oddz. 117c, koło osady N-ctwa	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1984 r. Nr 7, poz. 26
	Buk zwyczajny	219	33			
	Buk zwyczajny	213	31			
	Buk zwyczajny	139	34			



ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

Lp.	Rodzaj obiektu	Wymiary		Gmina Miejscowość	Lokalizacja i inne dane	Zamieszczony w...
		obwód [cm]	Wyso-kość [m]			
4.*	Grupa 15 drzew Sosna wejmutka	75-170		Bludzie	N-ctwo Gołdap, L-ctwo Bludzie, oddz. 186c	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1984 r. Nr 7, poz. 26
5.*	Grupa 13 drzew Jodła	100-184		Bludzie	N-ctwo Gołdap, L-ctwo Bludzie, oddz. 78c	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1984 r. Nr 7, poz. 26
6.*	Grupa 229 drzew Jarzęb szwedzki	0,9-220	9-12	Błąkały	Przy drodze woj. Nr 423 Błąkały-Stańczyki	Rozp. Nr 32/96 Woj. Suwalskiego z dnia 96.06.26 (Dz. Urz. Woj. Suwalskiego Nr 49, poz. 139)
7.**	Głaz narzutowy Granit szary	610	1,27	Białe Jeziorki	Na pastwisku ok. 150 m od zabudowań E. Wróblewskiego	Rozp. Nr 222/98 Woj. Suwalskiego z dnia 98.12.14 (Dz. Urz. Woj. Suwalskiego Nr 74, poz. 510)
8.**	Głaz narzutowy Granit szary	665	1	Białe Jeziorki	Na pastwisku ok. 140 m od zabudowań E. Wróblewskiego	Rozp. Nr 222/98 Woj. Suwalskiego z dnia 98.12.14 (Dz. Urz. Woj. Suwalskiego Nr 74, poz. 510)
9.**	Głaz narzutowy Granit szaro- biały „PRZYBYSZ”	612	2,05	Dubeninki	Przy ul. Osiedlowej 5	Rozp. Nr 222/98 Woj. Suwalskiego (Dz. Urz. Woj. Suwalskiego Nr 74, poz. 510)
10.**	Aleja 20 drzew Dąb szypułkowy	260-200	25-20	Leśnictwo Maków	Oddz. 117dx, przy drodze	Dz. Urz. Woj. Warmińsko- Mazurskiego, Nr 152, Olsztyn dnia 2001.12.27
11.*	Grupa 12 drzew (lipy odroślowe rosnące w kręgu) Lipa drobnolistna	377- (r-m)	20-18	Leśnictwo Błąkały	Oddz. 317c	Dz. Urz. Woj. Warmińsko- Mazurskiego, Nr 152, Olsztyn dnia 2001.12.27

ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

Lp.	Rodzaj obiektu	Wymiary		Gmina Miejscowość	Lokalizacja i inne dane	Zamieszczony w...
		obwód [cm]	Wyso-kość [m]			
12.*	Aleja 20 drzew Dąb szypułkowy	380-200	22-20	Bludzie Wielkie	Nad rzeką Bludzie	Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego, Nr 152, Olsztyn dnia 2001.12.27
13.*	Sosna pospolita „PIĘKNA SOSNA”	270	28	Leśnictwo Błąkały	Oddz. 310b	Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego, Nr 152, Olsztyn dnia 2001.12.27

\* - pomnik na terenie Parku,

\*\* - pomnik na terenie strefy ochronnej.

### 11.7. Strefy ochronne wód podziemnych

Wokół ujęć wód podziemnych służących do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę do picia i potrzeb gospodarstw domowych oraz do produkcji artykułów żywnościowych i farmaceutycznych istnieje, zgodnie z Rozporządzeniem MOŚZNiL z 5 listopada 1991r., obowiązek ustanawiania stref ochronnych. Składają się one z terenów ochrony bezpośredniej (przy studniach wierconych – od 8 do 10 m licząc od zarysu budowli i urządzeń służących do poboru wody), oraz terenów ochrony pośredniej. W przypadkach uzasadnionych warunkami hydrogeologicznymi można odstąpić od wyznaczania terenów ochrony pośredniej. Na terenach ochrony bezpośredniej zabronione jest użytkowanie gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia wody. Na terenach ochrony pośredniej mogą być zabronione pewne czynności i roboty, powodujące zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub ograniczenie wydajności ujęcia. Wszystkie ujęcia wody, które dostarczają wodę pitną do wodociągów gminnych mają wyznaczoną strefę ochrony bezpośredniej ujęcia.

W gminie Dubeninki strefy pośredniej ujęcia wód wyznaczono wokół 2 ujęć wody: w Żytkiejmach i Dubeninkach.

### 11.8. Obiekty ochrony konserwatorskiej:

#### 11.8.1.1. Zestawienie zabytków archeologicznych

Zestawienie zabytków archeologicznych na terenie gminy Dubeninki, stan na lipiec 2010r.

Lp.	Nazwa obiektu /zespołu	Rejestr zabytków nr/rok wpisu	Miejscowość	AZP	Czas powstania	UWAGI
1	2	3	4	5	6	7

## ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

Lp.	Nazwa obiektu /zespołu	Rejestr zabytków nr/rok wpisu	Miejsowość	AZP	Czas powstania	UWAGI
1	2	3	4	5	6	7
1.	Stanowisko archeologiczne	-	Kociołki	9 13-79	Mezolit, Neolit	-
2.	Stanowisko archeologiczne	-	Ostrowo	10 13-79	Mezolit, Neolit	-
3.	Stanowisko archeologiczne	-	Marlinowo	1 13-80	Mezolit	Obozowisko
4.	Stanowisko archeologiczne	-	Czarne	2 13-80	Mezolit	Obozowisko
5.	Stanowisko archeologiczne	-	Pluszkiejmy	3 13-80	Wczesne średniowiecze, kultura jaćwieska	Ślad osadnictwa
6.	Stanowisko archeologiczne	-	Marlinowo	10 13-80	Epoka kamienna	Ślad osadnictwa
7.	Stanowisko archeologiczne	-	Ostrowo	11 13-80	Epoka kamienna	Ślad osadnictwa
8.	Stanowisko archeologiczne	-	Ostrowo	12 13-80	Epoka kamienna	Ślad osadnictwa
9.	Stanowisko archeologiczne	-	Ostrowo	13 13-80	Epoka kamienna	Ślad osadnictwa
10.	Stanowisko archeologiczne	-	Ostrowo	14 13-80	Mezolit – epoka żelaza	Ślad osadnictwa
11.	Stanowisko archeologiczne	-	Pluszkiejmy	15 13-80	Mezolit – epoka żelaza	Ślad osadnictwa
12.	Stanowisko archeologiczne	-	Pluszkiejmy	16 13-80	Epoka kamienna	Ślad osadnictwa
13.	Stanowisko archeologiczne	-	Pluszkiejmy	17 13-80	Chronologia nieokreślona	Osiedle obronne? Grodzisko?
14.	Stanowisko archeologiczne	-	Pluszkiejmy	18 13-80	Epoka kamienna	Ślad osadnictwa
15.	Stanowisko archeologiczne	-	Kociołki	19 13-80	Epoka kamienna – epoka brązu	Ślad osadnictwa
16.	Stanowisko archeologiczne	-	Czarne	20 13-80	Późne średniowiecze – okres nowożytny	osada
17.	Stanowisko archeologiczne	-	Rogajny	21 13-80	Mezolit – epoka żelaza	Ślad osadnictwa
18.	Stanowisko archeologiczne	-	Rogajny	22 13-80	Mezolit – epoka żelaza	Ślad osadnictwa
19.	Stanowisko archeologiczne	-	Zawiszyn	23 13-80	Epoka kamienna	Ślad osadnictwa
20.	Stanowisko archeologiczne	-	Budwiecie	1 12-80	Późny okres rzymski – okres wędrówek ludów, kultura Rogaczewska; Wczesne średniowiecze – pogranicze	Osada? Ślad osadnictwa

## ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

Lp.	Nazwa obiektu /zespołu	Rejestr zabytków nr/rok wpisu	Miejsowość	AZP	Czas powstania	UWAGI
1	2	3	4	5	6	7
					prusko-jaćwieskie	
21.	Stanowisko archeologiczne	-	Budwiecie	2 12-80	Mezolit – epoka żelaza	Ślad osadnictwa
22.	Stanowisko archeologiczne	-	Budwiecie	3 12-80	Mezolit – epoka żelaza	Ślad osadnictwa
23.	Stanowisko archeologiczne	-	Błędziszki	1 12-81	Epoka kamienna	Ślad osadnictwa
24.	Stanowisko archeologiczne	-	Błędziszki	2 12-81	Mezolit – epoka żelaza	Ślad osadnictwa
25.	Stanowisko archeologiczne	-	Błędziszki	3 12-81	Mezolit – epoka żelaza; wczesne średniowiecze – kultura jaćwieska; okres nowożytny	Ślad osadnictwa; Osada?; Osada?
26.	Stanowisko archeologiczne	-	Błędziszki	4 12-81	Epoka kamienna	Ślad osadnictwa
27.	Stanowisko archeologiczne	-	Błędziszki	5 12-81	Mezolit – epoka żelaza	Ślad osadnictwa
28.	Stanowisko archeologiczne	-	Bludzie Wielkie	6 12-81	Epoka kamienna – epoka żelaza	Ślad osadnictwa
29.	Stanowisko archeologiczne	-	Dubeninki	3 13-81	mezolit	Obozowisko
30.	Stanowisko archeologiczne	-	Kiepojcie	4 13-81	Epoka kamienna; wczesne średniowiecze; późne średniowiecze - okres nowożytny	Ślad osadnictwa; Ślad osadnictwa; Osada
31.	Stanowisko archeologiczne	-	Kiepojcie	5 13-81	Epoka kamienna; Okres nowożytny	Ślad osadnictwa; Ślad osadnictwa
32.	Stanowisko archeologiczne	-	Przerośl Gołdapska	6 13-81	Mezolit ; Mezolit – epoka żelaza; wczesne średniowiecze; późne średniowiecze - okres nowożytny	Ślad osadnictwa; Obozowisko - osada; Ślad osadnictwa; osada
33.	Stanowisko archeologiczne	-	Przerośl Gołdapska	7 13-81	Pradzieje; Wczesne średniowiecze	Ślad osadnictwa; Ślad osadnictwa
34.	Stanowisko archeologiczne	-	Przerośl Gołdapska	8 13-81	Epoka kamienna; okres rzymski –	Ślad osadnictwa; Ślad

## ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

Lp.	Nazwa obiektu /zespołu	Rejestr zabytków nr/rok wpisu	Miejsco-wość	AZP	Czas powstania	UWAGI
1	2	3	4	5	6	7
					okres wędrówek ludów; wczesne średniowiecze; późne średniowiecze - okres nowożytny	osadnictwa;  Osada;  Osada
35.	Stanowisko archeologiczne	-	Przerośl Gołdapska	9 13-81	Epoka kamienna;  późne średniowiecze - okres nowożytny	Ślad osadnictwa; Ślad osadnictwa
36.	Stanowisko archeologiczne	-	Kiepojcie	10 13-81	Pradzieje;  okres rzymski – okres wędrówek ludów; Wczesne średniowiecze; Okres nowożytny	Ślad osadnictwa; Ślad osadnictwa;  Ślad osadnictwa; Ślad osadnictwa
37.	Stanowisko archeologiczne	-	Przerośl Gołdapska	11 13-81	okres rzymski – wczesne średniowiecze	Ślad osadnictwa;
38.	Stanowisko archeologiczne	-	Przerośl Gołdapska	16 13-81	Wczesne średniowiecze; Okres nowożytny	Ślad osadnictwa; Ślad osadnictwa
39.	Stanowisko archeologiczne	-	Stańczyki	23 13-81	mezolit;  okres rzymski – okres wędrówek ludów; wczesne średniowiecze; późne średniowiecze - okres nowożytny	Ślad osadnictwa; Ślad osadnictwa;  Osada;  Osada
40.	Stanowisko archeologiczne	-	Stańczyki	24 13-81	Epoka kamienna;  okres rzymski – okres wędrówek ludów; wczesne średniowiecze; późne średniowiecze - okres nowożytny	Ślad osadnictwa;  Osada;  Osada;  Osada
41.	Stanowisko	-	Stańczyki	25	okres nowożytny	Osada

## ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

Lp.	Nazwa obiektu /zespołu	Rejestr zabytków nr/rok wpisu	Miejsco-wość	AZP	Czas powstania	UWAGI
1	2	3	4	5	6	7
	archeologiczne			13-81		
42.	Stanowisko archeologiczne	-	Kiepojcie	26 13-81	wczesne średniowiecze; późne średniowiecze - okres nowożytny	Ślad osadnictwa; Osada
43.	Stanowisko archeologiczne	-	Kiepojcie	27 13-81	Epoka kamienna	Ślad osadnictwa
44.	Stanowisko archeologiczne	-	Dubeninki	28 13-81	późne średniowiecze - okres nowożytny	Ślad osadnictwa
45.	Stanowisko archeologiczne	-	Dubeninki	29 13-81	Średniowiecze; okres nowożytny	Ślad osadnictwa; Ślad osadnictwa
46.	Stanowisko archeologiczne	-	Dubeninki	30 13-81	Wczesne średniowiecze; późne średniowiecze - okres nowożytny	Ślad osadnictwa; Osada
47.	Stanowisko archeologiczne	-	Linowo	31 13-80	Wczesne średniowiecze; późne średniowiecze - okres nowożytny	Ślad osadnictwa; Ślad osadnictwa
48.	Stanowisko archeologiczne	-	Żytkiejmy	1 12-82	Wczesne średniowiecze	cmentarzysko
49.	Stanowisko archeologiczne	-	Skajzgiry	2 12-82	Neolit - wczesna epoka brązu	Znalezisko luźne
50.	Stanowisko archeologiczne	-	Żytkiejmy	3 12-82	Wczesne średniowiecze; Późne średniowiecze – okres nowożytny	Ślad osadnictwa; osada
51.	Stanowisko archeologiczne	-	Żytkiejmy	4 12-82	Mezolit – epoka żelaza	Ślad osadnictwa
52.	Stanowisko archeologiczne	-	Kikeskiejmy	5 12-82	Epoka kamienna	Obozowisko
53.	Stanowisko archeologiczne	-	Kikeskiejmy	6 12-82	Epoka kamienna	Ślad osadnictwa
54.	Stanowisko archeologiczne	-	Skajzgiry	7 12-82	Mezolit – epoka żelaza	Ślad osadnictwa
55.	Stanowisko archeologiczne	-	Skajzgiry	8 12-82	Mezolit – epoka żelaza	Ślad osadnictwa
56.	Stanowisko archeologiczne	-	Skajzgiry	9 12-82	Późny paleolit – mezolit; mezolit – epoka brązu	Ślad osadnictwa; ślad osadnictwa;
57.	Stanowisko	-	Skajzgiry	10	Okres rzymski-	Osada;

## ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

Lp.	Nazwa obiektu /zespołu	Rejestr zabytków nr/rok wpisu	Miejsowość	AZP	Czas powstania	UWAGI
1	2	3	4	5	6	7
	archeologiczne			12-82	okres wędrowek ludów; Wczesne średniowiecze; Późne średniowiecze – okres nowożytny	Ślad osadnictwa; śląd osadnictwa;
58.	Stanowisko archeologiczne	-	Żytkiejmy	11 12-82	Okres rzymski- okres wędrowek ludów; Wczesne średniowiecze; Późne średniowiecze – okres nowożytny	Osada;  osada;  osada
59.	Stanowisko archeologiczne	-	Żytkiejmy	12 12-82	Epoka kamienna;  Okres rzymski- okres wędrowek ludów; Wczesne średniowiecze	Ślad osadnictwa; Ślad osadnictwa;  Ślad osadnictwa;
60.	Stanowisko archeologiczne	-	Żytkiejmy	13 12-82	Wczesne średniowiecze; Późne średniowiecze – okres nowożytny	Osada;  Ślad osadnictwa
61.	Stanowisko archeologiczne	-	Żytkiejmy	14 12-82	okres nowożytny	Osada
62.	Stanowisko archeologiczne	-	Rakówek	4 12-83	okres nowożytny	Ślad osadnictwa
63.	Stanowisko archeologiczne	-	Rakówek	5 12-83	Epoka kamienna	obozowisko
64.	Stanowisko archeologiczne	-	Rakówek	6 12-83	Epoka kamienna	Ślad osadnictwa
65.	Stanowisko archeologiczne	-	Kiekskiejmy	9 12-83	mezolit	Ślad osadnictwa
66.	Stanowisko archeologiczne	-	Kiekskiejmy	10 12-83	Epoka kamienna	Ślad osadnictwa
67.	Stanowisko archeologiczne	-	Skajzgiry	1 13-82	Okres rzymski- okres wędrowek ludów	grodzisko
68.	Stanowisko archeologiczne	-	Maciejowięta	2 13-82	Epoka kamienna;  wczesne średniowiecze; późne średniowiecze; okres nowożytny;	Ślad osadnictwa; Osada;  Ślad osadnictwa; Osada;

## ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

Lp.	Nazwa obiektu /zespołu	Rejestr zabytków nr/rok wpisu	Miejsco-wość	AZP	Czas powstania	UWAGI
1	2	3	4	5	6	7
					późne średniowiecze lub okres nowożytny	Kopiec graniczny
69.	Stanowisko archeologiczne	-	Przerośl	9 13-82	Późne średniowiecze; okres nowożytny	Ślad osadnictwa; osada
70.	Stanowisko archeologiczne	-	Skajzgiry	10 13-82	Okres rzymski- okres wędrówek ludów; Wczesne średniowiecze	Osada pogrodowa;  Ślad osadnictwa
71.	Stanowisko archeologiczne	-	Skajzgiry	11 13-82	Pradzieje;  Okres nowożytny	Ślad osadnictwa; śląd osadnictwa
72.	Stanowisko archeologiczne	-	Rakówek	12 13-82	Mezolit – epoka żelaza; Wczesne średniowiecze; Późne średniowiecze – okres nowożytny	Ślad osadnictwa; śląd osadnictwa; osada
73.	Stanowisko archeologiczne	-	Rakówek	13 13-82	Późny paleolit;  okres nowożytny	Ślad osadnictwa; śląd osadnictwa
74.	Stanowisko archeologiczne	-	Rakówek	14 13-82	?	Kopce, kurhany
75.	Stanowisko archeologiczne	-	Skajzgiry	20 13-82	Epoka żelaza	Miejsce wytopu żelaza
76.	Stanowisko archeologiczne	-	Białe Jeziorki	2 14-80	Pradzieje lub wczesne średniowiecze	Grodzisko?
77.	Stanowisko archeologiczne	-	Sumowo	3 14-80	mezolit	obozowisko
78.	Stanowisko archeologiczne	-	Marlinowo	5 14-80	Epoka kamienia	Ślad osadnictwa
79.	Stanowisko archeologiczne	-	Białe Jeziorki	3 14-81	Epoka kamienia;  Mezolit - Epoka żelaza; Okres wpływów rzymskich – okres wędrówek ludów; okres nowożytny	Ślad osadnictwa; śląd osadnictwa; Osada;  śląd osadnictwa



## ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

**11.8.1.2. Zestawienie zabytków techniki**

Zestawienie zabytków techniki na terenie gminy Dubeninki, stan na lipiec 2010r.

Lp.	Nazwa obiektu/zespołu	Rejestr zabytków nr/rok wpisu	Miejscowość	Ewidencja zabytków		UWAGI
				Nr karty	Czas powstania	
1	2	3	4	5	6	8
1.	Nieczynna linia kol. Gołdap - Żytkiejmy	-				
2.	Dubeninki, wiadukt kolejowy (13 km)	-	Dubeninki	3207	przed 1927 r.	
3.	Dubeninki, wiadukt kolejowy (11,5 km)	-	Dubeninki	3205	przed 1927 r.	
3.	Dubeninki, wiadukt kolejowy (12,5 km)	-	Dubeninki	3206	przed 1914 r.	
5.	Dubeninki, wiadukt kolejowy (13,2 km)	-	Dubeninki	3208	przed 1910 r.	
6.	Pluszkiejmy, wiadukt (5,3 km)	-	Pluszkiejmy	3214	ok. 1910 r.	
7.	Pluszkiejmy, wiadukt (7,8 km)	-	Pluszkiejmy	3215	ok. 1910 r.	
8.	Pluszkiejmy, wiadukt (8,2 km)	-	Pluszkiejmy	3216	przed 1927 r.	
9.	Pluszkiejmy, wiadukt (8,9 km)	-	Pluszkiejmy	3217	przed 1927 r.	
10.	Kiepojcie, wiadukt kolejowy	-	Kiepojcie	3220	ok. 1910 r.	
11.	Kiepojcie, para mostów	<b>A-32/S/79</b> 32/80	Kiepojcie	3219	Most „B” ok. 1910 r., most „A” lata 20-te XX w.	
12.	Linowo, wiadukt kolejowy (16,5 km)	-	Linowo	3221	przed 1927 r.	
13.	Rogajny, wiadukt kolejowy (10 km)	-	Rogajny	3218	ok. 1914 r.	
14.	Maciejowięta, wiadukt (21,0 km)	-	Maciejowięta	3223	ok. 1914r.	
15.	Maciejowięta, wiadukt (21,8 km)	-	Maciejowięta	3224	ok. 1910r.	
16.	Maciejowięta, wiadukt (22,8 km)	-	Maciejowięta	3225	ok. 1910r.	
17.	Maciejowięta, wiadukt (23,2 km)	-	Maciejowięta	3226	przed 1927 r.	
18.	Maciejowięta, wiadukt (24,1 km)	-	Maciejowięta	3227	l. 30-te XX w.	
19.	Stańczyki, para mostów kolejowych	<b>A-33/S/79</b> 33/80	Stańczyki	3228	1912-1914 (?)	poważ- nie zagro- żone
20.	Stańczyki, wiadukty kolejowe (19,1 km)	-	Stańczyki	3222	przed 1927 r.	
21.	Żytkiejmy, wiadukty (33,5 km)	-	Żytkiejmy	3209	Ok. 1910 r.	
22.	Żytkiejmy, wiadukty (35 km)	-	Żytkiejmy	3210	przed 1927 r.	
23.	Żytkiejmy, wiadukty (36 km)	-	Żytkiejmy	3211	przed 1907 r.	

**11.8.1.3. Zestawienie zespołów dworsko-ogrodowych**

Zestawienie zespołów dworsko-ogrodowych na terenie gminy Dubeninki, stan na lipiec 2010r.

Lp.	Nazwa obiektu/zespołu	Rejestr zabytków nr/rok wpisu	Miejscowość	Ewidencja zabytków		UWAGI
				Nr karty	Czas powstania	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Bludzie, zespół dworsko-ogrodowy	-	Bludzie	2646		
2.	Bludzie, stajnia/magazyn	-	Bludzie	2646		
3.	Bludzie, park	<b>A-1985/87</b> 587/87	Bludzie	2646	Połowa XIX w	
4.	Kociołki, zespół dworsko-ogrodowy	-	Kociołki	brak danych		
5.	Kociołki, dwór	-	Kociołki	j.w.		
6.	Kociołki, budynki gospodarcze	-	Kociołki	j.w.		
7.	Kociołki, park	-	Kociołki	j.w.		
8.	Ostrowo, zespół dworsko-ogrodowy	-	Ostrowo	brak danych		
9.	Ostrowo, ruina dworu	-	Ostrowo	j.w.		
10.	Ostrowo, budynki gospodarcze	-	Ostrowo	j.w.		
11.	Ostrowo, park	-	Ostrowo	j.w.		
12.	Rogajny, zespół pałacowo-parkowy	<b>A-2758/89</b> 665/89	Rogajny	3381	II poł. XIX w.	
13.	Rogajny, pałac		Rogajny	3382	II poł. XIX w.	
14.	Rogajny, spichlerz ob. magazyn		Rogajny	3383	II poł. XIX w.	
15.	Rogajny, kaplica ewang. ob. magazyn			3384	1867 r.	
16.	Rogajny, park dworski	<b>A-1983/87</b> 684/89	Rogajny	brak danych		
17.	Zawiszyn, zespół dworski: - dwór - magazyn - stodoła - bud. gospodarczy - chlewnia - chlewnia	-	Zawiszyn	3254	XIX/XX w.	
18.	Zawiszyn, dwór	<b>A-2757/89</b> 666/89	Zawiszyn	-	XIX-XX w.	
19.	Zawiszyn, spichlerz	-	Zawiszyn	3255	XIX/XX w.	

**11.8.1.4. Zestawienie zabytków architektury i budownictwa**

Zestawienie zabytków architektury i budownictwa na terenie gminy Dubeninki, stan na lipiec 2010r.

Lp.	Nazwa obiektu/zespołu	Rejestr zabytków nr/rok wpisu	Miejscowość	Ewidencja zabytków		UWAG I
				Nr karty	Czas powstania	
1	2	3	4	5	6	8
1.	Dubeninki, układ przestrzenny miejscowości – układ ruralistyczny	-	Dubeninki	3950	XVII - XX w	
2.	Dubeninki, kościół ewangelicki paraf ob. Rzymsko-Kat.	A-2764/89 649/89	Dubeninki	3951	1903	
3.	Dubeninki, Zespół zabudowy stacji kolejowej	-	Dubeninki	3952	1910-1927r.	
4.	Dubeninki, dworzec kolejowy	-	Dubeninki	3953	po 1919 r.	
5.	Dubeninki, plebania	-	Dubeninki	3954	l. 30-te XX w.	
6.	Dubeninki, kolejowy budynek mieszkalny (zespół dworca)	-	Dubeninki	3955	l. 20-te XX w.	
7.	Dubeninki, kolejowy budynek mieszkalny (zespół dworca)	-	Dubeninki	3956	l. 20-te XX w.	
8.	Dubeninki, budynek mieszkalny	-	Dubeninki	3957	pocz. XX w	
9.	Żytkiejmy, układ przestrzenny miejscowości –układ ruralistyczny.	-	Żytkiejmy	3175	przed 1554 pocz. XXw	
10.	Żytkiejmy, kościół ewangelicki – paraf ob. Rzymsko-Kat.	A-2763/89 650/89	Żytkiejmy	3176	1879	
11.	Żytkiejmy, plebania	-	Żytkiejmy		brak danych	
12.	Żytkiejmy, zespół stacji kolejowej	-	Żytkiejmy	3193	1900-1927	
13.	Żytkiejmy, dom nr 2 ul. Partyzantów	-	Żytkiejmy	3184	l. 20-te XX w.	
14.	Żytkiejmy, dom nr 2 ul. Krótka	-	Żytkiejmy	3181	k. XIX w	
15.	Żytkiejmy, dom przy ul Świerczewskiego	-	Żytkiejmy	3192	l. 20-te XX w.	
16.	Żytkiejmy, dom mieszkalny nr 6 wraz z bud. gospodarczym , ul. Konopnickiej	-	Żytkiejmy	3179	poł. XIX w	
17.	Żytkiejmy, dom mieszkalny nr 9 wraz z bud. gospodarczym, ul. Konopnickiej	-	Żytkiejmy	3180	l. 20-te XX w.	
18.	Żytkiejmy, dom nr 4, ul. Świerczewskiego	-	Żytkiejmy	3191	l. 30-te XX w.	
19.	Żytkiejmy, dom nr 7, ul. 1 Maja	-	Żytkiejmy	3182	pocz. XX w	
20.	Żytkiejmy, bud. gospodarczy, ul. 1 Maja 7	-	Żytkiejmy	3183	pocz. XX w	
21.	Żytkiejmy, dom nr 17, ul. Świerczewskiego	-	Żytkiejmy	3190	l. 20-te XX w.	

## ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

Lp.	Nazwa obiektu/zespołu	Rejestr zabytków nr/rok wpisu	Miejscowość	Ewidencja zabytków		UWAG I
				Nr karty	Czas powstania	
1	2	3	4	5	6	8
22.	Żytkiejmy, budynek inwentarski, ul. Świerczewskiego 11	-	Żytkiejmy	3188	pocz. XX w	
23.	Żytkiejmy, dom nr 11, ul. Świerczewskiego	-	Żytkiejmy	3187	pocz. XX w	
24.	Żytkiejmy, dom nr 8, ul. Świerczewskiego	-	Żytkiejmy	3185	pocz. XX w	
25.	Żytkiejmy, dom nr 9, ul. Świerczewskiego	-	Żytkiejmy	3186	pocz. XX w	
26.	Żytkiejmy, dom nr 12, ul. Świerczewskiego	-	Żytkiejmy	3189	l. 20-te XX w.	
27.	Żytkiejmy, dom nr 8, pl. Wojska Polskiego	-	Żytkiejmy	3195	pocz. XX w	
28.	Żytkiejmy, Karczma, pl. Wolności nr 2	-	Żytkiejmy	3196	XIX/XX w.	
29.	Żytkiejmy, dom nr 4, pl. Wolności	-	Żytkiejmy	3197	XIX/XX w.	
30.	Żytkiejmy, remiza strażacka, pl. Wolności nr 6	-	Żytkiejmy	3198	l. 30-te XX w.	
31.	Żytkiejmy, dom nr 10, pl. Wolności	-	Żytkiejmy	3199	XIX/XX w.	
32.	Żytkiejmy, dom nr 6, pl. Wolności	-	Żytkiejmy	3198	l. 20-te XX w.	
33.	Żytkiejmy, dworek myśliwski	-	Żytkiejmy	3177	l. 80-te XX w.	
34.	Żytkiejmy, gajówka, obecnie leśniczówka	-	Żytkiejmy	3178	k. XIX w. (?)	
35.	Żytkiejmy, dworzec kolejowy, ul. Warsztatowa 1	-	Żytkiejmy	3194	pocz. XX w.	

**11.8.1.5. Zestawienie cmentarzy**

Zestawienie cmentarzy na terenie gminy Dubeninki, stan na lipiec 2010r.

Lp.	Nazwa obiektu/zespołu	Rejestr zabytków nr/rok wpisu	Miejscowość	Ewidencja zabytków			UWAGI
				Nr karty	Data założenia	Obszar [ha]	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Cmentarz ewangelicki w Barciach	-	Barcie	1256	2 poł. XIX w	0,17	
2.	Cmentarz ewangelicki w Będziszewie	-	Będziszewo	1268	2 poł. XIX w	0,04	brak mogił
3.	Cmentarz ewangelicki w Będziszewie	-	Będziszewo	1267	2 poł. XIX w	0,16	
4.	Cmentarz ewangelicki w Bludziach M.	A-3009/90 769/90	Bludzie M.	1280	2 poł. XIX w	ok. 0,32	
5.	Cmentarz ewangelicki	A-3008/90	Bludzie W.	1279	XIX/XX w	0,23	

## ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

Lp.	Nazwa obiektu/zespołu	Rejestr zabytków nr/rok wpisu	Miejscowość	Ewidencja zabytków			UWAGI
				Nr karty	Data założenia	Obszar [ha]	
1	2	3	4	5	6	7	8
	w Bludziach W.	787/90					
6.	Cmentarz ewangelicki w Bładziszkach	-	Bładziszki	1281	k. XIX w	0,13	
7.	Cmentarz ewangelicki w Błakalich	<b>A-2847/90</b> 685/89	Błakalich	1282	ok. poł. XIX w	0,21	
8.	Cmentarz ewangelicki w Budwieciach	<b>A-3007/90</b> 789/90	Budwiecie	1316	2 poł. XIX w	0,13	
9.	Cmentarz ewangelicki w Budwieciach	<b>A-3006/90</b> 788/90	Budwiecie	1317	2 poł. XIX w	0,3	brak mogił
10.	Cmentarz ewangelicki w Czarnym	-	Czarne		brak danych		
11.	Cmentarz ewangelicki w Deguciach	-	Degucie	1369	ok. poł. XIX w	0,4	
12.	Cmentarz ewangelicki w Deguciach	-	Degucie	1368	2 poł. XIX w	0,11	
13.	Cmentarz ewangelicki w Deguciach	-	Degucie	1370	okres przedwojenny	0,01	
14.	Cmentarz komunalny w Dubeninkach	-	Dubeninki	1397	1954 r.	2,4	
15.	Cmentarz woj. z I woj. św. W Dubeninkach	<b>A-329/S/83</b> 329/83	Dubeninki	1395	k. pierwszego 20-lecia XX w	0,97	
16.	Cmentarz ewangelicki w Dubeninkach	<b>A-2857/89</b> 688/89	Dubeninki	1396	2 poł. XIX w	0,32	
17.	Cmentarz ewangelicki w Golubiu	-	Golubie		brak danych		
18.	Cmentarz ewangelicki w Gołubiu	-	Golubie		brak danych		
19.	Cmentarz ewangelicki w Gołubiu	-	Golubie		brak danych		
20.	Cmentarz ewangelicki w Golubiu	-	Golubie		brak danych		
21.	Cmentarz ewangelicki w Kiekskiejmach	<b>A-3017/67</b> 790/90	Kiekskiejmy	-	-	-	
22.	Cmentarz ewangelicki w Kiepojciach	-	Kiepojcie	1604	2 poł. XIX w	0,2	
23.	Cmentarz ewangelicki w Kociołkach	<b>A-3020/90</b> 792/90	Kociołki	1631	2 poł. XIX w	-	
24.	Cmentarz ewangelicki w Kociołkach	-	Kociołki	1630	pocz. XX w	0,1	
25.	Cmentarz ewangelicki w Kociołkach	-	Kociołki	1629	XIX/XX w	0,23	
26.	Cmentarz ewangelicki w Lenkupiach	-	Lenkupie	1702	II poł. XIX w	0,17	
27.	Cmentarz ewangelicki w Linowie	<b>A-2858/89</b> 683/89	Linowo	1706	II poł. XIX w		
28.	Cmentarz ewang. w Łysogórze (Kiepurdejach)	<b>A-3019/90</b> 791/90	Kiepurdeje		brak danych		

## ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

Lp.	Nazwa obiektu/zespołu	Rejestr zabytków nr/rok wpisu	Miejscowość	Ewidencja zabytków			UWAGI
				Nr karty	Data założenia	Obszar [ha]	
1	2	3	4	5	6	7	8
29.	Cmentarz ewangelicki w Maciejowiętach	<b>A-3022/90</b> 793/90	Maciejowięta	1726	II poł. XIX w	0,27	
30.	Cmentarz ewangelicki w Marlinowie	-	Marlinowo		brak danych		
31.	Cmentarz ewangelicki w Pluszkiemach	-	Pluszkiemy	1898	II poł. XIX w	0,16	brak mogił
32.	Cmentarz ewangelicki w Pluszkiemach	-	Pluszkiemy	1897	II poł. XIX w	0,10	
33.	Cmentarz ewangelicki w Pluszkiemach	<b>A-3021/90</b> 794/90	Pluszkiemy	1899	II poł. XIX w	0,18	
34.	Cmentarz ewangelicki w Pluszkiemach	<b>A-3018/90</b> 795/90	Pluszkiemy	1900	k. XIX w	0,12	
35.	Cmentarz ewangelicki w Poblędziu	-	Poblędzie	1904	XIX/XX	0,2	
36.	Cmentarz ewangelicki w Poblędziu	-	Poblędzie		brak danych		
37.	Cmentarz ewangelicki w Przerośli Gołd.	<b>A-2852/89</b>	Przerośl Gołdapska	1928	k. XIX w	0,26	
38.	Cmentarz ewangelicki w Przesławkach	-	Przesławki	1929	II poł. XIX w	0,12	
39.	Cmentarz ewangelicki w Rakówku	-	Rakówek	1946	II poł. XIX w	-	
40.	Cmentarz ewangelicki w Redykach	-	Redyki	1953	II poł. XIX w	0,12	
41.	Cmentarz ewangelicki w Rogajnach	<b>A-2845/67</b> 684/89	Rogajny	1958	k. XIX w	0,15	
42.	Cmentarz ewangelicki w Rogajnach	-	Rogajny	1959	k. XIX w	0,3	
43.	Cmentarz ewangelicki w Rogajnach	-	Rogajny	1960	p. XIX w	0,03	
44.	Cmentarz ewangelicki w Skajzgirach	<b>A-3015/90</b> 780/90	Skajzgiry	2019	II poł. XIX w	0,28	
45.	Cmentarz ewangelicki w Skajzgirach	-	Skajzgiry		brak danych		cm. rodzinny
46.	Cmentarz ewangelicki w Stańczykach	<b>A-3014/90</b> 781/90	Stańczyki	2052	II poł. XIX w	0,2	
47.	Cmentarz ewangelicki w Sumowie	-	Sumowo		brak danych		
48.	Cmentarz ewangelicki w Tuniszkach	<b>A-2848/89</b> 686/89	Tuniszki	2167	ok. poł. XIX w	0,07	
49.	Cmentarz ewangelicki w Tuniszkach	<b>A-2849/89</b> 687/89	Tuniszki	2168	II poł. XIX w	0,2	
50.	Cmentarz ewangelicki w Wobałach	<b>A-2853/89</b> 691/89	Wobały	2230	k. XIX w	0,7	
51.	Cmentarz ewangelicki w Wysokim Garbie	-	Wysoki Garb		brak danych		
52.	Cmentarz ewangelicki w Zawiszynie	-	Zawiszyn		brak danych		
53.	Cmentarz ewangelicki	<b>A-2851/89</b>	Żabojady	-	1 ćw. XIX w	0,02	cm.

ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

Lp.	Nazwa obiektu/zespołu	Rejestr zabytków nr/rok wpisu	Miejscowość	Ewidencja zabytków			UWAGI
				Nr karty	Data założenia	Obszar [ha]	
1	2	3	4	5	6	7	8
	w Żabojadach	681/89					rodzinny
54.	Cmentarz ewangelicki w Żabojadach	-	Żabojady	-	XIX/XX w	0,21	
55.	Cmentarz ewangelicki w Żabojadach	<b>A-2844/89</b> 682/89	Żabojady	-	pocz. XX w	0,06	walory krajobr.
56.	Cmentarz ewangelicki w Żerdzinach	-	Żerdziny	-	brak danych		
57.	Cmentarz ewangelicki w Żytkiejmach	<b>A-3013/90</b> 782/90	Żytkiejmy	-	II poł. XIX w	-	
58.	Cmentarz ewangelicki w Żytkiejmach	-	Żytkiejmy	-	II poł. XIX w	0,34	
59.	Cmentarz ewangelicki w Żytkiejmach	-	Żytkiejmy	-	II poł. XIX w	0,34	
60.	Cmentarz woj. z I wojny św. w Żytkiejmach	<b>A-3010/90</b> 785/90	Żytkiejmy	-	1915 r.	0,23	konieczna rekon.
61.	Cmentarz ewangelicki w Żytkiejmach	<b>A-2850/89</b> 689/89	Żytkiejmy	-	poł. XIX w	0,01	
62.	Cmentarz ewangelicki w Żytkiejmach	-	Żytkiejmy	-	pocz. XIX w	0,04	
63.	Cmentarz ewangelicki w Żytkiejmach	<b>A-3011/90</b> 784/90	Żytkiejmy	-	pocz. XIX w	0,06	
64.	Cmentarz ewangelicki w Żytkiejmach	<b>A-3012/90</b> 783/90	Żytkiejmy	-	4 ćw. XIX w.	0,07	

**12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH**

Gmina mimo znacznej miąższości utworów czwartorzędowych jest uboga w surowce mineralno - budowlane. Brak jest czynnej eksploatacji surowców mineralnych na skalę przemysłową. Istniejące wyrobiska piasku i żwiru są niewielkie z okresową eksploatacją na potrzeby lokalne.

Na terenie Gminy **nie występują** tereny górnicze posiadających koncesje z eksploatowanymi złożami.

Na terenie gminy znajdują się trzy udokumentowane złoża w kategorii C i są to:

- złoża kruszywa naturalnego: - Kiekskiejmy - 54.400 ton., eksploatowane w niewielkiej części,



- Żabojady - 204.028 ton, nieeksploatowane,
- złoża ilów i glin: - Zawiszyn - 1.431 tyś. ton, nieeksploatowane.

Gmina nie posiada udokumentowanych geologicznie złóż torfów. Duże złoża torfu o powierzchni 46 ha znajduje się w miejscowości Rakówek. Eksploatacja torfów w znikomych ilościach występuje w obniżeniach i zagłębieniach terenowych.

Wody podziemne są dobrze izolowane. Strop warstwy wodonośnej występuje pod nakładem utworów trudnoprzepuszczalnych. W części zachodniej gminy poziom wodonośny jest średnio izolowany, utwory trudnoprzepuszczalne lub średnioprzepuszczalne są mniejszej miąższości.

Wody podziemne są dosyć dużo żaźelaznione 1,1 - 3,0 Fe mg/dcm<sup>3</sup> z enklawami dużego żaźelaznienia 3,1 - 5,0 Fe mg/dcm<sup>3</sup>.

Większość zasobów wód podziemnych na terenie gminy nadaje się do bezpośredniego wykorzystania na cele konsumpcyjne po prostym uzdatnieniu polegającym na usunięciu żelaza i manganu.

### **13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH**

W studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych i określa się obszary, na których będą one rozmieszczone zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego.

Cele publiczne określone wg art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, których realizacji służyć będą przedmiotowe zadania, obejmują w w/w planie zagospodarowania przestrzennego między innymi:

- wydzielanie gruntów pod realizację inwestycji,
- budowę i utrzymanie urządzeń z zakresu infrastruktury technicznej,
- budowę, rozbudowę i utrzymanie obiektów infrastruktury społecznej,
- budowę i utrzymanie obiektów na potrzeby obronności.

Zadania służące realizacji celów publicznych to działalność państwa lub właściwej jednostki samorządu terytorialnego, finansowana w całości lub części z budżetu państwa, samorządu lub ze środków własnych inwestora. Warunkiem realizacji zadań zawartych w programach rządowych, wpisanych do wojewódzkiego rejestru oraz zadań samorządowych województwa zawartych w programie wojewódzkim, a także innych zadań uznanych za publiczne, zgodnie z art. 44, pkt. 1-4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jest ich wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego po uprzednim przeprowadzeniu przez marszałka województwa negocjacji z wójtem gminy.

## ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

Przedmiotem tych negocjacji powinny być:

- warunki wprowadzenia zadań do planów miejscowych, dotyczące pokrycia kosztów sporządzenia planów lub ich zmiany oraz zakres i zawartość materiałów wejściowych dostarczonych przez Inwestora,
- realizacja zobowiązań finansowych z tytułu skutków prawnych sporządzenia planów określonych w w/w ustawie.

Zbiór zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego usystematyzowano poprzez ich podział na:

- a) działy i rodzaje powiązane z poszczególnymi celami publicznymi (np. układy transportowe, infrastruktura techniczna, infrastruktura społeczna itp.),
- b) grupy zadań (w obrębie działów) obejmujące:
  - zadania rządowe ujęte w rejestrze Prezesa Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast,
  - zadania ujęte w uchwalonym programie wojewódzkim,
  - potencjalne zadanie programów rządowych lub centralnych wynikające z dokumentów rządowych, takich jak np. "Koncepcja polityki przestrzennej zagospodarowania kraju", strategię i polityki resortowe, plany rozwoju instytucji centralnych zarządzających infrastrukturą, w tym zgłoszone jako wnioski do planu,
  - potencjalne zadania programów wojewódzkich zawarte w programach średnio i długookresowych, sporządzanych przez organy i jednostki samorządu województwa oraz zgłoszone jako wnioski do planu zagospodarowania przestrzennego województwa przez samorzady lokalne,
  - potencjalne zadania programów wojewódzkich lub planów rozwoju jednostek zarządzających regionalną ponadlokalną infrastrukturą techniczną i społeczną, w tym zgłoszone jako wnioski do planu zagospodarowania przestrzennego województwa,
  - potencjalne zadania programów centralnych lub regionalnych wynikające z potrzeb regionalnych, które wyłoniły się w trakcie prac planistycznych nad kierunkami zagospodarowania, a wiążą się z ogólnymi zapisami : „Strategii rozwoju województwa do roku 2010”.

Do zadań ponadlokalnych wynikających z opracowywanych programów wojewódzkich oraz innych opracowań w tym także wynikające z przyjętych w planie województwa kierunkach rozwoju należą:

- przebudowa drogi wojewódzkiej nr 651 Gołdap - Szypliszki układu podstawowego do parametrów technicznych klasy G;
- przebudowa dróg układu uzupełniającego do wymaganych klas technicznych;
- uzupełnienie międzynarodowych tras rowerowych trasami międzyregionalnymi, regionalnymi

## ROZDZIAŁ II - UWARUNKOWANIA

oraz lokalnymi wyznaczanymi przez samorządy;

- budowa ponadlokalnych urządzeń infrastruktury technicznej;
- podporządkowanie funkcji gospodarczych, na obszarach prawnie chronionych, zasadom ochrony wynikającym z przepisów prawnych;
- otoczenie szczególną troską obiektów zabytkowych o randze krajowej i międzynarodowej, a także obiektów o mniejszej randze lecz decydujących o odrębności regionalnej;
- poszerzenie rozpoznania dorobku kulturowego na terenie województwa i uporządkowanie ewidencji;
- zwiększenie lesistości - zalesienie gruntów o ogólnej powierzchni ok. 50 tyś. ha.

**ROZDZIAŁ III – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO****1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW****1.1. Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Dubeninki**

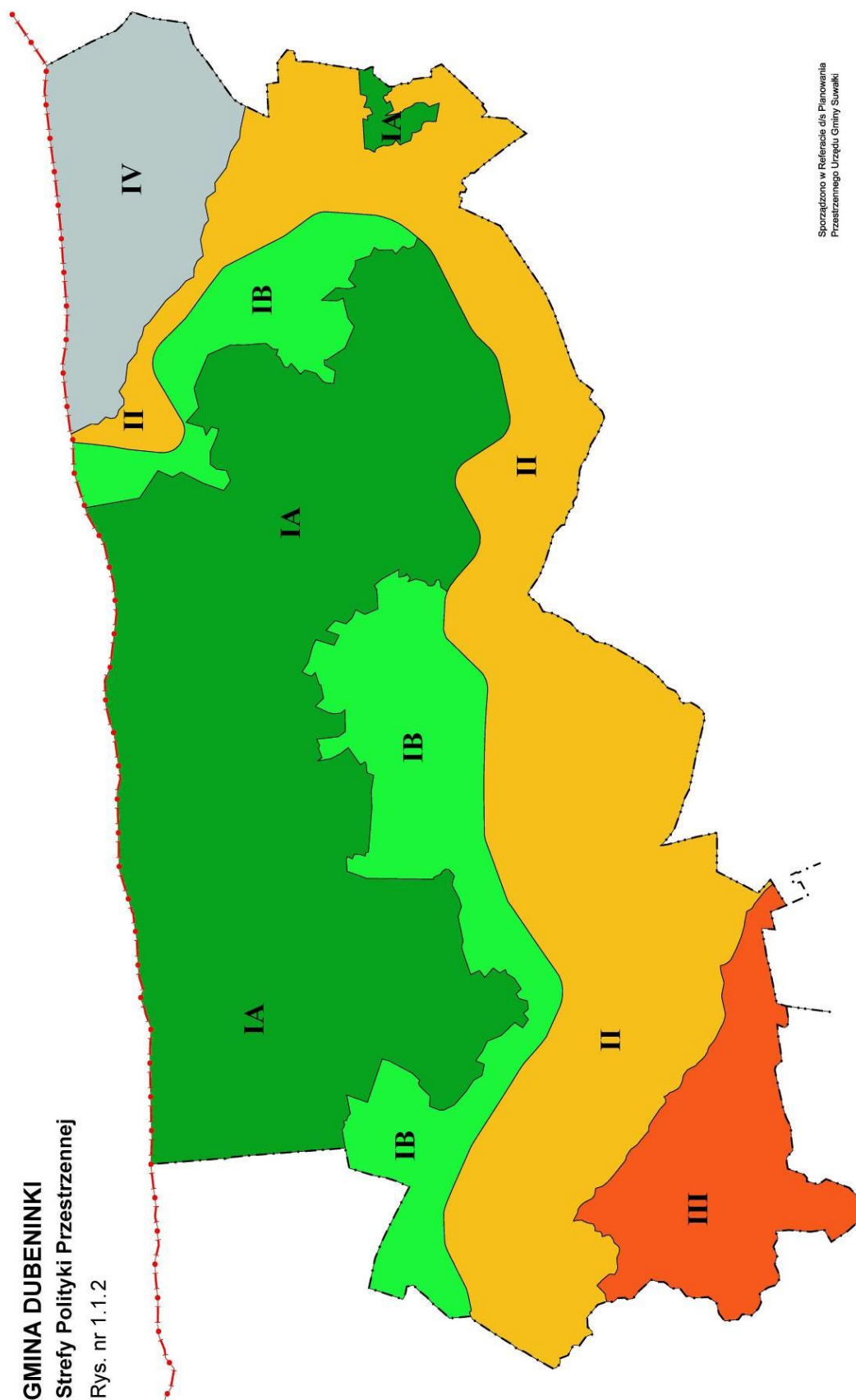
1.1.1. Kierunki zagospodarowania przestrzennego dotyczą stref polityki przestrzennej o zróżnicowanych uwarunkowaniach rozwoju i możliwym zagospodarowaniu, wyodrębnionych na podstawie uwarunkowań rozwoju gminy, biorąc pod uwagę obecny stan zainwestowania, zaobserwowany kierunek rozwoju poszczególnych stref i ograniczenia zmian w zagospodarowaniu przestrzennym. W wyodrębnionych strefach polityki przestrzennej, określono docelowy kierunek zmian w zagospodarowaniu przestrzennym oraz dopuszczalny zakres tych zmian w przeznaczeniu poszczególnych terenów.

1.1.2. Wyodrębnia się następujące strefy polityki przestrzennej oznaczone odpowiednimi symbolami na rysunku studium:

- 1) **Strefa I** obejmująca tereny położone w granicach Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej oraz tereny istniejących rezerwatów przyrody. W **strefie I** wyodrębnia się następujące obszary oznaczone odpowiednimi symbolami na rysunku studium:
  - a) **strefa IA** obejmująca tereny o najwyższych wartościach przyrodniczych, krajobrazowych, naukowych i dydaktycznych wraz z granicami rezerwatów przyrody oraz projektowanym poszerzeniem rezerwatu Czerwona Struga
  - b) **strefa IB** obejmująca tereny użytkowane rolniczo i osadnicze, przylegające od południa i wschodu do kompleksu puszczańskiego.
- 2) **Strefa II** obejmująca tereny otuliny Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej, położone w Obszarze Chronionego Krajobrazu Puszczy Rominckiej - użytkowane rolniczo i osadnicze, o zróżnicowanych funkcjach mieszkaniowych z dopuszczeniem zabudowy usługowej, przylegające od południa i wschodu do granicy Parku. Strefa II obejmuje cztery obszary funkcjonalne wyznaczone w Planie Ochrony Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej: IVA, IVB, IVC i IVD, na których jest prowadzona typowa działalność gospodarcza, rekreacyjna i turystyczna.
- 3) **Strefa III** obejmująca tereny Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Błędzianki, oraz niewielki teren Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Rominckiej oparty o granicę otuliny Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej
- 4) **Strefa IV** obejmująca pozostałe tereny rolnicze i osadnicze, nie objęte formami

ochrony ustanowionymi na podstawie przepisów obrebnych.

Wyodrębnione strefy polityki przestrzennej w gminie Dubeninki obrazuje rys. nr 1.1.2.



1.1.3. *W zagospodarowaniu i w zabudowie terenów w wydzielonych strefach, wszelkie podejmowane działania muszą być zgodne z zasadami ochrony wynikającymi z położenia w obrębie bądź w sąsiedztwie obszarów chronionych (ochrony przyrody, krajobrazu i zasobów kulturowych).*

1.1.4. *W strefie I w celu zachowania wybitnych wartości środowiska przyrodniczego i umożliwienia realizacji funkcji dopuszczonych na terenie parku zgodnie z obowiązującymi przepisami wyodrębnia się następujące strefy:*

1) ***Strefa IA** - tereny o najwyższych wartościach przyrodniczych, krajobrazowych, naukowych i dydaktycznych – są to istniejące rezerваты przyrody położone w granicach Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej: Mechacz Wielki, Boczki, Czerwona Struga, Dziki Kąt, Struga Żytkiejmska i rezerwat Uroczysko Kramnik położony w otulinie Parku. Strefa IA obejmuje również tereny o bardzo wysokich walorach przyrodniczych - wyznaczone w Planie Ochrony Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej: I, IIA, IIB, IIC i IID;*

2) ***Strefa IB** - tereny użytkowane rolniczo i osadnicze, położone w granicach Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej, przylegające od południa i wschodu do kompleksu puszczańskiego. Podstawową funkcją tych terenów jest szeroko rozumiana produkcja rolnicza oraz zabudowa mieszkaniowa. Strefa IB obejmuje cztery obszary funkcjonalne wyznaczone w Planie Ochrony Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej: III A, III B, III C i III D.*

1.1.5. *W Strefie IA wydziela się:*

- 1) *tereny rezerwatów,*
- 2) *tereny lasów ochronnych różnego typu,*
- 3) *powierzchnie projektowane do ochrony prawnej, obszary przeznaczone do trwałych obserwacji naukowych (monitoringowych) i inne o podobnym znaczeniu w tym:*
  - a) *tereny projektowanego poszerzenia rezerwatu „Czerwona struga”,*
  - b) *tereny projektowanych użytków ekologicznych,*
  - c) *obszary źródłiskowe.*

1.1.6. *W Strefie IB wydziela się:*

- 1) *tereny skupionej zabudowy wsi Pluszkiejmy, Budwiecie, Bludzie, Żabojedy, Bładziszki, Będziszewo, Błąkały, Degucie, Skajzgiry,*
- 2) *tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części wsi*

Dubeninki, uchwalonym w 1996 r.,

- 3) tereny złóż ilów i glin w Zawiszynie oraz kruszywa w Żabojadach.

1.1.7. Dla obszarów w Strefie **I** określa się następujące zasady i kierunki działania:

- 1) W granicach Stref IA i IB obowiązują przepisy odrębne i szczególne regulujące zasady wykonywania ochrony przyrody na terenie rezerwatów, w parkach krajobrazowych oraz obszarach Natura 2000.
- 2) Zasadniczym celem gospodarki leśnej w Strefie IA jest zachowanie istniejących, w dużym stopniu naturalnych krajobrazów leśnych oraz walorów przyrodniczych, rekreacyjnych i turystycznych; funkcjonowanie lasów ochronnych jest ściśle określone przepisami odrębnymi.
- 3) Dostosowanie drogi wojewódzkiej nr 651 Gołdap-Szypliszki do wymaganych parametrów musi uwzględniać zachowanie ciągłości struktur przyrodniczych.
- 4) W granicach Strefy IB określa się ponadto kierunki działania:
  - a) adaptuje się istniejącą zabudowę zagrodową i jednorodziną z możliwością niezbędnych modernizacji w granicach istniejących działek siedliskowych wyznaczonych konturami użytków budowlanych,
  - b) dopuszcza się lokalizację nowych obiektów na zasadach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
  - c) nowa zabudowa o funkcjach zgodnych z funkcją obszaru powinna być lokalizowana na terenach skupionej zabudowy wyznaczonych na rysunku Studium. Szczegółowe zasady zagospodarowania tych terenów określone są w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
  - d) dopuszcza się realizację nowej zabudowy zagrodowej określonej w przepisach odrębnych.

1.1.8. W **strefie II** otuliny Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej o wysokich walorach, położonej w Obszarze Chronionego Krajobrazu Puszczy Rominckiej, ustala się utrzymanie użytkowania rolniczego i istniejącego osadnictwa wiejskiego, na którym jest prowadzona działalność gospodarcza, rekreacyjna i turystyczna, z dopuszczeniem lokalizacji farmy wiatrowej.

1.1.9. W granicach **strefy II** wydziela się tereny o zróżnicowanych sposobach zagospodarowania:

- 1) tereny objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego części wsi:

Pluszkiejmy, Kociołki, Czarne, Dubeninki, Barcie, Poblędzie, Żytkiejmy,

- 2) tereny skupionej zabudowy wsi: Rogajny, Cisówek, Białe Jeziorki, Linowo, Przerośl Gołdapska, Stańczyki, Maciejowięta, Rakówek, Skajzgiry, Kiekskiejmy,
- 3) tereny przewidziane do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- 4) tereny rolnicze z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej,
- 5) tereny leśne,
- 6) tereny wód powierzchniowych,
- 7) złoża torfu przy granicy wsi Rakówek i Kramnik,
- 8) obszary źródliskowe,
- 9) tereny predysponowane do lokalizacji farm wiatrowych, w tym tereny najmniej konfliktowe dla lokalizacji elektrowni wiatrowych pod względem ekologicznym, krajobrazowym i sozologicznym (hałas).

1.1.10. Dla **strefy II** określa się następujące zasady i kierunki działania:

- 1) podstawowe funkcje obszaru - rolnicza i osadnicza ukierunkowana na lokalizowanie bazy noclegowej i usługowej dla turystyki związanej z Parkiem Krajobrazowym Puszczy Rominckiej,
- 2) w granicach terenów objętych obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, obowiązują zasady i kierunki działania w nich określone,
- 3) w granicach terenów skupionej zabudowy wsi wyznaczonych na rysunku Studium dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy jednorodzinnej, pensjonatowej, rekreacji indywidualnej i zagrodowej oraz obiektów drobnej wytwórczości i rzemiosła nieuciążliwych dla środowiska,
- 4) opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla zapewnienia ochrony przestrzeni nie zurbanizowanej przed chaotyczną zabudową niszczącą walory krajobrazowe – m.in. w Stańczykach, z przeznaczeniem na centrum turystyczne
- 5) na terenach rolniczych dopuszcza się realizację nowej zabudowy zagrodowej określonej w odrębnych przepisach,
- 6) mało przydatne grunty rolnicze oraz obrzeża jezior przeznacza się do zalesienia i zadrzewienia,



7) dopuszcza się lokalizowanie elektrowni wiatrowych na obszarach, gdzie nie stworzą one kolizji z ochroną krajobrazu i ochroną przyrody.

1.1.11. W **strefie III** obejmującej tereny Obszarów Chronionego Krajobrazu, ustala się utrzymanie użytkowania rolniczego i istniejącego osadnictwa wiejskiego.

1.1.12. W **strefie III** wydziela się tereny o zróżnicowanych sposobach zagospodarowania:

- 1) tereny objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego części wsi Sumowo oraz Czarne,
- 2) tereny skupionej zabudowy wsi Marlinowo i Białe Jeziorki,
- 3) tereny rolnicze z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej,
- 4) tereny leśne,
- 5) tereny wód powierzchniowych,
- 6) obszary źródliskowe.

1.1.13. W **strefie III** określa się następujące zasady i kierunki działania:

- 1) podstawowe funkcje obszaru - rolnicza i osadnicza oraz usługowa związana z obsługą rolnictwa,
- 2) w granicach terenów objętych obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, obowiązują zasady i kierunki działania w nich określone,
- 3) w granicach terenów skupionej zabudowy wsi wyznaczonych na rysunkach Studium dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy jednorodzinnej, pensjonatowej, letniskowej i zagrodowej oraz obiektów drobnej wytwórczości i rzemiosła zwłaszcza nieuciążliwych dla środowiska,
- 4) na terenach rolniczych dopuszcza się realizację nowej zabudowy zagrodowej określonej w odrębnych przepisach.
- 5) mało przydatne grunty rolnicze przeznaczają się do zalesienia i zadrzewienia.

1.1.14. W **strefie IV** obejmującej obszary rolnicze i osadnicze, nie objęte formami ochrony przyrody, wyodrębnia się następujące tereny o zróżnicowanych sposobach zagospodarowania:

- 1) tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części wsi Żytkiejmy,

- 2) tereny skupionej zabudowy wsi Lenkucie, Kiekskiejmy, Przesławki i Żerdziny,
- 3) tereny rolnicze z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej,
- 4) tereny leśne,
- 5) tereny wód płynących,
- 6) tereny złoża kruszyw przy granicy wsi Kiekskiejmy i Lenkucie,
- 7) obszary źródliskowe,
- 8) tereny predysponowane do lokalizacji farm wiatrowych,
- 9) tereny przewidziane do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

1.1.15. Dla obszarów w **strefie IV** określa się następujące zasady i kierunki działania:

- 1) główne funkcje obszaru - rolnicza i osadnicza,
- 2) w granicach terenów objętych obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, obowiązują zasady i kierunki działania w nich określone,
- 3) w granicach terenów skupionej zabudowy wsi wyznaczonych na rysunku studium dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy jednorodzinnej, pensjonatowej, letniskowej i zagrodowej oraz obiektów drobnej wytwórczości i rzemiosła, produkcyjno-składowo-magazynowych i produkcyjno-usługowych zwłaszcza nieuciążliwych dla środowiska,
- 4) na terenach rolniczych dopuszcza się realizację nowej zabudowy zagrodowej określonej w odrębnych przepisach,
- 5) zakazuje się lokalizacji zabudowy pensjonatowej na terenach nie objętych miejscowymi planami,
- 6) mało przydatne grunty rolnicze przeznaczają się do zalesienia i zadrzewienia
- 7) zakazuje się lokalizowania obiektów kubaturowych w granicach udokumentowanych złóż kruszywa.

1.1.16. Studium dopuszcza wprowadzenie zabudowy poza granice objęte skupioną zabudową wsi wyłącznie w formie zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem funkcji agroturystycznej (z wyłączeniem obszarów w strefie IA – z zakazem zabudowy).

## 1.2. Kierunki zagospodarowania turystycznego

1.2.1. Gmina Dubeninki ma potencjalne możliwości, aby stanowić ważny w skali kraju ośrodek obsługi ruchu turystycznego, ze specjalnością w zakresie:

- 1) form proekologicznych turystyki, w tym agroturystyki,
- 2) turystyki krajoznawczej.

1.2.2. Podstawowymi elementami zagospodarowania turystycznego powinny być wielofunkcyjne ośrodki turystyczne bazujące na potencjale Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej oraz łącząca je sieć szlaków turystycznych (pieszych, rowerowych i konnych). Szlaki te w okresie zimowym powinny zostać przystosowane do wędrowek narciarskich. Najważniejszą rolę w obsłudze ruchu turystycznego powinna pełnić projektowana wielofunkcyjna osada turystyczna w Stańczykach. Osada ta powinna współdziałać w obsłudze turystów z pozostałymi elementami zagospodarowania występującymi na szlakach turystycznych, takimi jak: pola namiotowe, miejsca odpoczynku, bazy turystyki konnej. We współpracy z Dyrekcją PKPR należy organizować ośrodki turystyki przyrodniczej, ośrodki edukacji ekologicznej, ośrodki łowieckie i stacje turystyczne w leśniczówkach. Konieczne jest wprowadzenie nowych elementów zagospodarowania turystycznego, a w szczególności:

- 1) stacje turystyki ekologicznej,
- 2) bazy turystyki konnej (wraz z ośrodkami jazdy konnej),
- 3) szlaki turystyczne konne,
- 4) pokoje gościnne, głównie jako: obiekty agroturystyki i pokoje gościnne w leśniczówkach,
- 5) pola namiotowe,
- 6) ośrodki turystyki elitarniej, w tym w oparciu o obiekty zabytkowe,
- 7) motele,
- 8) tereny rekreacyjne dla obsługi zespołów ośrodków wypoczynkowych i kolonii budownictwa rekreacji indywidualnej,
- 9) inne obiekty i urządzenia (miejsca odpoczynku przy szlakach i trasach turystycznych, kąpieliska, pomosty, miejsca do przyrządzania i spożywania posiłków, toalety).

1.2.3. Na terenie gminy, dopuszcza się rozwój budownictwa rekreacji indywidualnej, na terenach wyznaczonych w niniejszym Studium do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,, pod warunkiem przestrzegania

następujących zasad:

- a) zabrania się lokalizacji zabudowy rekreacji indywidualnej na terenach szczególnie przydatnych dla rolnictwa i zalesionych,
- b) minimalna wielkość działki rekreacji indywidualnej nie może być mniejsza od 1500m<sup>2</sup>, wielkość pojedynczej kolonii nie może przekraczać 20 działek,
- c) pomiędzy poszczególnymi koloniami wyznaczone powinny być tereny zieleni izolacyjnej, spełniające rolę buforów niwelujących wzajemne oddziaływanie kolonii i minimalizujących wpływ penetracji mieszkańców na środowisko przyrodnicze,
- d) obiekty rekreacji indywidualnej obowiązkowo powinny być wyposażone w urządzenia zabezpieczające przed degradacją środowiska.

#### 1.2.4. Zasady rozwoju funkcji turystycznej:

- a) uporządkowanie istniejącego zainwestowania turystycznego poprzez podniesienie standardu oraz uporządkowania gospodarki ściekowej w pierwszej kolejności na terenach zagrażających czystości wód,
- b) uzależnienie wielkości nowych inwestycji turystycznych na terenach wrażliwych na antropopresję od naturalnej chłonności terenu,
- c) na terenach o wysokich walorach przyrodniczo krajobrazowych lokalizacja inwestycji turystycznych o wysokim standardzie wyposażenia,
- d) lokalizacja nowej zabudowy rekreacji indywidualnej w nawiązaniu do istniejących jednostek osadniczych, na działkach o wielkości powyżej 1500m<sup>2</sup> oraz na terenach uzbrojonych w pełną infrastrukturę techniczną,
- e) zagospodarowanie szlaków turystycznych w obiekty przystosowane do różnych odbiorców,
- f) rozwijanie różnorodnych form turystyki w oparciu o całoroczną bazę noclegową.

**1.3. Zasady i wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego** – dotyczące określania dopuszczalnego zakresu i ograniczeń zmian w strukturze przestrzennej dla terenów o poszczególnych funkcjach. Poniższe wytyczne nie odnoszą się do zabudowy plombowej lub sytuacji, w których nie mogą być one zrealizowane ze względu na uwarunkowania lokalne. Odnoszą się one przede wszystkim do nowego zainwestowania.

**1.3.1. Tereny zabudowy mieszkaniowej** – funkcje: podstawowa – mieszkaniowa o

niskiej intensywności w różnych formach zabudowy, w tym zabudowa zagrodowa; dopuszczalna – usługowa, rolnicza także z agroturystyką, administracyjna obsługa ludności, usługi komercyjne i publiczne, kultura i oświata, infrastruktura techniczna, zieleń urządzona, tereny rekreacyjne ogólnodostępne.

- 1) Na terenach tych ustala się:
  - a) realizację garaży i miejsc postojowych dla potrzeb własnych, na własnej działce,
  - b) wysokość projektowanej zabudowy nie więcej jak 2 kondygnacje nadziemne w tym druga kondygnacja w poddaszu użytkowym (w dachu wysokim o kącie nachylenia 30÷45);
  - c) stosowania form i materiałów architektonicznych nawiązujących do dziedzictwa kulturowego regionu;
  - d) przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla zespołów mieszkaniowych, mieszkalno-usługowych, rekreacyjnych i rekreacyjno-usługowych należy przewidzieć minimum 50% obszaru pod zieleń, tereny rekreacyjne, infrastrukturę techniczną i przestrzeń publiczną;
  - e) uciążliwość planowanych usług winna zamknąć się w granicach własnych działek i terenu elementarnego;
  - f) realizację obiektów pomocniczych służących zaopatrzeniu terenów zabudowy mieszkaniowej w elektryczność, telekomunikację, gaz, ciepło, wodę (w tym awaryjne ujęcia wody pitnej), urządzenia odprowadzające ścieki,
  - g) realizację ulic układu obsługującego,
  - h) realizację zieleni ogólnodostępnej,
  - i) ogólnodostępnych parkingów dla samochodów osobowych o liczbie miejsc postojowych do 25-ciu,
  - j) na terenach wiejskich dopuszcza się lokalizację obiektów budowlanych służących hodowli zwierząt i potrzebom prowadzenia gospodarstwa rolnego, o ile plan miejscowy w ustaleniach szczegółowych nie ogranicza tego rodzaju funkcji, ponadto możliwa jest realizacja obiektów związanych z funkcją agroturystyczną, ogrodnictwa i szklarni, garaży dla specjalistycznego sprzętu rolniczego.
- 1.3.2. **Tereny zabudowy usługowej** – służą funkcjom związanym z obsługą mieszkańców. Rodzaj, wielkość i położenie nowych terenów dla usług ustala się w zależności od liczby i lokalizacji miejsc zamieszkania osób korzystających z

tych terenów i urządzeń, a uciążliwość planowanych inwestycji usługowych musi zamknąć się w granicach własnych działek i terenu elementarnego. Na terenach zabudowy usługowej wyróżnić można:

- **Tereny kultu religijnego** – służą funkcjom związanym z obsługą duchową mieszkańców.
- **Tereny zabudowy sakralnej** – kościoły i zabudowę towarzyszącą (np. plebanie) – do dalszego użytkowania; ewentualne remonty, rozbudowy i przebudowy zgodnie z wymogami przepisów odrębnych dotyczących ochrony dóbr kultury.
- **Tereny usług oświaty** – służą funkcjom związanym z nauczaniem i kulturą, i kulturą fizyczną. Istniejące obiekty i tereny szkół – do dalszego użytkowania z możliwością prowadzenia remontów, rozbudowy i przebudowy zgodnie z wymogami przepisów odrębnych dotyczących prawa budowlanego

2) Na terenach tych dopuszcza się lokalizowanie:

- a) obiektów administracji publicznej,
- b) obiektów: oświaty, nauki i kultury,
- c) obiektów drobnej wytwórczości (nieuciążliwej), hoteli, gastronomii, itp.
- d) obiektów służby zdrowia,
- e) obiektów i urządzeń socjalnych i sanitarnych (ustępów publicznych),
- f) obiektów i urządzeń sportowych,
- g) obiektów kultu religijnego,
- h) obiektów służących ochronie mienia i bezpieczeństwa mieszkańców,
- i) stacji paliw,
- j) obiektów pomocniczych służących zaopatrzeniu terenów zabudowy usługowej w elektryczność, telekomunikację, gaz, ciepło, wodę (w tym awaryjne ujęcia wody pitnej), urządzenia odprowadzające ścieki,
- k) ulic układu obsługującego,
- l) terenów zieleni ogólnodostępnej i izolacyjnej od strony zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej,
- m) możliwość stosowania dominant (elementów wyższych od zakładanych wysokości, jednak nie większych od 50 m npt), pod warunkiem przestrzennego uzasadnienia w krajobrazie.

**1.3.3. Tereny produkcyjno-składowo-magazynowe oraz działalności produkcyjno-usługowej** – służą lokalizowaniu zakładów produkcyjnych (przemysłu lekkiego), składów i magazynów, a także warsztatów rzemieślniczych.

1) Na terenach tych dopuszcza się lokalizowanie:

- a) zakładów produkcyjnych, magazynów i składowisk wszystkich rodzajów oraz warsztatów rzemieślniczych (o uciążliwości zamykającej się w granicach terenu lokalizacji), o ile te w wyniku swej działalności nie ograniczają dopuszczalnego w studium użytkowania sąsiednich terenów,
- b) obiektów handlowych, biurowych, administracyjnych i wystawienniczych,
- c) obiektów związanych z obsługą komunikacyjną i ruchu turystycznego (miejsca obsługi podróżnych, stacje paliwowe),
- d) zespołów garaży i parkingów dla potrzeb obiektów na własnym terenie oraz na terenach sąsiednich,
- e) obiektów pomocniczych służących zaopatrzeniu produkcji, składów i magazynów w elektryczność, telekomunikację, gaz, ciepło, wodę (w tym awaryjne ujęcia wody pitnej), urządzenia odprowadzające ścieki,
- f) mieszkań dla nadzoru i personelu będącego w stałej gotowości oraz mieszkań dla właścicieli lub kierowników zakładów,
- g) ulic układu obsługującego,
- h) zieleni ogólnodostępnej,

2) Zasady zagospodarowania:

- a) wysokość projektowanej zabudowy do 15m od poziomu terenu,
- b) możliwość stosowania dominant (elementów wyższych od zakładanych wysokości, jednak nie większych od 50 m npt), pod warunkiem przestrzennego uzasadnienia w krajobrazie;
- c) z uwagi na możliwość wystąpienia uciążliwości inwestycji dla środowiska obowiązuje wymóg uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

3) Kierunki rozwoju funkcji przemysłowej:

- a) preferowanie zakładów średniej wielkości i małych o niewielkiej uciążliwości dla środowiska;

- b) preferowanie zakładów opartych o przetwórstwo surowców lokalnych (produktów rolnych, drewna, kopalin)
- c) lokalizacja zakładów produkcyjnych na terenach zurbanizowanych;
- d) preferencje dla zakładów czystych technologii.

1.3.4. **Tereny eksploatacji złóż surowców naturalnych** – służyć mogą wydobywaniu kopalin w granicach udokumentowanego złoża.

1) Na terenach tych:

- a) zasady prowadzenia działalności górniczej regulują przepisy odrębne
- b) jako podstawowy kierunek rekultywacji ustala się zalesienie,
- c) obowiązuje wymóg uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody.

2) Inne użytkowanie terenu poza ustalonym dla kategorii jest niedopuszczalne.

1.3.5. **Tereny ferm hodowlanych** – są to istniejące fermy hodowlane o uciążliwości nie zamykającej się w granicach własnych terenu.

1) Na terenach tych:

- a) dopuszcza się wprowadzenie funkcji uzupełniającej lub zmianę funkcji w postaci usług rzemiosła uciążliwego,
- b) w przypadkach rozbudowy lub/i zmiany profilu funkcji, z uwagi na uciążliwość inwestycji dla środowiska, obowiązuje wymóg uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

1.3.6. **Tereny obsługi produkcji rolnej oraz usług rzemieślniczych** – służą umieszczaniu obiektów hodowlanych, zakładów, baz i składów przemysłu rolnego oraz technicznego zaplecza gospodarstw rolnych, które na innych terenach nie są dopuszczone.

1) Na terenach tych dopuszcza się lokalizowanie:

- a) obiektów inwentarskich i produkcyjnych,
- b) magazynów, składów płodów rolnych i środków do produkcji rolnej,
- c) obiektów technicznego zaplecza gospodarstw rolnych,
- d) zespołów garaży baz sprzętu i parkingów dla potrzeb własnych,
- e) obiektów socjalnych, administracyjnych i mieszkalnych dla pracowników nadzoru,



- f) obiektów pomocniczych służących zaopatrzeniu terenów obsługi produkcji rolnej w elektryczność, telekomunikację, gaz, ciepło, wodę (w tym awaryjne ujęcia wody pitnej), urządzenia odprowadzające ścieki,
  - g) obiektów rzemiosła uciążliwego.
- 2) Z uwagi na uciążliwość zakładów produkcji rolnej, w tym zwierzęcej, w przypadku ich modernizacji lub rozbudowy, a także w przypadku adaptacji terenów i obiektów istniejących zakładów na cele innej działalności gospodarczej, obowiązuje wymóg uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
- 3) Ze względu na szczególne warunki ochrony, wyklucza się możliwość bezściółkowego chowu zwierząt. Istniejące fermy bezściółkowe zobowiązane są do zmiany technologii.

1.3.7. **Obszary lokalizacji farm wiatrowych** – służą funkcjom związanym z ponadgminną i gminną gospodarką elektroenergetyczną; zlokalizowane w strefach rolniczej przestrzeni produkcyjnej; lokalizacje muszą uwzględniać wymogi wynikające z szeroko pojętych przepisów ochrony środowiska.

- 1) Zasady zagospodarowania terenów:
- a) przeznaczenie podstawowe: lokalizacja zespołów siłowni wiatrowych i infrastruktury technicznej,
  - b) przeznaczenie uzupełniające: uprawy rolnicze,
  - c) lokalizacja obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi poza strefami hałasu określonego przepisami,
  - d) parametry siłowni wiatrowych: w zależności od przyjętych technologii i uwarunkowań terenowo- środowiskowych,
  - e) odpowiednie zabezpieczenie środowiska i ludzi przed szkodliwym wpływem inwestycji: w/g obowiązujących norm i przepisów odrębnych; obowiązuje wymóg uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
- 2) W celu ochrony wartości krajobrazowo-kulturowych terenu przewidzianego pod lokalizację farmy wiatrowej wskazane jest opracowanie studium krajobrazowego, określającego wpływ i skutki oddziaływania projektowanych elektrowni wiatrowych na walory krajobrazowe terenu. Studium to powinno stanowić część raportu o oddziaływaniu na środowisko, sporządzanego na etapie uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji inwestycji oraz prognozy oddziaływania na środowisko sporządzanej do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

1.3.8. **Tereny sportu i rekreacji** – urządzeń sportowo-rekreacyjnych i turystycznych

służących obsłudze turystyki, sportu i rekreacji.

- 1) Na terenach sportu i rekreacji dopuszcza się lokalizowanie:
  - a) obiektów sportowych ziemnych i kubaturowych,
  - b) przystani wodnych,
  - c) kąpielisk,
  - d) stanic,
  - e) pól namiotowych i kempingów,
  - f) urządzonych tras spacerowych i rowerowych,
  - g) obiektów pomocniczych służących zaopatrzeniu terenów sportu i rekreacji w elektryczność, telekomunikację, gaz, ciepło, wodę (w tym awaryjne ujęcia wody pitnej), urządzenia odprowadzające ścieki,
  - h) parkingów dla potrzeb obiektów na własnym terenie,
  - i) dróg układu obsługującego,
  - j) zieleni ogólnodostępnej,
- 2) Dla funkcji **zabudowy sportowo-rekreacyjnej** ustala się parametry jak dla funkcji usług turystycznych.

1.3.9. **Tereny usług turystycznych** – służą przede wszystkim wypoczynkowi i rekreacji indywidualnej oraz masowej, w postaci terenowej oraz kubaturowej.

- 1) Na terenach tych dopuszcza się lokalizowanie:
  - a) budynków rekreacji indywidualnej,
  - b) budynków pensjonatowych,
  - c) małych hoteli (do 100 miejsc noclegowych),
  - d) schronisk,
  - e) mieszkań dla właścicieli pensjonatów,
  - f) sklepów, obiektów gastronomicznych i innych dla zaopatrzenia tego terenu,
  - g) garaży i miejsc postojowych dla potrzeb własnych, na własnej działce,
  - h) obiektów pomocniczych służących zaopatrzeniu terenów obsługi turystyki w elektryczność, telekomunikację, gaz, ciepło, wodę (w tym awaryjne ujęcia wody pitnej), urządzenia odprowadzające ścieki,

- i) dróg układu obsługującego,
- j) zieleni ogólnodostępnej,
- k) ogólnodostępnych parkingów dla samochodów osobowych,
- l) w szczególności na terenach obsługi turystyki dopuszcza się utrzymanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej i gospodarczej, z zaleceniem adaptacji na funkcje zgodne z kategorią terenu,
- m) na terenach obsługi turystyki lub ich części, ze względu na ograniczoną pojemność rekreacyjną i intensywność wykorzystania terenu, może zostać określone ograniczenie liczby miejsc w budynkach pensjonatowych i hotelowych.

1.3.10. **Zabudowa rekreacyjnej indywidualnej** – na terenach przeznaczonych pod zabudowę rekreacji indywidualnej ustala się zakaz lokalizowania wolnostojących budynków gospodarczych i garażowych.

1.3.11. **Tereny cmentarzy** – służą funkcjom grzebalnym. Istniejące, czynne – do dalszego użytkowania i nieczynne – użytkowanie zgodnie z wymogami przepisów odrębnych dotyczących ochrony dóbr kultury.

1.3.12. **Tereny zieleni urządzonej – parki.** Istniejące – do dalszego użytkowania zgodnie z wymogami przepisów odrębnych dotyczących ochrony dóbr kultury. M.in. należy:

- 1) dążyć do odtworzenia dawnego układu i kompozycji parków;
- 2) wyeksponować drzewa o szczególnych walorach np. pomnikowe;
- 3) poddawać leczeniu jedynie egzemplarze o szczególnym znaczeniu kulturowym, drzewa pomnikowe itp.;
- 4) nie usuwać podszytu z całej powierzchni zaniedbanych parków, pozostawiając enklawy jako mateczniki niezbędne dla fauny;
- 5) zachować, a tam gdzie trzeba odbudować w układzie urbanistycznym parków sztuczne i naturalne zbiorniki wodne.

1.3.13. W odniesieniu do różnych form użytkowania terenu i ekosystemów, należy przyjąć następujące wskazania w opracowaniach planistycznych, inwestycyjnych i innych przedsięwzięciach gospodarczych:

- 1) Lasy
  - a) utrzymać lesistość terenu gminy, zalesić tereny z użytkowania rolniczego;

- b) nie wprowadzać do drzewostanów gatunków leśnych obcych siedliskowo oraz introdukowanych;
  - c) nie naruszać równowagi hydrologicznej na terenach leśnych;
  - d) ograniczyć sieć dróg leśnych i penetrację ekosystemów;
  - e) część gruntów przeznaczonych do zalesienia pozostawić jako siedliska dla samorzutnych procesów sukcesyjnych;
  - f) ograniczyć do minimum stosowanie środków chemicznych w gospodarce leśnej, ochronie lasów, a także na terenach przyległych.
- 2) Zadrzewienia
- a) ograniczyć jakąkolwiek wycinkę drzew nie związaną z inwestycjami, a w ich przypadku zezwolenia wydawać pod warunkiem wprowadzenia nowych nasadzeń zgodnych z warunkami ekologicznymi środowiska;
  - b) zwiększyć dbałość o kompozycję zadrzewień przydrożnych, odbudowując ich ciągłość w przypadku uszkodzenia;
  - c) wprowadzić do ekosystemów nie tylko zadrzewienia, ale i enklawy zarośli nawiązujące składem gatunkowym do naturalnych zbiorowisk zaroślowych;
  - d) wprowadzić zadrzewienia i zakrzewienia wzdłuż wszystkich ciągów komunikacyjnych;
- 3) Koryta cieków wodnych i zbiorniki wodne
- a) sztucznie nie piętrzyć cieków na terenie chronionym, ani w ich sąsiedztwie;
  - b) bezwzględnie nie kosić szuwarów w sezonie wegetacyjnym i w okresie lęgów ptactwa;
  - c) bezwzględnie stosować przepisy odrębne, obecnie wynikające z ustawy Prawo wodne w zakresie utrzymania wód oraz z ustawy o rybactwie śródlądowym w zakresie amatorskiego połowu ryb.
- 4) Torfowiska
- a) nie osuszać i nie zalesiać, prowadzić gospodarkę półkulturową;
  - b) pozostawić wokół torfowisk otuliny z nienaruszoną roślinnością naturalną;
  - c) nie prowadzić melioracji, strzec przed wypalaniem suchej roślinności w okresie wiosennym i zimowym;
  - d) tam gdzie to możliwe przywrócić naturalną retencję wodną, zwłaszcza na

obiektach przewidzianych do prawnej ochrony.

5) Łąki, murawy i pastwiska

- a) pod żadnym pozorem, nie przekształcać ich w inne ekosystemy, a zwłaszcza w pola orne, czy enklawy leśne;
- b) w celu utrzymania układów półnaturalnych, stabilności i zróżnicowania roślinności wprowadzić tam gdzie to możliwe wypas zwierząt;
- c) ograniczyć nawożenie mineralne uzupełniające braki w materii organicznej, częścią pozostawienia runi.

6) Pola orne i uprawy

- a) ograniczyć stosowanie chemicznych środków ochrony roślin;
- b) kategorycznie zabronić wypalania resztek poźniwnych;
- c) nie osuszać śródpolnych oczek wodnych;
  - nie tworzyć dużych kompleksów uprawnych, pozostawić w stanie niezmienionym miedze, zarośla i zadrzewienia śródpolne.

**1.4. Kierunki rozwoju obszarów – struktura funkcjonalna.**

W wydzielonych strefach polityki przestrzennej opisanych w pkt. 1.1.2. ROZDZIAŁU III – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO wyodrębnia się następujące tereny do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ze względu na występujące uwarunkowania i planowany sposób zagospodarowania - wg zestawienia w tabeli nr 1.4.1.:

symbol	strefa	obręb geodezyjny	Tereny do zagospodarowania na potrzeby:
<b>II-8</b>	<b>II</b>	Kociołki	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej</li> <li>- zabudowy rekreacji indywidualnej, pensjonatowej</li> <li>- zabudowy usługowej</li> <li>- zabudowy mieszkaniowej o działalności gospodarczej związanej z agroturystyką</li> <li>- budowy, przebudowy i rozbudowy infrastruktury technicznej i drogowej</li> <li>- urządzania terenów zielonych oraz zalesienia</li> <li>- sportu, rekreacji oraz usług turystycznych</li> <li>- zagospodarowania szlaków turystycznych</li> <li>- użytkowania rolniczego</li> </ul>
<b>II/III-9</b>	<b>II, III</b>	Czarne	<ul style="list-style-type: none"> <li>- użytkowania rolniczego</li> <li>- zabudowy zagrodowej i pensjonatowej</li> <li>- zabudowy rekreacji indywidualnej</li> <li>- zabudowy usługowej - usługi turystyczne</li> </ul>

			<ul style="list-style-type: none"> <li>- budowy, przebudowy i rozbudowy infrastruktury technicznej i drogowej</li> <li>- urządzania terenów zielonych oraz zalesienia</li> <li>- zagospodarowania szlaków turystycznych</li> </ul>
<b>II-10</b>	<b>II</b>	Rogajny Dubeninki Cisówek	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej</li> <li>- zabudowy rekreacji indywidualnej</li> <li>- zabudowy usługowej</li> <li>- sportu, rekreacji oraz usług turystycznych</li> <li>- zabudowy mieszkaniowej o działalności gospodarczej związanej z agroturystyką</li> <li>- budowy, przebudowy i rozbudowy infrastruktury technicznej i drogowej</li> <li>- urządzania terenów zielonych oraz zalesienia</li> <li>- zagospodarowania szlaków turystycznych</li> <li>- realizacji farm wiatrowych</li> <li>- użytkowania rolniczego</li> <li>- wód otwartych</li> </ul>
<b>II-11</b>	<b>II</b>	Stańczyki	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zabudowy zagrodowej i usługowej związanej z turystyką</li> <li>- rekreacji oraz usług turystycznych</li> <li>- budowy, przebudowy i rozbudowy infrastruktury technicznej i drogowej</li> <li>- urządzania terenów zielonych oraz zalesienia</li> <li>- zagospodarowania szlaków turystycznych</li> <li>- użytkowania rolniczego</li> </ul>
<b>II-12</b>	<b>II</b>	Poblędzie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej</li> <li>- zabudowy rekreacji indywidualnej obejmujący zespół do 10 budynków letniskowych</li> <li>- zabudowy usługowej - usługi turystyczne</li> <li>- budowy, przebudowy i rozbudowy infrastruktury technicznej i drogowej</li> <li>- urządzania terenów zielonych oraz zalesienia</li> <li>- zagospodarowania szlaków turystycznych</li> <li>- użytkowania rolniczego, w tym zakazu zabudowy</li> </ul>
<b>II-13</b>	<b>II</b>	Kramnik	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zabudowy zagrodowej i zabudowy mieszkalno-pensjonatowej</li> <li>- budowy, przebudowy i rozbudowy infrastruktury technicznej i drogowej</li> <li>- urządzania terenów zielonych oraz zalesienia</li> <li>- zagospodarowania szlaków turystycznych</li> <li>- użytkowania rolniczego, w tym obszary wyłączone z zabudowy</li> </ul>
<b>II-14</b>	<b>II</b>	Rakówek	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zabudowy zagrodowej i pensjonatowej</li> <li>- zabudowy rekreacji indywidualnej</li> <li>- zabudowy usługowej - usługi turystyczne</li> <li>- budowy, przebudowy i rozbudowy infrastruktury technicznej i drogowej</li> <li>- urządzania terenów zielonych oraz zalesienia</li> </ul>

			<ul style="list-style-type: none"> <li>- zagospodarowania szlaków turystycznych</li> <li>- użytkowania rolniczego</li> </ul>
<b>II/IV-15</b>	<b>II, IV</b>	Przesławki, zachodnia część obrębu Lenkupie, Wobały, Kiekskiejmy, wschodnia część obrębu Żytkiejmy.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- użytkowania rolniczego</li> <li>- realizacji farm wiatrowych i innych urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych</li> <li>- zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej</li> <li>- zabudowy mieszkaniowej o działalności gospodarczej związanej z agroturystyką</li> <li>- zabudowy usługowej</li> <li>- budowy, przebudowy i rozbudowy infrastruktury technicznej i drogowej</li> <li>- urządzania terenów zielonych oraz zalesienia</li> <li>- zagospodarowania szlaków turystycznych</li> </ul>
<b>II/IV-16</b>	<b>II, IV</b>	Wobały	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i pensjonatowej</li> <li>- zabudowy rekreacji indywidualnej</li> <li>- zabudowy usługowej w tym usługi turystyczne</li> <li>- budowy, przebudowy i rozbudowy infrastruktury technicznej i drogowej</li> <li>- zagospodarowania szlaków turystycznych</li> <li>- użytkowania rolniczego</li> </ul>

Tereny objęte obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego zróżnicowano ze względu na występujące uwarunkowania, istniejący i planowany sposób zagospodarowania - wg zestawienia w tabeli nr 1.4.2.:

symbol	strefa	obręb geodezyjny	Tereny zagospodarowane i do zagospodarowania na potrzeby:
<b>II-1</b>	<b>II</b>	Pluszkiejmy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zabudowy zagrodowej, rekreacji indywidualnej, usług, usług turystycznych</li> <li>- zieleni nieurządzonej</li> <li>- powierzchniowej eksploatacji kruszywa</li> <li>- budowy, przebudowy i rozbudowy infrastruktury technicznej i drogowej</li> <li>- cmentarzy</li> <li>- użytków rolnych, łąk i pastwisk</li> <li>- leśne</li> <li>- wód otwartych</li> </ul>
<b>II-2</b>	<b>II</b>	Kociołki	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zabudowy: rekreacji indywidualnej, usług turystycznych i sportowych</li> <li>- budowy, przebudowy i rozbudowy infrastruktury technicznej i drogowej</li> <li>- nieczynnego cmentarza</li> <li>- oczyszczalni ścieków</li> <li>- zieleni nieurządzonej</li> <li>- użytków rolnych, łąk i pastwisk</li> <li>- wód otwartych</li> </ul>
<b>II/III-3</b>	<b>II, III</b>	Czarne	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zabudowy zagrodowej, rekreacji indywidualnej, usług, usług turystycznych</li> </ul>

ROZDZIAŁ III – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

			<ul style="list-style-type: none"> <li>- zieleni nieurządzonej</li> <li>- budowy, przebudowy i rozbudowy infrastruktury technicznej i drogowej</li> <li>- cmentarza</li> <li>- użytków rolnych, łąk i pastwisk</li> <li>- leśne</li> <li>- wód otwartych</li> </ul>
<b>III-1</b>	<b>II</b>	Sumowo	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zabudowy: rekreacji indywidualnej, mieszkalno-usługowej, pensjonatowej</li> <li>- budowy, przebudowy i rozbudowy infrastruktury technicznej i drogowej</li> <li>- plaż</li> <li>- oczyszczalni ścieków</li> <li>- ujęcia wody</li> <li>- zieleni nieurządzonej</li> <li>- użytków rolnych</li> <li>- leśne</li> <li>- wód otwartych</li> </ul>
<b>II/I-4</b>	<b>II, I</b>	Dubeninki	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zabudowy: mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, zagrodowej, usług i administracji, usług z zielenią towarzyszącą, mieszkalno-usługowej</li> <li>- urządzeń obsługi rolnictwa</li> <li>- przemysłowo-składowe</li> <li>- powierzchniowej eksploatacji kruszywa</li> <li>- budowy, przebudowy i rozbudowy infrastruktury technicznej i drogowej</li> <li>- ujęcia wody</li> <li>- oczyszczalni ścieków</li> <li>- tereny użytków rolnych, ogrodów działkowych</li> <li>- tereny leśne</li> </ul>
<b>II-5</b>	<b>II</b>	Barcie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zabudowy zagrodowej, rekreacji indywidualnej, usług, usług turystycznych</li> <li>- zieleni nieurządzonej</li> <li>- budowy, przebudowy i rozbudowy infrastruktury technicznej i drogowej</li> <li>- oczyszczalni ścieków</li> <li>- cmentarza</li> <li>- użytków rolnych, łąk i pastwisk</li> <li>- leśne</li> <li>- wód otwartych</li> </ul>
<b>II-6</b>	<b>II</b>	Poblędzie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zabudowy zagrodowej, rekreacji indywidualnej, usług, usług turystycznych</li> <li>- nieczynnego cmentarza</li> <li>- budowy, przebudowy i rozbudowy infrastruktury technicznej i drogowej</li> <li>- użytków rolnych, łąk i pastwisk</li> <li>- tereny leśne</li> <li>- wód otwartych</li> </ul>
<b>II/IV-7</b>	<b>II, IV</b>	Żytkiejmy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zabudowy: mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, zagrodowej, usług i administracji, usług z</li> </ul>



			zielenią towarzyszącą, mieszkalno-usługowej, usług turystycznych - urzędzeń obsługi rolnictwa - przemysłowo-składowe - budowy, przebudowy i rozbudowy infrastruktury technicznej i drogowej - ujęcia wody - oczyszczalni ścieków - cmentarzy - tereny użytków rolnych, ogrodów działkowych - tereny leśne - wód powierzchniowych
--	--	--	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

## **2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY**

### **2.1. Dla stref istniejącego zainwestowania**

- 2.1.1. Ustala się kontynuację obecnego przeznaczenia terenów tj. m.in. zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej, rekreacyjnej, usługowej, gospodarczej i produkcyjnej z możliwością jej rozbudowy, uzupełniania i przekształcania w zgodzie z obowiązującymi przepisami odrębnymi;
- 2.1.2. Ustala się generalną zasadę kształtowania zabudowy w nawiązaniu do występujących w terenie historycznych elementów i form, w zależności od lokalizacji, sąsiedztwa i stanu zachowania wartości historycznych;
- 2.1.3. Zasady wzajemnego oddziaływania i funkcjonowania poszczególnych funkcji w ramach jednej strefy funkcjonalnej regulowane są przez ustalenia planu miejscowego w zgodzie z przepisami odrębnymi;
- 2.1.4. Przy wyznaczaniu terenów do przekształceń należy uwzględnić potrzeby wynikające ze zwiększonego zapotrzebowania na miejsca parkingowe, przebiegi tras i ścieżek rowerowych, tras pieszych i konnych w powiązaniu z terenami rekreacyjnymi w gminie jak i w gminach sąsiednich;
- 2.1.5. Przy ustalaniu zasad zagospodarowania terenów z urządzeniami melioracyjnymi należy zachować ich drożność.

### **2.2. Przy ustalaniu zasad zagospodarowania nowych terenów należy:**

- 1)* ustalić wielkość maksymalnej dopuszczalnej powierzchni zabudowy w zależności od lokalnych warunków i występujących wartościowych elementów środowiska

przyrodniczego z dopuszczeniem innych parametrów w szczególnie uzasadnionych przypadkach,

- 2) ustalić wymóg maksymalnego zachowania istniejącej zieleni wysokiej, oczek wodnych, korytarzy ekologicznych,
- 3) dopuścić do wykorzystania do celów zagospodarowania rekreacyjnego enklaw lasów przy terenach mieszkaniowych i rekreacyjnych, w tym terenów zrekultywowanych, przy zachowaniu wymogów ochrony: środowiska, krajobrazu oraz gatunków leśnych – zgodnie z przepisami odrębnymi,
- 4) przy ustalaniu zasad zagospodarowania należy uwzględniać przepisy prawne wydane na podstawie ustawy o ochronie przyrody (park krajobrazowy, rezerwaty, obszary chronionego krajobrazu, obszary NATURA 2000) oraz wytyczne z innych programów określających prawne wymogi ochrony środowiska,
- 5) przy ustalaniu zasad zagospodarowania terenów zabudowy należy określić funkcje terenów: podstawową lub dopuszczalną,
- 6) zachować wszelkie istniejące obiekty i tereny sportu i rekreacji ogólnodostępnej takie jak boiska, place zabaw, świetlice i kluby wiejskie.
- 7) w każdym planie uwzględnić, w zależności od potrzeb, konieczność wskazania przestrzeni publicznych (w tym miejsca na parkingi, zielen, miejsca wypoczynkowe itd.).

**2.3.** Granica skupionej zabudowy wsi ogranicza obszary, na których następuje rozwój istniejących obszarów zurbanizowanych. W ramach skupionej zabudowy wsi następuje rozwój poszczególnych funkcji terenu.

**2.4.** Przyjmuje się zasadność rozwoju terenów skupionej zabudowy wsi i powstania nowych pasm urbanizacyjnych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.

**2.5.** Studium dopuszcza wprowadzenie zabudowy poza granice skupionej zabudowy wsi wyłącznie w formie zabudowy siedliskowej (zagrodowej) z dopuszczeniem agroturystyki.

**2.6.** Ustala się poniższe najważniejsze wskaźniki i standardy zagospodarowania przestrzennego, jako wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Należy dążyć do osiągnięcia następujących parametrów i wskaźników:

- 1) powierzchnie działek:
  - a) w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej – min. 1000 m<sup>2</sup>,
  - b) w zabudowie usług turystycznych – min. 2500 m<sup>2</sup>,
  - c) w zabudowie obsługi produkcji rolnej

- i usług rzemieślniczych – min. 3000 m<sup>2</sup>,
- d) w zabudowie rekreacji indywidualnej – min. 1500 m<sup>2</sup>,
- e) w zabudowie produkcyjno-składowo-magazynowej i produkcyjno-usługowej – min. 2500 m<sup>2</sup>,
- 2) maksymalna intensywność zabudowy działek w zabudowie:
- a) w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej – 0,3
- b) w zabudowie usług rzemieślniczych – 0,5
- c) w zabudowie usług turystycznych – 0,2
- d) w zabudowie rekreacji indywidualnej – 0,2
- e) w zabudowie produkcyjno-składowo-magazynowej i produkcyjno-usługowej – 0,25
- 3) wydzielenia działek należy prowadzić prostopadle do linii rozgraniczających dróg, ulic, chyba że inny podział jest uzasadniony lokalnymi uwarunkowaniami,
- 4) należy przewidzieć minimalny wskaźnik terenów biologicznie czynnych w obrębie wydzielonej działki:
- a) w zabudowie mieszkaniowej – 50%
- b) w zabudowie usług turystycznych – 60%
- c) w zabudowie rekreacji indywidualnej – 80%
- d) w zabudowie o innym przeznaczeniu nie mniej niż – 20%
- 5) nowe struktury przestrzenne dla funkcji rekreacji indywidualnej nie powinny przekraczać 20 obiektów,
- 6) minimalna szerokość linii rozgraniczających dróg i ulic w zabudowie:
- a) produkcyjno-składowo-magazynowej i produkcyjno-usługowej – 12 – 16 m,
- b) mieszkaniowe i usługowej – 10 – 12 m,
- c) rekreacji indywidualnej – min. 10 m.
- 7) przy bilansowaniu i projektowaniu miejsc postojowych należy przyjąć następujące zasady:
- parkingi przy ośrodkach usługowych działają wymiennie. W godzinach popołudniowych służą jako stałe miejsca postojowe dla mieszkańców tego rejonu. Zalecane oddalenie od celu podróży 100÷150 m,
  - mieszkańcy budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego garażują na własnych posesjach,
  - dopuszcza się parkowanie wzdłuż ulic lokalnych, dojazdowych i zbiorczych, jeśli nie stanowi to zagrożenia i jest zgodne z przepisami odrębnymi,

- miejsca postojowe dla obiektów o innym niż mieszkaniowe przeznaczeniu należy programować indywidualnie do potrzeb w ramach określonej działki (np. zakłady pracy, urządzenia turystyczne, hotele itp.),
- lokalizacja wszelkich usług naprawczych związanych z samochodami z zachowaniem stref uciążliwości dla prowadzonej usługi,
- programuje się 1 stanowisko usługowe dla 300 pojazdów,
- niezbędna ilość stacji paliw dla gminy wynosi dwie sztuki. Powierzchnia terenu potrzebna pod stację paliw wynosi 0,5 ha i uzależniona jest od programu obsługi stacji.

**2.7.** Tereny całkowicie wyłączone spod zabudowy są to tereny rezerwatów.

**2.8.** Dla wszelkich projektowanych obiektów o wysokości równej lub większej od 50 m n p t należy dokonać wymaganych przepisami odrębnymi uzgodnień z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego SZ RP, ul. Żwirki i Wigury 1C, 00-912 Warszawa 6.

**2.9.** Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego nie mogą ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nich rozwiązania nie mogą uniemożliwiać lokalizowania inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, jeżeli taka inwestycja jest zgodna z przepisami odrębnymi – zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (dz. U. Nr 106 poz. 675 z dnia 16.07.2010r.)

**2.10.** W planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić ochronę obiektów zabytkowych, w tym:

- 1) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków i ich otoczenie,
- 2) układów przestrzennych miejscowości Dubeninki i Żytkiejmy oraz zespołów zabudowy w powiązaniu z założeniami parkowymi
- 3) innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków.

**2.11.** Przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dążyć należy do ograniczania konieczności przebudowy istniejących urządzeń elektroenergetycznych. W przypadku kolizji projektowanych obiektów z urządzeniami elektroenergetycznymi należy je dostosować do projektowanego zagospodarowania przestrzennego tereny zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

### **3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK**

### 3.1. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz ochrony przyrody

3.1.1. W celu zachowania zasobów środowiska przyrodniczego wyodrębnia się obszary i obiekty objęte ochroną i wskazane do objęcia ochroną, oznaczone odpowiednimi symbolami na rysunku Studium:

- 1) Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej ze strefą ochronną,
- 2) rezerwat „Czerwona Struga”,
- 3) rezerwat „Dziki Kąt”,
- 4) rezerwat „Boczki”,
- 5) rezerwat „Struga Żytkiejmska”,
- 6) rezerwat „Uroczysko Kramnik”
- 7) użytki ekologiczne - projektowane,
- 8) obszary chronionego krajobrazu,
- 9) strefy ochronne wokół jezior i rzek oraz innych zbiorników wodnych,
- 10) pomniki przyrody wg zawartego w niniejszym opracowaniu wykazu,
- 11) obszary projektowane do objęcia ochroną rezerwatową – poszerzenie rezerwatu „Czerwona Struga”,
- 12) obszary Natura 2000.

3.1.2. Zasady działania na terenie Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej reguluje Rozporządzenie nr 6/98 Wojewody Suwalskiego z dnia 14 stycznia 1998 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Puszczy oraz Rozporządzenie Nr 35 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 września 2005 r.

3.1.3. Zasady działania na terenie rezerwatów:

- 1) „Czerwona Struga”
- 2) „Dziki Kąt
- 3) „Boczki”
- 4) „Struga Żytkiejmska”

– regulują odpowiednie przepisy odrębne i szczególne

3.1.4. Zasady gospodarowania na obszarach chronionego krajobrazu oraz w strefach ochronnych wokół jezior, rzek i innych zbiorników wodnych, regulują odpowiednie rozporządzenia wojewody w sprawach obszarów chronionego

krajobrazu.

3.1.5. Zasady gospodarowania na terenach objętych strefami ciszy regulują odpowiednie przepisy odrębne i szczególne.

3.1.6. Ochrona pomników przyrody z zakazem zagospodarowania i użytkowania terenów otaczających w sposób degradujący wartości obiektów.

3.1.7. Możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowych przy uwzględnieniu przepisów dotyczących ochrony przyrody i krajobrazu.

**3.2.** W celu zachowania istniejących wartości krajobrazu kulturowego na całym obszarze gminy, przy wznoszeniu nowych obiektów budowlanych należy stosować formy architektury tradycyjnej zharmonizowane z zabudową istniejącą i otaczającym krajobrazem. Wyklucza się, poza Dubeninkami i Żytkiejmami, dla zabudowy mieszkaniowej, wznoszenie obiektów wyższych niż 2 kondygnacje nadziemne, w tym poddasze użytkowe i stosowanie dachów płaskich. Zmiany w strukturze własności gruntów, powinny w miarę możliwości, uwzględniać dawną strukturę władania, co pozwoliłoby przywrócić tradycyjny charakter kulturowy przestrzeni.

**3.3.** W odniesieniu do krajobrazu kulturowego ochrona dziedzictwa kulturowego realizowana jest przez przestrzeganie zakazów nakazów i obowiązków wynikających z ochrony konserwatorskiej – ochroną należy objąć zespoły zorganizowanej zieleni, utrwalonej w krajobrazie kulturowym, w postaci alei przydrożnych, drzewostanu zabytkowych cmentarzy oraz utrwalone w krajobrazie kulturowym stanowiska archeologiczne.

**3.4.** W celu zachowania zasobów środowiska kulturowego wyodrębnia się obiekty zabytkowe oraz stanowiska archeologiczne, oznaczone odpowiednimi symbolami na załączniku nr 2 i nr 3 do niniejszego Studium.

**3.5.** W celu zachowania walorów środowiska kulturowego określa się następujące zasady i kierunki działania:

- 1) ochronę układu przestrzennego przed przekształceniami oraz ochronę obiektów i zespołów zabytkowych prawnie chronionych przed zmianami mogącymi spowodować degradację ich wartości historycznych, estetycznych i architektonicznych,
- 2) porządkowanie i rehabilitację istniejących założeń parkowych i cmentarzy,
- 3) dopuszczenie do przebudowy, rozbudowy, odbudowy istniejącej zabudowy oraz lokalizacji nowej zabudowy pod warunkiem uwzględnienia tradycyjnych form zabudowy i zasad kompozycji układu przestrzennego,
- 4) wzbogacenie funkcji usługowych obszaru, a w szczególności usług turystycznych,

przy jednoczesnym ograniczeniu rozwoju usług wymagających dużych kubatur i pod warunkiem uwzględnienia formy tradycyjnej zabudowy i zasad kompozycji układu przestrzennego,

- 5) wykluczenie rozwoju działalności gospodarczej (wytwórczości i usług) wymagających przekształceń istniejącego układu przestrzennego,
- 6) uwzględnienie przy ustalaniu przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego szczegółowych wskazań konserwatorskich obejmujących:
  - a) ochronę układu przestrzennego, szczególnie ochroną objęte są: historyczna sieć ulic, placów, dróg, historyczne dominanty przestrzenne i ich otoczenie oraz historyczne osie widokowe,
  - b) zachowanie obiektów zabytkowych oraz ich formy architektonicznej przed przekształceniami prowadzącymi do obniżenia wartości historycznych, estetycznych i architektonicznych, poprzez przestrzeganie zakazów nakazów i obowiązków wynikających z ochrony konserwatorskiej.

#### **4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ**

**4.1.** Celem ochrony zabytków – zgodnie z treścią ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami jest ich zachowanie, należyte utrzymanie oraz społeczne celowe wykorzystanie i udostępnianie dla celów naukowych, dydaktycznych i wychowawczych, tak aby służyły nauce oraz popularyzacji wiedzy i sztuki, stanowiły trwałe elementy rozwoju kultury i były czynnym składnikiem życia współczesnego społeczeństwa. Na terenie gminy Dubeninki wyodrębnia się poszczególne obiekty zabytkowe, stanowiska archeologiczne oraz układy przestrzenne. Organem ochrony zabytków na terenie Gminy Dubeninki jest Wojewódzki Konserwator Zabytków Delegatura w Ełku.

**4.2.** Zachowanie obiektów zabytkowych oraz ich formy architektonicznej przed przekształceniami prowadzącymi do obniżenia wartości historycznych, estetycznych i architektonicznych, wymaga przestrzeganie następujących zakazów, nakazów i obowiązków wynikających z ochrony konserwatorskiej:

- 4.2.1. W odniesieniu do zabytków architektury i budownictwa, zabytków techniki wpisanych do rejestru zabytków oraz ujętych w gminnej ewidencji zabytków:

zakazuje się dokonywania zmian mogących doprowadzić do utraty wartości zabytkowej (wyburzania, nadbudowy, zmian kształtu dachów, zmian rodzaju pokrycia dachowego tj. wprowadzania współczesnego rodzaju pokrycia oraz przebudowy obiektów historycznych – w tym zmian w obrębie elewacji, z wyłączeniem prac adaptacyjnych uwzględniających walory zabytkowe obiektów, dokonywanych na podstawie wytycznych konserwatorskich oraz zmian wynikających z ustaleń zdobytych na podstawie badań naukowych i konserwatorskich); ochronie podlega kształt i rodzaj pokrycia dachów, artykulacja i sposób opracowania elewacji (w tym stolarki otworowej jako jednego z elementów wystroju elewacji) a w konkretnych przypadkach także wystrój wnętrz. Zestawienie zabytków techniki oraz zestawienie zabytków architektury i budownictwa zawarto w niniejszym Studium w pkt. 11.8.1.2. i 11.8.1.4. ROZDZIAŁU II – UWARUNKOWANIA

4.2.2. W odniesieniu do zabytkowych parków i cmentarzy wpisanych do rejestru zabytków oraz ujętych w gminnej ewidencji zabytków: ochroną należy objąć drzewostan, elementy małej architektury, nagrobki, ogrodzenia, kompozycję przestrzenną. Zestawienie zespołów dworsko-ogrodowych oraz zestawienie cmentarzy zawarto w niniejszym Studium w pkt. 11.8.1.3. i 11.8.1.5. ROZDZIAŁU II – UWARUNKOWANIA

4.2.3. Uwzględnianie zasad kształtowania nowej zabudowy wynikające z ochrony ekspozycji obiektów zabytkowych oraz zachowania krajobrazu kulturowego – w szczególności odnoszące się do zabytkowych układów przestrzennych miejscowości Dubeninki i Żytkiejmy:

- a) lokalizację nowej zabudowy należy wyznaczać z zachowaniem historycznych linii zabudowy,
- b) w odniesieniu do nowej zabudowy obowiązuje zasada dostosowania do obiektów historycznych o tej samej funkcji pod względem gabarytów, wysokości, bryły (w tym kierunku kalenicy, spadku połaci dachowych) oraz pokrycia dachów, formy architektonicznej, materiałów budowlanych (preferowana dachówka ceramiczna, cegła, kamień, tynki o tradycyjnej fakturze, drewno),
- c) w przypadku nowej zabudowy obowiązuje zasada ekspozycji historycznej zabudowy i poszczególnych budynków historycznych.

4.2.4. Wszelkie inwestycje budowlane oraz działania mogące prowadzić do zmiany wyglądu budynków wpisanych do rejestru zabytków, wpisanych do gminnej ewidencji zabytków lub mogące naruszać ich ekspozycje (w tym również



wszelkiego rodzaju urządzenia techniczne, tablice i reklamy) wymagają uzyskania pozwolenia WKZ (zgodnie z art. 36 ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami).

- 4.2.5. Ww. wykazy zabytków muszą zostać zweryfikowane w trakcie tworzenia Gminnej Ewidencji Zabytków.
- 4.2.6. Dla miejscowości Dubeninki, Wobały, Degucie, Żytkiejmy, Łoje w 2007 r. i 2009 r. zostały opracowane Plany Odnowy Miejscowości. W ww. dokumentach określono przedsięwzięcia możliwe do przeprowadzenia, a przyczyniające się do odnowy ww. wsi.

#### 4.3. Warunki ochrony archeologicznej

- 4.3.1. Ochronie podlegają stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków, a wszelkie prace podejmowane przy tego typu zabytkach należy poprzedzić badaniami archeologicznymi lub prowadzić pod nadzorem archeologicznym, na które należy uzyskać pozwolenia WKZ (na warunkach ustalonych przez WKZ w odniesieniu do konkretnego zamiary inwestycyjnego oraz konkretnego stanowiska archeologicznego)
- 4.3.2. W Studium niniejszym uwzględniono 79 stanowisk archeologicznych zaewidencjonowanych aktualnie w dokumentacji konserwatorskiej – Archeologicznym Zdjęciu Polski (AZP). Wykaz zawarto w niniejszym Studium w pkt. 11.8.1.1. ROZDZIAŁU II – UWARUNKOWANIA.
- 4.3.3. Działania inwestycyjne na terenie tych stanowisk są często trudne do uniknięcia i pomimo dążeń służb konserwatorskich do zachowania stanowisk archeologicznych w stanie nienaruszonym, dopuszcza się tam prowadzenie robót ziemnych. Na terenie gminy Dubeninki nie ma stanowisk wpisanych do rejestru zabytków. Ewidencja stanowisk archeologicznych nie jest zbiorem zamkniętym – nadchodzące lata mogą przynieść nowe odkrycia lub negatywną weryfikację obecnie zaewidencjonowanych stanowisk. W niniejszym Studium oparto się na stanie wiedzy z lipca 2010 r.
- 4.3.4. W trakcie prowadzenia robót ziemnych, na każdym terenie, w przypadku natrafienia na przedmiot, wobec którego można przypuszczać, że posiada wartość historyczną, należy bezwzględnie przerwać prowadzenie robót ziemnych i zawiadomić Wójta Gminy Dubeninki i Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
- 4.3.5. W planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić ochronę obiektów zabytkowych, w tym:

- 1) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków i ich otoczenie,
  - 2) układów przestrzennych miejscowości Dubeninki i Żytkiejmy oraz zespołów zabudowy w powiązaniu z założeniami parkowymi
  - 3) innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków
- 4.3.6. Dawne cmentarze i zespoły pałacowo-ogrodowe stanowiące cenny element gminy, winny być ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków oraz chronione ustaleniami planów miejscowych z zaleceniem uporządkowania.
- 4.3.7. W ustaleniach planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego dotyczących zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków powinny być wskazane obiekty i tereny chronione, a także sprecyzowane nakazy, zakazy, dopuszczenia i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów mające na celu ochronę wartości zabytkowych. Dla ochrony najcenniejszych układów przestrzennych wsi i najcenniejszych walorów krajobrazu kulturowego gminy należy:
- 1) zakazać w miejscowych planach zagospodarowania rozpraszania zabudowy wiejskiej na zewnątrz zwartych układów zabudowy,
  - 2) w kompozycji przestrzennej wsi kościelnych utrzymać dominantę bryły kościoła,
  - 3) utrzymać skalę i charakter tradycyjnej zabudowy wiejskiej,
  - 4) najcenniejsze przykłady domów wytypować jako obiekty chronione,
  - 5) utrzymać unikatowe walory zabytków techniki w ciągu trasy nieczynnej linii kolejowej.

## **5. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ**

### **5.1. Komunikacja drogowa**

- 5.1.1. W kategoriach administracyjnych układ komunikacji drogowej w obszarze gminy tworzą: droga wojewódzka, drogi powiatowe, gminne i wewnętrzne. Układ **podstawowy** w obszarze gminy pozostaje oparty o drogę wojewódzką nr 651. Drogi gminne i drogi powiatowe stanowią układ uzupełniający i pełnią funkcje dojazdowe do wiejskich jednostek osadniczych.
- 5.1.2. W celu usprawnienia obsługi komunikacyjnej gminy i poprawienia jej dostępności oraz w celu zminimalizowania uciążliwości ruchu samochodowego dla mieszkańców, określa się następujące zasady i kierunki działania:
- 1) zakłada się przebudowę drogi wojewódzkiej układu podstawowego nr 651 Gołdap–

Szypliszki do parametrów technicznych klasy G,

- 2) drogi powiatowe wymagają budowy, remontów i przebudowy w dostosowaniu do odpowiednich parametrów technicznych,
- 3) w układzie dróg gminnych należy dokonać modernizacji w zakresie utwardzeń, przede wszystkim dla dróg dojazdowych do wiejskich jednostek osadniczych.

## **5.2. Ścieżki rowerowe.**

5.2.1. Na obszarze gminy projektuje się system ścieżek rowerowych składający się z następujących tras:

- 1) Trasa Tysiąca Jezior Północnych - o randze międzynarodowej wprowadzona na teren Polski w Choszcznie, które wiąże Pojezierze Pomorskie z Pojezierzem Mazurskim.
- 2) Ścieżki o znaczeniu regionalnym i lokalnym w tym:
  - a) Znakowany szlak rowerowy „Pierścień Rowerowy Suwalszczyzny”
  - b) Szlak rowerowy „Tropami Rominckich Jeleni”
  - c) Szlak rowerowy „Podlaski Szlak Bociani”
  - d) Rowerowa ścieżka dydaktyczna „Na skraju Puszczy”.

## **5.3. Szlaki piesze.**

5.3.1. Na obszarze gminy projektuje się utrzymanie systemu szlaków pieszych składającego się z następujących tras:

- a) Szlak pieszy czerwony,
- b) Szlak pieszy niebieski,
- c) Szlak pieszy żółty,
- d) Szlak pieszy zielony.

## **5.4. System wodociągowy**

- 5.4.1. Należy dążyć do zwodociągowania jak największej liczby budynków mieszkalnych i gospodarstw wiejskich w celu zapewnienia im wody dobrej jakości.
- 5.4.2. W oparciu o istniejące ujęcia wody i magistralne sieci wodociągowe należy uzbrajać obszary zainwestowane i przeznaczone pod zainwestowanie. Poza w/w rozwiązaniem dopuszczalne jest stosowanie indywidualnych ujęć zaopatrzenia w wodę, o ile pozwalają na to będą lokalne warunki gruntowo-wodne.

- 5.4.3. Dla projektowanych systemów magistralnych sieci zaopatrzenia w wodę przyjmuje się średnicę  $\varnothing 110$  mm.

### **5.5. System kanalizacyjny**

- 5.5.1. W zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków ustala się następujące zasady i kierunki działań:
- 5.5.2. Odprowadzanie ścieków z większości terenów zabudowanych gminy odbywa się do istniejących oczyszczalni ścieków zlokalizowanych w Dubenikach i Żytkiejmach. Dla większych jednostek osadniczych projektuje się oczyszczalnie ścieków z zachowaniem kolejności ich realizacji. Są to oczyszczalnie m.in. dla następujących miejscowości: Kiepojcie, Pluszkiejmy i Sumowo po rozbudowie tych miejscowości w ramach obecnie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- 5.5.3. W oparciu o ww. istniejące oczyszczalnie ścieków w Dubenikach i Żytkiejmach należy uzbrajać obszary zainwestowane i przeznaczone pod zainwestowanie. Na pozostałych obszarach gminy, pozostających poza zasięgiem oczyszczalni w Dubenikach i Żytkiejmach, do czasu budowy projektowanych oczyszczalni, można stosować lokalne systemy oczyszczania ścieków z odprowadzeniem ścieków oczyszczonych do gruntu, o ile pozwalać na to będą lokalne warunki gruntowo-wodne. Dla gospodarstw indywidualnych, zabudowy kolonijnej zaleca się stosować prosty układ technologiczny oczyszczania zwany „przydomową oczyszczalnią ścieków” oparty na osadniku gnilnym i drenażu rozsączającym. Poza w/w rozwiązaniem dopuszczalne jest stosowanie indywidualnych szczelnych zbiorników na nieczystości ciekłe, o ile pozwalać na to będą lokalne warunki gruntowo wodne.
- 5.5.4. Dla projektowanych systemów magistralnych sieci kanalizacji sanitarnej przyjmuje się średnicę:
- a) grawitacyjnej -  $\varnothing$  do 300 mm,
  - b) ciśnieniowej -  $\varnothing$  90 - 110 mm.

### **5.6. System ciepłowniczy**

- 5.6.1. W zakresie energetyki cieplnej określa się następujące zasady i kierunki działań:
- 1) Zaopatrzenie w ciepło w obszarach rozwoju funkcji gospodarczych, osadniczych i turystyczno-wypoczynkowych będzie zmierzało w kierunku nośników przyjaznych środowisku takich jak: olej opałowy, gaz płynny, energia elektryczna przy

zastosowaniu pomp ciepła, gazu ziemnego.

- 2) Ograniczenie emisji zanieczyszczeń będzie następowało poprzez preferowanie źródeł energii nieuciążliwych dla środowiska, w tym źródeł odnawialnych oraz poprzez stosowanie urządzeń redukujących emisję zanieczyszczeń.

5.6.2. W zaopatrzeniu w ciepło należy dążyć do eliminowania ogrzewania paliwami węglowymi. Wskazana jest modernizacja istniejących na terenie gminy kotłowni i termorenowacja budynków.

### **5.7. System gazowniczy**

5.7.1. W momencie realizacji gazociągu tranzytowego wysokiego ciśnienia zaistnieje możliwość doprowadzenia gazu ziemnego ze stacji redukcyjnej 1<sup>o</sup> na teren gminy Dubeninki.

5.7.2. Planowana jest budowa biogazowni w Łojach.

5.7.3. W zagospodarowaniu poszczególnych terenów należy:

- 1) przewidzieć rezerwę terenu pod ewentualną trasę gazociągu dystrybucyjnego, gdzie powinny być wyznaczone strefy kontrolowane – 1 m dla gazociągów średniego i niskiego ciśnienia, których linia środkowa pokrywa się z osią gazociągu,
- 2) sieci gazowe nieuwzględnione w rozrządzie uzbrojenia należy lokalizować w pasie drogowym, np. w pasie chodnika lub zieleni,
- 3) w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy zapewnić dla każdej z działek możliwość przyłączenia uzbrojenia działki lub bezpośredni budynków do sieci gazowej.

### **5.8. System elektroenergetyczny**

5.8.1. Priorytetem w rozwoju gospodarki energetycznej gminy jest:

- 1) Zapewnienie dostaw do wszystkich odbiorców, które wymaga:
  - a) rozbudowy istniejącej infrastruktury,
  - b) zapewnienia pełnego dostępu do sieci producentom i odbiorcom energii,
  - c) utrzymania właściwych warunków eksploatacji i bezpieczeństwa przez wprowadzanie ograniczeń w zagospodarowaniu terenów w sąsiedztwie:
    - napowietrznych linii energetycznych 110 kV, z pasem technologicznym o szerokości 2 x 15m od skrajnego przewodu linii, z zakazem zabudowy i zagospodarowania przeznaczonego do stałego pobytu ludzi oraz ograniczeniem

nasadzeń drzew pod liniami i w pobliżu linii; wszystkie nasadzenia i zalesienia w pobliżu linii i pod liniami należy każdorazowo uzgodnić z właścicielem lub zarządcą linii

- napowietrznych linii energetycznych SN 15 kV i 20kV, z pasem technologicznym o szerokości min. 7,5 m od osi linii (po obu jej stronach) lokalizację budynków i budowli oraz nasadzeń zalesień w pobliżu linii i pod liniami należy każdorazowo uzgodnić z właścicielem lub zarządcą linii.

2) Zapewnienie zrównoważonego rozwoju, które wymaga:

- oszczędzania energii (modernizacja infrastruktury, termomodernizacja zabudowy, technologie energooszczędne),
- ograniczenia emisji do atmosfery zanieczyszczeń powstających w procesie wytwarzania energii,
- wspierania stosowania odnawialnych i niekonwencjonalnych źródeł energii (np. budowy elektrowni wiatrowych, biogazowni o mocy do 0,5 MW itp. obiektów i urządzeń na terenach wyznaczonych na rysunku w studium).

5.8.2. W zakresie zaopatrzenia gminy Dubeninki w energię elektryczną określa się następujące zasady i kierunki działań:

1) Tworzenie sprawnego i niezawodnie funkcjonującego systemu elektroenergetycznego SN i NN i dostosowanie go do potrzeb rozwoju sieci osadniczej gminy poprzez:

- a) racjonalne wykorzystanie i utrzymanie w dobrym stanie technicznym istniejących urządzeń elektroenergetycznych,
- b) modernizację i rozbudowę sieci rozdzielczych SN i NN,
- c) budowę nowych o odpowiednich parametrach układów przesyłu i transformacji WN/SN, SN/NN,
- d) dostosowanie sieci rozdzielczych niskiego napięcia do istniejących obciążeń na terenach wiejskich.

2) Poprawa niezawodności dostawy i poprawa jakości energii elektrycznej poprzez:

- a) modernizację istniejących linii napowietrznych tak, aby przewody magistralne posiadały przewody 70 mm<sup>2</sup>,
- b) skracanie zbyt długich obecnie linii napowietrznych NN poprzez budowę nowych stacji transformatorowych,

- c) zmniejszenie liczby awaryjnych wyłączeń poprzez zastosowanie nowoczesnych urządzeń elektrycznych (stacje transformatorowe, aparatura rozdzielcza i łączeniowa).
- 3) Rozwój energetyki wiatrowej oraz tworzenie warunków do przekazywania energii z farm wiatrowych do krajowego systemu elektroenergetycznego poprzez:
  - a) budowę farmy wiatrowej w okolicy Dubeninek i Lenkupie-Żytkiejmy-Kiekskiejmy-Redyki,
  - b) budowę rozdzielczych stacji odbiorczych RPO SN/110 kV,
  - c) realizację linii wysokiego napięcia WN 110 kV,
- 4) Zmniejszenie uciążliwości urządzeń systemu elektroenergetycznego dla otoczenia poprzez preferowanie stosowania rozwiązań kablowych w zakresie sieci SN i NN na terenie Parku Krajobrazowego oraz na terenach objętych ochroną konserwatorską.
- 5) Modernizacja wyeksploatowanych i budowa nowych sieci oświetlenia dróg z zastosowaniem energooszczędnych urządzeń oświetleniowych.
- 6) Wykorzystanie innych źródeł energii odnawialnej na terenach, wskazanych na rysunku studium, jako obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, w okolicy wsi Lenkupie, Żytkiejmy, Kiekskiejmy Redyki i Przesławki.

#### 5.8.3. Urządzenia projektowane

- 1) Na terenie gminy przewiduje się budowę stacji RPO SN/110 kV oraz budowę linii WN 110 kV odprowadzających wytworzoną energię elektryczną do krajowego systemu elektroenergetycznego. Linia wysokiego napięcia napowietrzna 110 kV jest źródłem pola elektromagnetycznego i wymagać będzie ustanowienia pasów technologicznych, z zakazem lokalizowania budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi i zwierząt.
- 2) Na terenie gminy istnieją warunki do budowy małych siłowni wodnych oraz siłowni wiatrowych. W przypadku budowy małych siłowni wiatrowych wyklucza się tereny Puszczy Rominckiej i rezerwatów oraz obszarów objętych Naturą 2000. Przy lokalizowaniu elektrowni wiatrowych należy zachować wymagane odległości od istniejących linii SN i nn:
  - a) wzdłuż trasy linii SN 15 i 20 kV należy wyznaczyć pas techniczny o szerokości 25 m (przy dwutorowej 30m), w którym w dowolnym stanie pracy siłowni wiatrowej nie może znaleźć się jakikolwiek element elektrowni wiatrowej (w szczególności

łopaty elektrowni), przy czym oś symetrii pasa technicznego powinny wyznaczać słupy SN

- b) wzdłuż linii nn odległości opisane wyżej powinny wynosić 20 i 25m
- 3) Realizacja sieci średniego napięcia zmierzać będzie do stopniowej przebudowy i rozbudowy w kierunku powiązania linii magistralnych z dwiema stacjami 110 kV/SN oraz powiązań między magistralami. Szereg istniejących linii wymaga przebudowy z uwagi na konieczność zwiększenia przekroju przewodów lub wymiany zużytych elementów. W pierwszej kolejności powinny być modernizowane linie 15 kV w zachodniej części gminy z uwagi na duży stopień wyeksploatowania i zbyt małe przekroje przewodów.
- 4) Przebieg głównych linii SN istniejących pokazano na załączniku nr 2 do niniejszego Studium w skali 1 : 25 000.

### **5.9. System telekomunikacyjny**

5.9.1. W zakresie rozwoju telekomunikacji określa się następujące zasady i kierunki działań:

- 1) Rozwój infrastruktury informatycznej opartej o nowoczesne środki przetwarzania i komputery osobiste w celu dostosowania systemu telekomunikacyjnego do wymogów zintegrowanego rynku Unii Europejskiej.
- 2) Modernizacja i rozbudowa infrastruktury telekomunikacyjnej stacjonarnej i telefonii komórkowej na terenie gminy.
- 3) Dostosowanie systemu telekomunikacyjnego do potrzeb wynikających z zagospodarowania przestrzennego poprzez zmniejszenie uciążliwości urządzeń systemu telekomunikacyjnego dla otoczenia i budowę w sposób niekolidujący z rozwojem osadnictwa i uwzględniający walory środowiska przyrodniczego (realizowanie linii światłowodowych jako podwieszanych, prowadzenie linii wzdłuż dróg i prowadzenie linii wyłącznie jako kablowych na terenie Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej).
- 4) Na obszarach szczególnie cennych krajobrazowo należy preferować lokalizację masztów dla kilku operatorów.

### **5.10. Gospodarka odpadami**

5.10.1. W zakresie gospodarki odpadami ustala się następujące zasady i kierunki działań:

- 1) W obszarze gminy nie funkcjonuje obecnie żadne wysypisko. Wszystkie odpady są wywożone na wysypisko Związku Gmin w Siedliskach koło Ełku przez



specjalistyczne koncesjonowane przedsiębiorstwa.

- 2) Wskazane jest rozpropagowanie i wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów z rozdziałem ich na metale, szkło, makulaturę i inne. Opracowanie i wdrożenie na terenie gminy systemu zbiórki odpadów z ich segregacją poprawi stan sanitarny i czystości środowiska a jednocześnie pozwoli na zwiększenie możliwości zutylizowania lub recylingu odpadów.
- 3) Zakłada się całkowitą likwidację dotychczasowych składowisk w Dubeninkach i Żytkiejmach oraz rekultywację ww. terenów.

## **6. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM**

**6.1.** W zakresie inwestycji publicznych służących realizacji lokalnych celów publicznych ustala się realizację następujących przedsięwzięć:

- 1) budowa, rozbudowa, przebudowa i utrzymanie w dobrym stanie technicznym ścieżek rowerowych, pieszych i konnych o znaczeniu lokalnym,
- 2) zagospodarowanie turystyczne Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej,
- 3) zagospodarowanie terenów w Stańczykach z przeznaczeniem na centrum turystyczne,
- 4) przebudowa dróg gminnych - do odpowiednich parametrów technicznych ,
- 5) przebudowa ulic i budowa chodników w Dubeninkach i Żytkiejmach,
- 6) budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej w obrębie jednostek osadniczych w Deguciach i Wobałach przewidzianych do sanitacji,
- 7) urządzenie kontenerowych punktów gromadzenia odpadów, zorganizowanie systemów segregacji i utylizacji odpadów stałych,
- 8) rekultywacja terenów po składowiskach odpadów,
- 9) budowa i modernizacja sieci oświetlenia dróg
- 10) budowa, rozbudowa, przebudowa i utrzymanie w dobrym stanie technicznym obiektów służby zdrowia, kultury, szkół podstawowych, przedszkoli i punktów przedszkolnych,
- 11) utrzymanie w dobrym stanie technicznym komunalnych zasobów mieszkaniowych,
- 12) rehabilitacja terenów zabudowy wielorodzinnej po zlikwidowanych Państwowych

Gospodarstwach Rolnych we wsiach Ostrowo, Rogajny, Zawiszyn, Łoje, Wobały, Przesławki,

- 13) budowa obiektu na potrzeby Urzędu Gminy,
- 14) budowa rozbudowa, przebudowa i utrzymanie w dobrym stanie technicznym obiektów OSP,
- 15) porządkowanie i rehabilitacja istniejących założeń parkowych i cmentarzy,
- 16) budowa urządzeń rekreacyjnych i sportowych.

## **7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW ZAWIERAJĄCYCH ZADANIA RZĄDOWE, SŁUŻĄCE REALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU KRAJOWYM**

**7.1.** W zakresie inwestycji publicznych służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa ustala się realizację następujących przedsięwzięć:

- 1) realizacja ścieżki rowerowej o znaczeniu międzynarodowym - Trasa Tysiąca Jezior Północnych,
- 2) przebudowa drogi wojewódzkiej nr 651 Gołdap – Szypliszki układu podstawowego do parametrów technicznych klasy G,
- 3) budowa ponadlokalnych urządzeń infrastruktury technicznej,
- 4) objęcie działaniami rewaloryzacyjnymi obiektów, zespołu i układu zabytkowego w Stańczykach, jako najważniejszego dla zachowania tożsamości kulturowej regionu zespołu kulturowego,
- 5) poszerzenie rozpoznania dorobku kulturowego na terenie Gminy Dubeninki i uporządkowanie ewidencji,
- 6) zwiększenie lesistości - zalesienie gruntów o ogólnej powierzchni ok. 50 tys. ha.

**7.2.** Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 r. w sprawie promowania energii elektrycznej produkowanej z odnawialnych źródeł energii na wewnętrznym rynku energetycznym zaowocowała zobowiązaniem Polski by część energii elektrycznej wytwarzanej na jej terenie pochodziła z czystych ekologicznie źródeł

odnawialnych. Przyjęta przez rząd i parlament RP w 2001 r. „Strategia rozwoju energetyki odnawialnej” zakłada konieczne do osiągnięcia minimalne poziomy procentowego udziału energii z zasobów naturalnych. Aby je wypełnić niezbędne są nowe inwestycje m.in. w energetykę wiatrową, która jest podstawowym środkiem do pozyskiwania takiej energii – zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 15 grudnia 2000 r. w sprawie obowiązku zakupu energii elektrycznej ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych oraz zakresu tego obowiązku. Zakładane lokalizacje siłowni wiatrowych, jako źródło pozyskiwania odnawialnej energii elektrycznej, jest korzystne z uwagi na warunki wiatrowe oraz jako mniej szkodliwe dla środowiska w stosunku do rozwiązań konwencjonalnych (brak zanieczyszczenia powietrza, uniknięcie zmian stosunków wodnych i podgrzewania wód powierzchniowych, brak odpadów, itp.). Powyższe kierunki rozwoju gospodarki elektroenergetycznej powinny znaleźć odzwierciedlenie w odpowiednich programach wojewódzkich i planach gminy.

## **8. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m<sup>2</sup> ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ**

**8.1.** Dokonano analizy obecnej sytuacji planistycznej i prawnej w tym zakresie oraz określono poniżej wymienione obszary.

8.1.1. Określa się obszary, dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe na podstawie przepisów odrębnych:

- 1) dla terenów górniczych w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze z dnia 4 lutego 1994r (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 z późn. zm.)
- 2) dostosowanie treści obowiązujących planów miejscowych do wymagań określonych w art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 106 poz. 675 z późn. zm)
  - a) dla obszarów, które muszą uwzględnić ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa dotyczące realizacji inwestycji celu publicznego o

znaczeniu ponadlokalnym, w związku z tym istnieje konieczność sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w miejscowości: Stańczyki w obrębie geodezyjnym Maciejowięta.

- 8.2.** Nie przewiduje się na obszarze gminy wyznaczania obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.
- 8.3.** Nie przewiduje się na obszarze gminy realizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m<sup>2</sup>.

## **9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE**

- 9.1.** W chwili opracowywania zmiany Studium gmina posiada 8 obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnych z polityką przestrzenną wyrażoną w niniejszym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
- 9.2.** Rada Gminy Dubeninki w 2009 roku podjęła następujące Uchwały o przystąpieniu do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:
- 1) Nr XVI/101/09 Rady Gminy Dubeninki z dnia 27.04.2009 r. w obr. geod. Rogajny i Dubeninki
  - 2) Nr XVIII/110/09 Rady Gminy Dubeninki z dnia 29.09.2009 r. w obr. geod. Skajzgiry.
- 9.3.** Określa się obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które mogą wymagać zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśne na cele nierolnicze i nieleśne ze względu na występujące uwarunkowania i planowany sposób ich zagospodarowania:
- 1) w obrębie strefy II w: obszar w obr. geod. Rogajny, Dubeninki. Cisówek, Białe, Jezioroki i Czarne, obr. geod. Maciejowięta w msc. Stańczyki, obr. geod. Skajzgiry w msc. Poblędzie, obr. geod. Rakówek w msc. Wobały i Kramnik,
  - 2) w obrębie strefy III w: obr. geod. Pluszkiejmy w msc. Kociołek oraz Ostrowo Pierwsze,
  - 3) w obrębie strefy IV w: obr. geod. Kiekskiejmy w msc. Wobały; obr. Lenkupie w msc. Przesławki, Redyki oraz Żerdziny.

**9.4.** Wyznaczone na rysunku planu tereny przewidziane do opracowania planów miejscowych mogą być opracowywane jako częściowe – stosownie do wyników przeprowadzonej analizy zasadności i ich potrzeb.

**9.5.** Obszary, dla których sporządzenie planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego pozostawia się do decyzji rady gminy:

9.5.1. Zgodnie z obowiązującą ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ze względu na zapisy w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, do decyzji Rady Gminy w Dubeninkach pozostawia się sporządzenie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- 1) zespołów zabudowy w wyróżnionych granicach skupionej zabudowy wsi i w ich sąsiedztwie wraz z drogami i ulicami (zgodnie z rysunkiem – załącznik nr 3 do Studium),
- 2) dróg wojewódzkiej, powiatowych i gminnych w zakresie nowych odcinków i zmian linii rozgraniczenia,
- 3) nowych ulic i dróg dojazdowych w zespołach zabudowy oraz nowych dojazdów w wyniku zmian przeznaczenia pojedynczych działek,
- 4) inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi albo mogących pogorszyć stan środowiska lub powodujących konieczność ustalenia strefy ograniczonego użytkowania (skutki wynikające z art.36 „ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym”),
- 5) w obszarach ochrony dóbr kultury zmiany przeznaczenia terenów, modernizacje, realizacja zabudowy i zagospodarowania,
- 6) powodujących skutki określone w art. 36 „ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym”,
- 7) innych niż wskazane w niniejszym Studium terenów - po przeprowadzeniu analizy zasadności i stopnia zgodności przewidywanych ustaleń planu z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dubeninki.

9.5.2. Na terenie gminy istnieją warunki do budowy małych siłowni wodnych oraz siłowni wiatrowych. W przypadku budowy małych siłowni wiatrowych wyklucza się tereny Puszczy Rominckiej i rezerwatów oraz obszarów objętych Naturą 2000.

## **10. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ**

### **10.1. Zasady rozwoju funkcji rolniczej:**

- 1) dostosowywanie rolnictwa do funkcjonowania w standardach międzynarodowych,
- 2) budowa struktur umożliwiających korzystanie ze środków Unijnych,
- 3) rozwój kierunków produkcji rolnej (produkcja roślinna, zwierzęca) powinien być uzależniony od potencjału zawartego w warunkach przyrodniczych obszaru, a intensywność produkcji od odporności środowiska na antropopresję,
- 4) rozwijanie kierunków alternatywnych w rolnictwie jako uzupełniających produkcję na terenach wrażliwych na antropopresję,
- 5) utrzymanie w sprawności systemów melioracyjnych i przeciwpowodziowych,
- 6) wykorzystanie doświadczeń Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego do poprawy funkcjonowania rolnictwa w okresie przejściowym (przed unijnym).

### **10.2. Kierunki rozwoju gospodarki leśnej:**

- 1) zachowanie i przywracanie biologicznej różnorodności lasów,
- 2) utrzymanie produkcyjnej zasobności lasów i zachowanie regionów matecznych,
- 3) zachowanie w równowadze ekosystemów leśnych,
- 4) ochrona zasobów glebowych i wodnych w lasach,
- 5) wykorzystanie lasów dla celów edukacji ekologicznej,
- 6) zwiększenie lesistości na obszarach do tego preferowanych ze względów przyrodniczych a także gospodarczych.

## **11. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH**

Na terenie Gminy Dubeninki nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych. Występują tereny o naturalnych predyspozycjach do powstawania ruchów osuwiskowych, jednak ingerencja antropogeniczna doprowadziła do zachowania stabilności terenów o większych spadkach – poprzez zalesienie czy utrwalenie roślinnością, która stabilizuje je pod względem morfogenetycznym.

## **12. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY**

**12.1.** Zgodnie z art. 10 ust. 2 pkt. 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i w związku z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku Prawo geologiczne i górnicze dla terenów górniczych, istnieje obowiązek sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

**12.2.** Dla terenów przeznaczonych pod powierzchnią eksploatację surowców konieczne jest:

- 1) określenie warunków zachowania bezpieczeństwa powszechnego, spełnienia wymogów dotyczących ochrony środowiska, w tym ochrony złoża, prowadzenie eksploatacji według zasad optymalnego wykorzystania udokumentowanych zasobów złoża,
- 2) określenie uwarunkowań zagospodarowania terenów górniczych oraz ograniczenie ich użytkowania (w tym zakaz zabudowy, z dopuszczeniem do realizacji budowli i urządzeń infrastruktury technicznej bezpośrednio związanych z eksploatacją kopaliny),
- 3) wyznaczenie pasów ochronnych dla terenów sąsiednich nie objętych eksploatacją oraz opis warunków i zasad ochrony gruntów sąsiednich, wyznaczanie w razie potrzeby filarów ochronnych,
- 4) określenie zasad prowadzenia gospodarki odpadami poeksploatacyjnymi,
- 5) realizacja rekultywacji terenu po wyeksploatowaniu kruszyw w oparciu o ustalony kierunek rekultywacji.

**12.3.** W IV strefie polityki przestrzennej, mogą być poszukiwane i dokumentowane złoża kopaliny - dla terenów górniczych istnieje obowiązek opracowania planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego.

## **13. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (DZ. U. NR 41, POZ. 412 ORAZ Z 2002 R. NR 113, POZ. 984 I NR 153, POZ. 1271)**

Obszary pomników zagłady wraz ze strefami ochronnymi w gminie Dubeninki nie występują.

#### **14. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENÍ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI**

Na terenie gminy występują rozproszone, niewielkie lokalne obszary wymagające rekultywacji przez właścicieli wyrobisk.

Tereny istniejące po składowiskach odpadów wymagają rekultywacji – zakłada się rekultywację w kierunku leśnym.

#### **15. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH**

Na terenie Gminy Dubeninki znajdują się tereny pokolejowe, które niegdyś były terenami zamkniętymi. Obecnie tereny zamknięte wraz ze strefami ochronnymi w gminie Dubeninki nie występują.

#### **16. GRANICE OBSZARÓW, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW, A TAKŻE ICH STREF OCHRONNYCH ZWIĄZANYCH Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU**

W granicach oznaczonych na rysunku Kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, wyznacza się obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, z następującymi ustaleniami:

- 1) dopuszcza się lokalizację urządzeń i obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, wraz z konieczną do ich obsługi oraz przesyłu wytworzonej energii infrastrukturą,
- 2) tereny konkretnych lokalizacji, w ramach obszaru, należy objąć opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które określą szczegółowo zasady zagospodarowania terenów.

Wyżej wymienione obszary stanowią jednocześnie strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, w których, poza istniejącymi siedliskami, obowiązuje zakaz lokalizacji obiektów budowlanych z pomieszczeniami przeznaczonymi na stały pobyt ludzi.

Ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczące terenów pod budowę urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu oraz występowaniem znaczącego



oddziaływania tych urządzeń na środowisko, powinny ograniczać możliwość występowania niekorzystnych oddziaływań na środowisko (specyficznych dla danego rodzaju urządzeń), w tym w szczególności:

- 1) ustalenia dotyczące rozmieszczenia, zasięgu oraz sposobu zagospodarowania terenów pod budowę biogazowni i ich stref ochronnych powinny wykluczać możliwość występowania ponadnormatywnych zanieczyszczeń powietrza, a na terenach zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi również pogorszenia stanu aerosanitarnego w wyniku emisji substancji odorowych; tereny biogazowni należy wyznaczać po stronie zawietrznej względem ww. zabudowy, uwzględniając przeważające kierunki wiatrów w ciągu roku;
- 2) ustalenia dotyczące rozmieszczenia oraz sposobu zagospodarowania terenów pod budowę elektrowni wiatrowych oraz ich stref ochronnych powinny wykluczać możliwość występowania ponadnormatywnych oddziaływań akustycznych na obszarach, które podlegają ochronie przed hałasem na podstawie przepisów odrębnych.

## **17. INNE OBSZARY PROBLEMOWE**

**Brak**

**ROZDZIAŁ IV – UZASADNIENIE – OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ**  
**ORAZ SYNTAZA USTALEŃ STUDIUM**

**1. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ**

**1.1.** Realizacja przyjętych w Studium kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy ma umożliwić osiągnięcie celu strategicznego rozwoju Gminy Dubeninki : Gmina Dubeninki - gmina bezpieczna, zapewniająca rozwój lokalnego rynku pracy, ośrodek turystyczny, społeczność rozwijająca się w oparciu i w harmonii z naturalnymi walorami turystyczno - krajozobowymi z wykorzystaniem warunków stworzonych przez położenie gminy i dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną

**1.2.** Realizacja tych kierunków ma również zapewnić osiągnięcie celów cząstkowych Programu Rozwoju Gminy:

- 1) Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej.
- 2) Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej.
- 3) Rozwój obszarów wiejskich.

**1.3.** Dążenie do osiągnięcia stabilnego i zrównoważonego rozwoju gminy, w którym byłyby zaspokojone na należytych poziomach: potrzeby obecnych i przyszłych mieszkańców oraz warunki umożliwiające wzrost poziomu życia, wymaga następujących działań:

- a) racjonalnej gospodarki przestrzenią, wodą, surowcami i energią,
- b) podejmowaniem i promowaniem proekologicznych kierunków rozwoju,
- c) zabezpieczeniem potrzebnych terenów i infrastruktury technicznej dla małych i średnich przedsiębiorstw, które mogą być motorem rozwojowym gospodarki,
- d) zapewnieniem właściwych standardów zamieszkania, wypoczynku i obsługi ludności,
- e) zapewnieniem ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska stanowiącego dobro ogólne,
- f) zabezpieczeniem w zakresie obrony cywilnej,
- g) kształtowania struktur przestrzennych z aktywną ochroną, wzbogaceniem i racjonalnym wykorzystaniem środowiska przyrodniczego, a w szczególności:
  - prawnie chronionych walorów środowiska przyrodniczego i krajozobu kulturowego,
  - zasobów wód powierzchniowych i podziemnych,

- rolniczej przestrzeni produkcyjnej i zasobów leśnych.

## **2. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM**

**2.1.** Kierunki rozwoju sieci osadniczej wynikają z jej obecnego stanu, potrzeb i uzależnione są od możliwości ich realizacji.

**2.2.** Przyjmuje się następujące zasady kształtowania sieci osadniczej:

- 1) efektywniejszego wykorzystania istniejącego zainwestowania kubaturowego;
- 2) właściwej gospodarki terenami;
- 3) zmniejszania rozproszenia zabudowy;
- 4) zachowania właściwej proporcji pomiędzy terenami zainwestowanymi, a otwartymi;
- 5) dążenie do utrzymania ładu przestrzennego w jednostkach osadniczych;
- 6) przyjmuje się zasadność powstania nowych pasm urbanizacyjnych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.

**2.3.** Zakłada się wielofunkcyjny rozwój wiejskiego ośrodka gminnego w oparciu o historycznie ukształtowany układ przestrzenny.

**2.4.** Rozwój sieci osadniczej wiąże się głównie z ochroną walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego, możliwościami rozbudowy infrastruktury technicznej i komunikacji oraz dynamiką zmian zachodzących w strukturze przestrzennej gminy.

**2.5.** Zakłada się utrzymanie dotychczasowej hierarchii struktury sieci osadniczej, przewidując jednocześnie powiększenie zakresu usług w istniejących jednostkach.

**2.6.** Zakłada się zrównoważony rozwój, w poszanowaniu zasobów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego, który wymaga:

- oszczędzania energii,
- ograniczenia emisji do atmosfery zanieczyszczeń powstających w procesie wytwarzania energii,
- wspierania stosowania odnawialnych i niekonwencjonalnych źródeł energii.